
**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

VASSZÉCSENY Község Önkormányzata

2023-2028

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	12
Célok	12
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	14
1. Jogszabályi háttér bemutatása	14
2. Stratégiai környezet bemutatása	15
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	21
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	38
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	55
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	61
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	67
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	72
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	74
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	75
1. A HEP IT részletei	75
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	75
Jövőképünk	76
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	78
3. Megvalósítás	84
3.1 A megvalósítás előkészítése	84
3.2 A megvalósítás folyamata	84
3.3 Monitoring és visszacsatolás	86
3.4 Nyilvánosság	86
3.6 Érvényesülés, módosítás	87
4. Elfogadás módja és dátuma	89

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

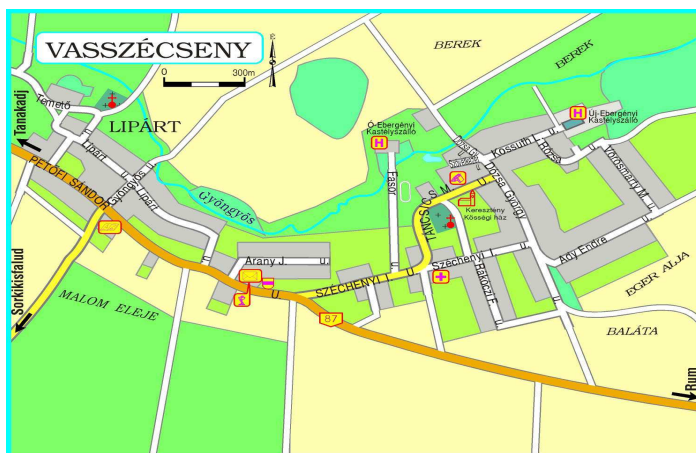
Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: *Ebktv.*), a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva, **Vasszécseny Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.**

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

Az Ebktv. 31. § (4) bekezdése kimondja, hogy a HEP időarányos megvalósulását, illetve a 31. § (2) bekezdésben meghatározott helyzet esetleges megváltozását kétfévente át kell tekinteni. Az áttekintés alapján szükség esetén a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni, illetve a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően módosítani kell.

A település bemutatása

A település elhelyezkedése

Vasszécseny község hazánk nyugati részén, Vas megyében, Szombathelytől 12 km-re délkeletre, a 87-es főútvonal mentén, a Gyöngyös-patak jobb partján található. A település a Gyöngyös menti füzérfalvakhoz tartozik.

A falu déli részről Nemeskolta és Sorkifalud, nyugatról Tanakajd, északról Bozzai, Kenéz, Pecöl, keletről pedig Csempezkopács határaival érintkezik.

Éghajlata

Az éghajlati viszonyok a nyugati országrészre jellemzőek, sokszor száraz a nyár, tikkasztó a hőség, máskor pedig nagyon hűvös és bőven van csapadék. Az ősz sokszor novemberben is kellemes. A tél enyhébb, mint az ország más vidékein, hosszadalmas, de nem zord. Sokszor a csapadékos rövid tavaszt, közvetlenül a nyár követi. Gyakori a szél, általában az északi és észak-nyugati szélirány jellemző. Az éves csapadék mennyisége kb. 700-800 mm. A napsütéses órák száma 1600-1800.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A község belterülete: 1,99 km², külterülete 15,96 km². A település növényföldrajzilag az Alpok előterének vasi flórajárásába tartozik. Gyakran előforduló fafajok a tölgy, cser, gyertyános és az éger, de találunk telepített akácerdőket is, nyárfásokat a település határában. A kastélyok parkjainak ékességei a több száz éves platánfák, fenyők, gesztenye és tölgyfák. A Gyöngyös patak partját még ma is rekettyebokrok, fűzfafélék, bodzabokrok és nyárfélék szegélyezik.

A mai község Lipárt és Vasszécseny falvak egyesítéséből keletkezett 1948-ban.

Neve a szláv *sjecsinje* (= irtvány) főnévből származhat, de lehet a régi magyar *Scechyn* személynévből is.

Története

A település szécsenyi részét 1283-ban *Scechun* néven említik először. 1318-ban a heiligenkreutzi cisztercita szerzetesrend okmányában "Zechun" néven (Szécseny) szerepel.

Már a római korban lakott hely volt, határában a mai 87-es út vonalában haladt a Savariát Sopianaevaival összekötő római út. A Gyöngyös patak medre vízvédelmet, a Rába folyó által feltöltött terület barna erdőtalaja jó termőföldet, dús legelőt adott az itt letelepedetteknek.

Területén a középkorban kisebb erősség állott, mely Sárvár egyik elővára volt. 1346-ban már a sárvári váruradalomhoz tartozott Villa Zychin ad Castrum Saruar néven. 1396-ban a vasvári káptalan a falu birtokosa, ugyanis ekkor választják le a szomszédos Kanizsaiak birtokából Szécseny és Császt falvakat és adják át a székeskáptalan tulajdonába. (Császt település már nem létezik, emlékét egy kopjafa és „Császtbánya” elnevezésű mező őrzi a falu határában.) 1474-ben a Tapán család, 1495-ben a Váti család tulajdona.

Mohács után a szécsenyi vár és a település Enyingi Török Bálint birtoka lett, majd a XVII. Század folyamán házassági kapcsolatok révén új birtokosok lettek Szécsenyben a Czirákyak és a Hevenyessyek. Ez utóbbi család tagjai még a XVIII. század elején is földesurai voltak a falunak.

A reformáció idején virágzó gyülekezet működött itt, akik 1613-ban még püspöki zsinatot tartottak az itteni templomban. Ebben az időben Szenczi Molnár Albert, a híres református pap, nyelvtudós is járt Szécsenyben.

1642-ben Telekesi Török János és neje a településen evangélikus templomot építtetett a kastélytól délre, később ennek felhasználásával épült fel a szécsenyi templom.

1708-ban a Rákóczi féle szabadságharc idején Szécsenyben táborozik Esterházy Antal gróf kuruc tábornagy és dunántúli főkapitány. A csapattest elszállásolására szolgáló szécsenyi udvarház és major már a XVI. században állott, a XIV. századi erődítmény helyén.

A Rákóczi szabadságharc bukása után a bécsi udvar rendeletére lerombolták a várat, valószínűleg ekkor léphetett be, feltehetően házassága révén, Szécseny történetébe németújvári Batthyán Alajos gróf, aki a lerombolt udvarház helyén felépíttette a ma is álló barokk úgynevezett Ó-kastélyt

A falu birtokosai a 18. század második felében az Ebergényiek lettek, akik 1790-ben körül új kastélyt és új templomot építettek itt. A templomot Nagyboldogasszony tiszteletére szentelték fel 1867-ben. Az Ó-kastély reprodukciója Ebergényi István, az Új-kastély építése Ebergényi Viktor, a templom építés pedig Ebergényi Benedek nevéhez fűződik. Ugyancsak a XVIII. századból való az egyemeletes, 5 ablakos, súlyos manzárdzsindelytetővel ellátott magtár épülete is. A helyi hagyomány szerint ezt az épületet annak idején szerzetesek kolostornak használták.

A falut átszelő Gyöngyös patak mellé a birtokosok vízimalmokat is telepítettek, amelyek még a XX. században is működtek, igazodva a település uradalmi és lakossági igényeihez. Lipárt 1329-ben az Anjou okmánytárban *Lyparth* alakban tűnik fel először. 1482-ben *Lypparth* alakban szerepel. Temploma, mely Keresztelő Szent Jánosról lett elnevezve 1333-ban már állt.

A XX. század közepén a kastélyokat, a templomokat és a magtár épületét műemléki védelem alá helyezték. A kastélyok jelenleg szállodaként üzemelnek.

Vas vármegye 1898-ban kiadott monográfiája szerint *Szécsenyben 83 ház volt, a településen 722 ember élt, postával és körjegyzőséggel rendelkezett.*

Lipártnak ekkor 513 lakója volt és 61 háza. Birtokosa a szombathelyi káptalan.

1910-ben Vasszécsenynek 781, Lipártnak 588 magyar lakosa volt.

A Szombathely-Rum vasútvonal 1894. december 9-én nyitották meg és 1974. május 25-én zárták be. A község egykori vasútállomása ma lakóházként áll, még őrizve egykori stílusjegyeit.

A 90-es évek végétől kisebb nagyobb megszakításokkal jelentős infrastruktúra fejlesztés vette kezdetét, amelynek eredményeképpen, 2020 kezdetére a megyeszékhelyet és Vasszécsenyt, valamint a 87-es számú főútvonal mentén elhelyezkedő településeket és ezen településekkel infrastrukturálisan szorosan kapcsolatban álló mintegy 10-15 települést kerékpárút fogja összekötni. Biztonságosabbá téve ezzel a közlekedést a megnövekedett gépjármű forgalom mellett és nagymértékben hozzásegíti az embereket az egészséges életmód gyakorlásához a sportolás eme lehetőségének megteremtésével.

A település bemutatása lakónépesség, állandó népesség, öregedési index, belföldi bevándorlások, természetes szaporodás tekintetében.

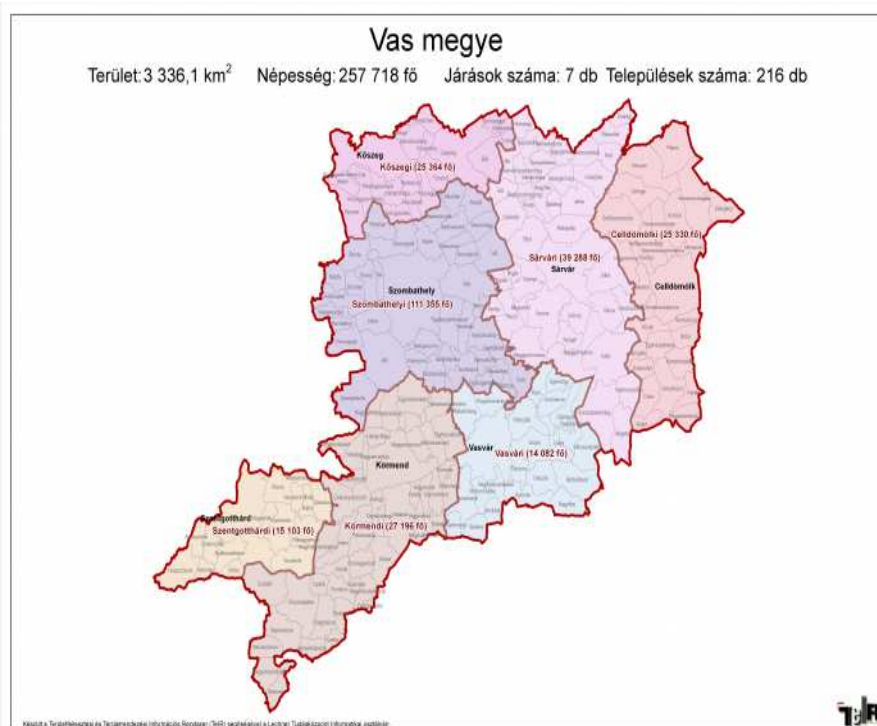

Vasszécseny a Nyugat-dunántúlon, Vas vármegyében a Szombathelyi Járásban található.

Vas vármegye Magyarországon a harmadik legkisebb vármegye, területe: 3336,1 km², lakossága 249.513 fő (2022.10.01-i adat)

2013-ban a járáskok létrejöttével Vas megyében 7 járás alakult. Vasszécseny község a **Szombathelyi Járáshoz** tartozik, mely járás a vármegyében a legnagyobb. **Negyven település** járási szintű közigazgatási feladatait látja el. A járás lakosságszáma 111.259 fő (2022.10.01.)

Forrás: Készült a Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TeIR) segítségével a Lechner Tudásközpont Informatikai osztályán

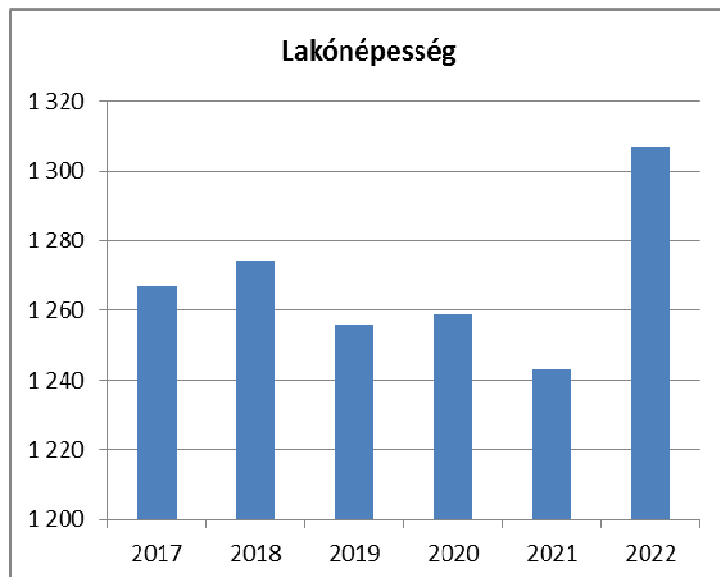
Az alábbi adat táblák Vasszécseny Község Önkormányzata HEP -jéhez készültek.

A táblák kitöltésének dátuma: 2023. november 4.

A táblák számozása a helyzetelemzés adott fejezetére utal.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2017	1 267	bázis év
2018	1 274	100,55%
2019	1 256	98,59%
2020	1 259	100,24%
2021	1 243	98,73%
2022	1 307	105,15%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az 1. táblázat a lakónépesség változását mutatja az elmúlt 5 évben, a 2.1. táblázat a 2022. évi állandó népesség korcsoport szerinti megoszlását szemlélteti.

A lakónépesség és az állandó lakóhellyel rendelkező népesség száma eltérő.

A lakónépességet úgy értjük, mint az adott területen lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen a területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma.

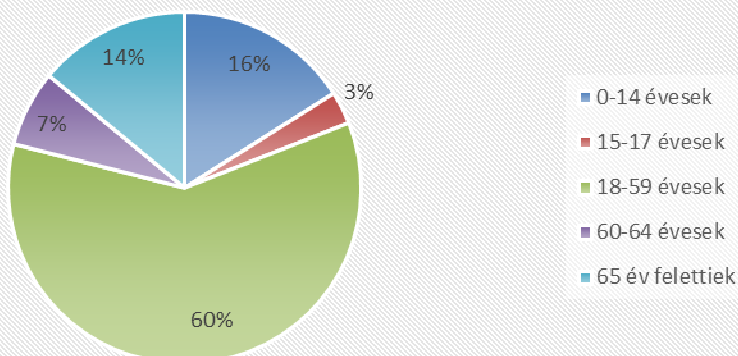
Az állandó lakóhellyel rendelkező személyek esetén figyelembe kell venni azokat is, akiknek van máshol tartózkodási helye, de a csak tartózkodási hellyel rendelkező személyeket nem.

Az így kapott számadat, illetve a változás aránya megmutatja, hogy az adott településen mekkora lakónépességre vonatkoztatva kell áttekinteni az esélyegyenlőség megvalósulását.

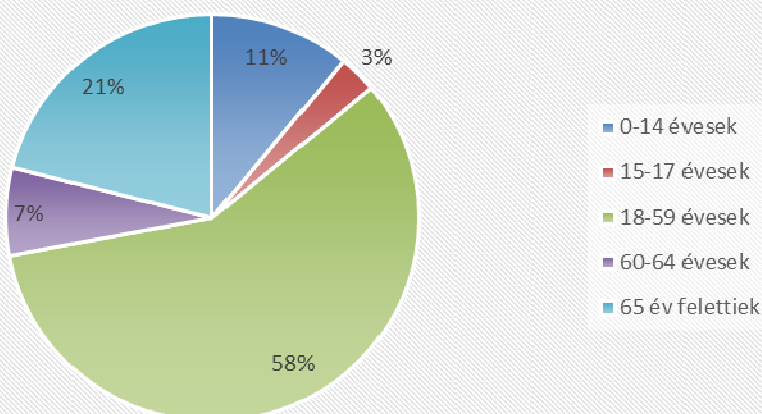
2. számú táblázat - Állandó lakosság összetétele nemek és korcsoport szerint (2022)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	667	670	1337	49,89%	50,11%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			41	3,07%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	107	77	184	8,00%	5,76%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	19	21	40	1,42%	1,57%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	399	387	786	29,84%	28,95%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	50	47	97	3,74%	3,52%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	92	138	230	6,88%	10,32%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR,

Állandó népesség . férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

2022-ben az állandó lakosok számáról elmondhatjuk, hogy az aktív korúak száma mind a nők, mind a férfiak esetében meghaladta az inaktív korúak számát.

A 65 éven felüliek és a 17 éven aluliak aránya a nők esetében kedvezőtlenebb értéket mutat, mint a férfiak esetében. Ez azzal magyarázható, hogy a születéskor több fiú születik, mint lány, viszont 65 éves kor felett a nők száma meghaladja a férfiak számát, a férfiak magasabb halandósági értéke miatt.

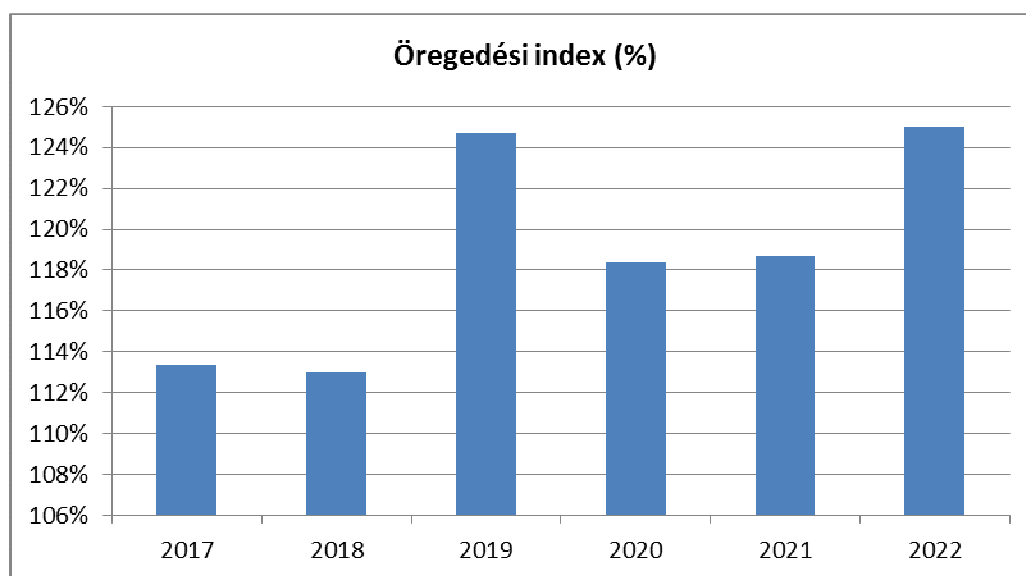
A két grafikon összeolvasásával megállapíthatjuk, hogy 2022-ben, mint általában minden évben a nők száma egy kicsit meghaladja a férfiak számát. 2021-ben a 65 éven felüliek száma meghaladta a 14 éven aluliak számát, de a 17 éven aluliak számával megegyező értéket mutat, sajnos azonban a 60 éven felüliek száma jóval meghaladja a 17 éven aluliak számát.

Viszont kedvező tendencia, hogy jelenleg a 18-59 évesek 60 %-ot képviselnek a településen.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	204	180	113,33%
2018	209	185	112,97%
2019	212	170	124,71%
2020	219	185	118,38%
2021	216	182	118,68%
2022	230	184	125,00%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

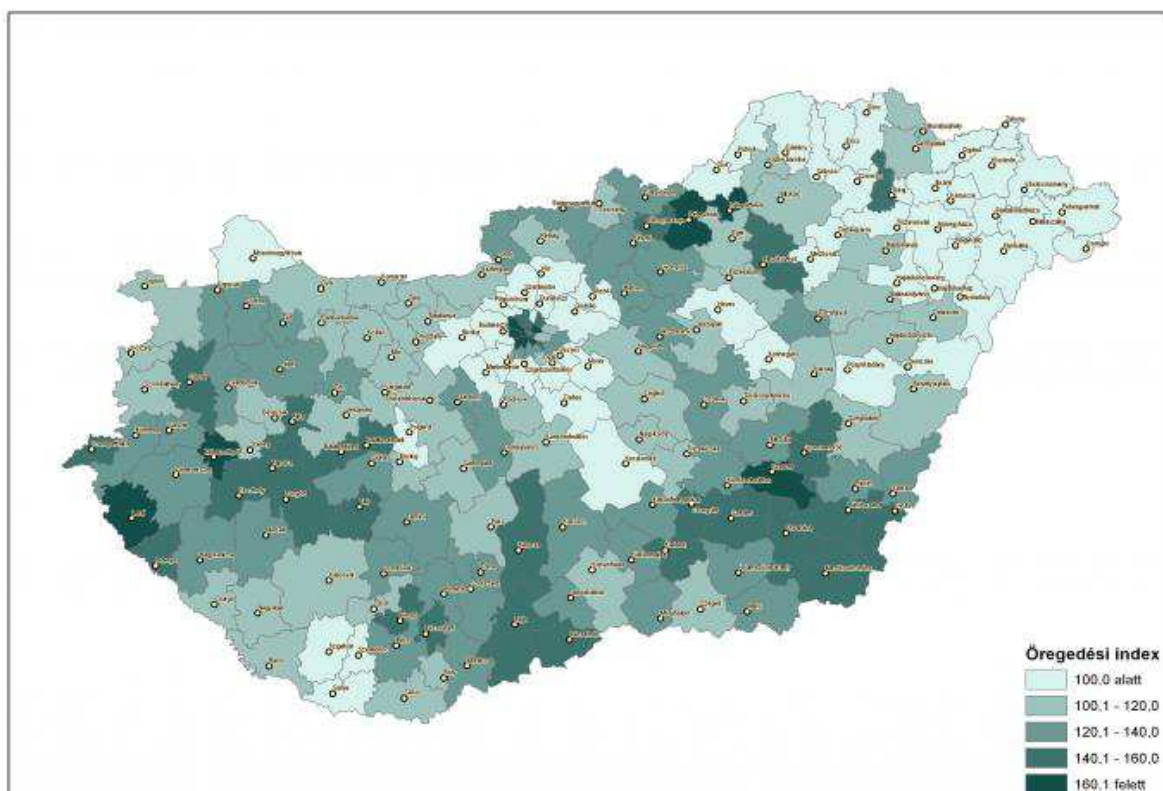
Vasszécseny községben az utóbbi években a fokozatos és egyenletes népességfogyás tapasztalható. Leginkább a vándorlási egyenleg tér el, az elvándorlók száma mindig több, sőt néha sokkal magasabb, mint a településre beköltözők száma. Ennek eredménye, hogy az öregedési index is nő, hiszen az elköltözők jobbára a fiatalabb korosztály tagjai.

A születések száma nem magas, mint volt a kilencvenes évek közepén. A gyermekes családok száma is csökkent az elmúlt évek viszonylatában és egyre kevesebb az olyan családok száma, ahol 3 vagy több gyermeket nevelnek.

Vasszécsenyt az országos és a járási adatokkal összevetve már az előregedés jellemzi. Ez azt jelenti, hogy a fiatalok száma már nem haladja meg az idősek számát. Összehasonlítva a két korcsoport adatait megállapítható, hogy az elmúlt öt évben az öregedési index ingadozott, ugyan, de értéke alig változott. A számadatokból az is kiderül, hogy amíg az állandó lakosság 65 évesnél idősebb korosztályának száma közel állandó, addig a 0-14 évesek száma alig emelkedik, mely az öregedési indexre negatív hatással bír.

Vasszécseny esetében megállapítható, hogy az állandó népesség száma (1337 Fő) nagyobb, mint a lakónépesség száma (1307 fő).

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR Térkép: TeIR Tematikus Térképek

A népesség számának alakulását annak növekedését és csökkenését alapvetően a természetes szaporodás és fogyás, valamint a vándorlási egyenleg határozza meg. A természetes reprodukció alapvetően az élve születések és halálozások számának alakulásától függ, amelyeket egyenként is több meghatározó tényező befolyásol. A vándorlási egyenleget az állandó és ideiglenes jellegű be- és elvándorlások különbsége adja, amelyek szintén több külső és belső tényező eredményeként alakulnak.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2017	-27,21
2018	6,30
2019	-10,28
2020	6,36
2021	-8,79
2022	8,01

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Vasszécseny vándorlási egyenlege az utóbbi időben negatív tendenciát mutat. A beköltözők száma alacsony, az elköltözés folyamatos. Ennek okaként kell megjegyezni, hogy a közeli és a távolabbi városok felsőfokú oktatási intézményeiben tanuló vasszécsenyi lakosok közül tanulmányaik befejezésével csak

nagyon kevesen térnek vissza a faluba. A községben az ún. telkesítés folyamata leállt, a megüresedett házakat pedig nagyon magas áron kínálják eladásra.

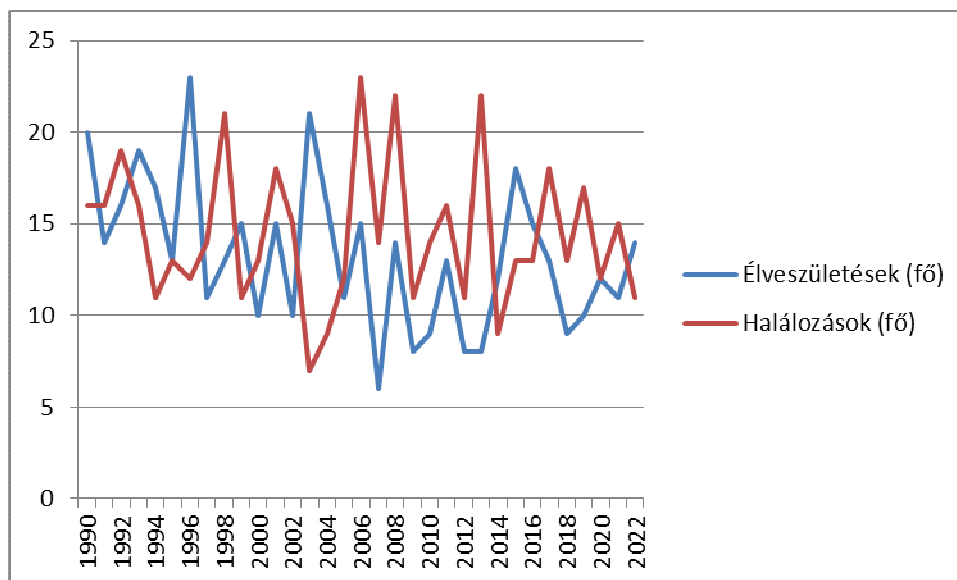
Ha a vizsgált időszakot kiterjesztjük az elmúlt 10- 20 év vizsgálatára, akkor a népmozgalmi mutatók intenzitását figyelhetjük meg.

A településen az elvándorlás mellett problémát jelent az is, hogy az élve születések száma az évek során 2013-ig nagyon alacsony szintre csökkent, majd 2014-től fokozatosan egyenletes és növekvő eredményt mutat, melyből messzemenő következtetéseket sajnos nem lehet levonni.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2017	-3,89
2018	-3,15
2019	-5,53
2020	0,00
2021	-3,20
2022	0,80

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az élve születések számának csökkenése is csak az elmúlt időszakban figyelhető meg. 1990-ben, 1996-ban és 2003-ban 20-nál is több gyermek született. 2005-ben a születések száma még meghaladta a halálozások számát, ezt követően azonban csak természetes fogyást tapasztalhatunk. A halálozások száma néha jelentősen meghaladja a születések számát. 2014 évtől kezdődően a születések száma növekedést mutat, majd ismét több a halálozások száma, mint az élvszületések száma.

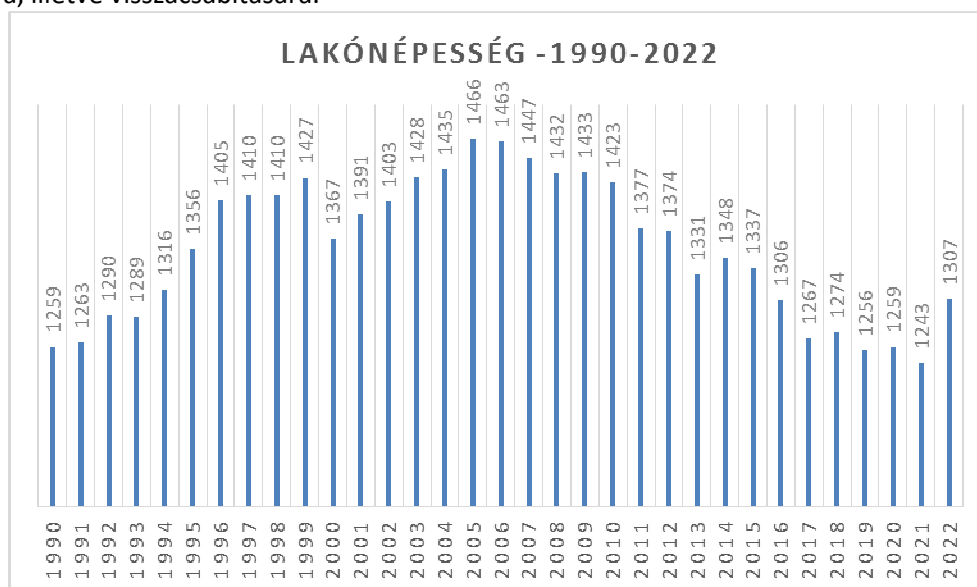

Összefoglalva tehát megállapítható, hogy az elvándorlások és a csökkenő születésszám eredményezik, hogy Vasszécseny állandó lakóinak száma az elmúlt években fokozatosan csökken, az öregedési index értéke emelkedik, ugyanis az elvándorlás elsősorban a fiatalabb korosztályt jellemzi.

Az idősek általában ragaszkodnak lakóhelyükhöz, amit csak nagyon ritkán és főként akkor hagynak el, ha megfelelő ellátásukat sem önmaguk sem mások már nem képesek otthonukban biztosítani.

A fenti tézisek a település korszerkezet struktúráját is jelentősen megváltoztathatják.

Ez a változás, melynek során az idősek – inaktívak - számának emelkedése várható a település szociálpolitikája számára is komoly kihívást jelent amellett, hogy kedvezőtlen irányba befolyásolja a természetes népességnövekedés kilátásait. Tehát nagyobb figyelmet kell szentelni a fiatal korosztályok megtartására, illetve visszacsábítására.

A grafikonon Vasszécseny község népesség számának alakulása látható.

Megállapítható, hogy 1990-től 9 éven keresztül a népességszám növekedett, különös tekintettel 1996-ra és az azt követő évekre. Ezen időszakot jelentősen meghatározták a térségre is jellemző szuburbanizációs folyamatok, melyek a vándorlási egyenleg pozitivitását okozták a község tekintetében. Ennek köszönhető a megemelkedett születésszám is, tekintettel arra, hogy a településre költözők jórészt fiatal családok voltak. Ezekben az években több ingatlan is épült a településen.

Aztán 2000-ben jelentős visszaesést követően ismét emelkedett a népességszám, mely 2006-től folyamatos csökkenést mutat.

A fenti demográfiai adatok és információk is jól mutatják, hogy a település életében is – akárcsak Magyarországon vagy a régióban - jelentős és hasonló változások voltak tapasztalhatók. Ezeket a változásokat olyan külső és belső tényezők okozták, melyek nehezen mérhetők fel (pl. települési előnyök és hátrányok, családi okok, generációs változások) és amely tényezők nagyobb régiókban is megfigyelhető általános társadalmi összetevők. (gazdasági folyamatok hatásai, gyermekvállalás időszaka kitolódott, stb)

Értékeink, küldetésünk

Vasszécseny 2013 óta rendelkezik Helyi Esélyegyenlőségi Programmal.

Feladatunk a településünkön lévő esélyegyenlőség szempontjából megcélzott célcsoportokra vonatkozó adatok összegyűjtése, elemzése, összehasonlítása megyei, országos adatokkal. Feladatunk továbbá, hogy a helyzetfelmérés adataiból intézkedési tervet készítsünk, amely segítségével biztosíthatjuk az esélyegyenlőség szempontjából fókuszban lévő csoportok felzárkózását, hátrányaik csökkentését-megszüntetését, mind az oktatás, lakhatás, foglalkoztatottság, szociális és egészségügyi ellátásokhoz való hozzáférés területén.

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték, megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékos, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Az esélyegyenlőségi politika azt kívánja meg, hogy a diszkrimináció tilalmának betartásán túl erőfeszítéseket tegyünk a nők, a mélyszegénységben élők, a romák, a gyermekek, az idősek, valamint a fogyatékkal élők esélyegyenlőségének javítása érdekében. Az esélyegyenlőségi politika tehát nem esik egybe az egyenlő bánásmód biztosításával: mindazon jogi és nem jogi eszközöket jelenti, amelyek azt a célt szolgálják, hogy mindenki egyenlő eséllyel érvényesülhessen az élet legkülönbözőbb területein – oktatás, egészségügy, munkaerőpiac, szociális biztonság stb.-, de legalább is csökkenjenek az érintett célcsoportokat érő hátrányok.

Az emberek egymáshoz való viszonyulásán, társadalmi kulturáltságán múlik, hogyan bánt a másik emberrel. A demográfiai változások, a foglalkoztatás növelése, a képzettség- és képességbeli hiányosságok orvoslása a vállalkozások versenyképességének javítása csak a társadalmi szolidaritás megerősítésével, a társadalom megújuló képességeinek fejlesztésével és erőforrásainak bővítésével érhető el.

Vasszécseny Község Önkormányzat vallja, hogy az esélyegyenlőség biztosítása megillet mindenkit (függetlenül nemtől, kortól, bőrszíntől, etnikai, nemi hovatartozástól, vallástól, családi állapottól) és tenni kíván ezen csoportok esélyegyenlőségének, egyenlőbánásmódjának biztosításáért.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Vasszécseny település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja: az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmazására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését és felülvizsgálatát az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nktv.)

előírásaira.

2013 január 1-től jelentős változás történt a szociális ellátások területén, mely a helyi esélyegyenlőségi folyamatokat is jelentősen befolyásolja.

A járási hivatalok létrejöttével már 2013. január 1-vel a járási hivatalok hatáskörébe került a korábban még az önkormányzatok rendeletében illetve központi jogszabályban meghatározott és nagyrészt jegyzői hatáskörben lévő időskorúak járadéka, az ápolási díj, az alanyi és normatív közgyógyellátás, valamint az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

2015. március 1. napjától az állam által – a járási hivatalok útján – biztosított kötelező ellátások körébe került át az aktív korúak ellátása (melynek két formája a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, illetve az egészségkárosodási valamint a gyermekfelügyeleti támogatás). A kötelező, állam által biztosított segélyek közül – kifutó jelleggel - kikerült a lakásfenntartási támogatás és az adósságkezelési szolgáltatás, továbbá a méltányossági közgyógyellátás, valamint a méltányossági ápolási díj is.

A jogszabályi és hatásköri változásokra figyelemmel Vasszécseny Község Önkormányzata felülvizsgálta és módosította helyi rendeleteit.

A településen igénybe vehető szociális ellátások és támogatások szabályairól Vasszécseny Község Önkormányzata Képviselő-testületének a szociális igazgatásról és az egyes szociális ellátási formák helyi szabályairól, azok igénybevételéről és a fizetendő térítési díjakról szóló 3/2015. (II.24.) önkormányzati rendelete határozza meg.

A Képviselő-testület a helyi rendeletének megalkotásakor nagymértékben támaszkodott a település területén az utóbbi időszakban megfigyelhető szociális problémák figyelembevételére, valamint a hatósági ügyintézés során szerzett tapasztalatokra. Olyan rendelet megalkotását tűzte ki célul, amellyel arra törekszik, hogy a támogatást ténylegesen azok vegyék igénybe, akik arra rászorultak, illetve, hogy a terhek igazságosan osztdójanak el, továbbá a jogosultság megszerzése mellett a kötelezettségeinek is tegyen eleget az érintett személy. A szociális igazgatásról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.) alapja az

egyén rászorultságának vizsgálata, az Szt. felhatalmazására épülő helyi szociális rendelet is rászorultsági alapon határozza meg a rendelet alapján nyújtható támogatásokat. Az egyes ellátások és támogatások megállapításához szükséges figyelembe venni a jövedelemhatárokat, melynek mértékét az öregségi nyugdíj minimum összege jelentősen befolyásolja. Mindig nagy dilemmát jelent annak helyi rendeletben történő rögzítése, hogy melyek azok a jövedelemhatárok ami felett már nem jár támogatás, hogy eleget tegyünk az Szt. 45.§ (3) bekezdésében foglaltaknak, mely úgy rendelkezik, hogy a képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére nyújtja a rendkívüli települési támogatást, illetve a települési támogatást.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az esélyegyenlőséget segítő helyi rendeletek, határozatok a település szociálpolitikai intézkedéseit, az ezzel kapcsolatos elveit határozza meg. A központi jogszabályok által megfogalmazott előírásokat, lehetőségeket, kötelezően ellátandó feladatokat az önkormányzat helyi rendeleteiben, a helyi sajátosságok és anyagi lehetőségei figyelembe vételével határozza meg, illetve látja el. Igyekszik a rászorultságot a jogszabályi elvárásnál pozitívabban elbírálni, nagyobb esélyt adni az egyéneknek, a közösségnek. Az önkormányzat ugyancsak rendeleteiben szabályozza és határozza meg a beavatkozási területeket – foglalkoztatás, lakhatás, egészségügy, köz- és szociális szolgáltatások, oktatás, - gyermekek és idősek, fogyatékkal élők és munkanélküliek támogatásának irányát, mértékét és az ellátások biztosítását. A minőségi ellátások megszervezése érdekében a község a kistérségi együttműködésben biztosít szolgáltatásokat.

Az esélyegyenlőség szempontjából kiemelt célcsoportok, a gyermekek, romák, nők, fogyatékkal élők számára az önkormányzat *Vasszécseny Község Önkormányzata Képviselő-testületének a szociális ellátásokról szóló 6/2021. (VIII.31.) önkormányzati rendelete*, Vasszécseny Község Önkormányzata Képviselő-testületének a gyermekvédelmi ellátásokról szóló 7/2021. (VIII. 31.) önkormányzati rendelete, valamint a lakáshoz jutás helyi támogatásáról szóló 6/2016.(XII.1) önkormányzati rendelete alapján biztosít az idősek számára megfelelő ellátást, étkeztetést, a gyermekek és gyermekeiket nevelő szülők számára szociális életkörülményeik javítása érdekében személyes gondoskodást nyújtó ellátások közül térítésmentesen gyermekjóléti szolgáltatást, bölcsődei gondozást, óvodai ellátást, iskolai napközi foglalkozást, illetve segíti a lakáshoz jutást, bővítést, letelepedést a községben.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében a **programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

Az esélyegyenlőség javítása, az egyenlő bánásmód érvényesítése szempontjából releváns, a társadalom különböző csoportjainak együttélésére vonatkozó különösen az alábbi országos stratégiák:

· **„Legyen jobb a Gyerekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)**

Megalkotását három fő indok vezérelte:

- _ Csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit.
- _ A szegénységi ciklus megszakításának szükségessége.
- _ Közös érdek az ország fenntartható gazdasági és társadalmi fejlődése.

· **Idősügyi Nemzeti Stratégia**

A fenntarthatósági elvek mentén alakított, minden korosztály számára élhető világban olyan gazdasági és társadalmi környezet kialakítása, amelyben az idősödő és az idős emberek meg tudják őrizni aktivitásukat, társadalmi részvételüket. Olyan szemlélet kialakítása, amellyel biztosítható és növelhető az időskor presztízse és az idős emberek iránti szolidaritás. Az időskorra történő felkészülés és az aktív társadalmi részvétel igényének erősítése

Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

Az Országos Fogytékosságügyi Program tartalmazza azokat a középtávon elérendő célokat, szükséges lépéseket, fő irányokat, amelyek a fogyatékos személyek –fogyatékoságból adódó –hátrányainak leküzdését segítik elő.

Az Országgyűlés fenti számú határozatában – többek között – felkérte a Kormányt, hogy:

- _ jogalkotó és végrehajtó tevékenységében érvényesítse a Programban elfogadott elveket, feladatokat és célkitűzéseket,
- _ kormányzati szakpolitikai programokban gondoskodjon – a mindenkor költségvetési lehetőségek figyelembevételével – a megállapított feladatok és célkitűzések megvalósításának mérhető indikátorokat is magában foglaló eszközrendszeréről, a szükséges eszközökről és azok felhasználásáról; gondoskodjon továbbá arról, hogy a központi költségvetés tervezése során az érintett fejezetek felügyeletét ellátó szervek vezetői vegyék figyelembe a Programban meghatározott célokat;
- _ az első, 2015–2018. évekre vonatkozó Intézkedési Tervet (szakpolitikai program) a feladatok és a felelősök meghatározásával a Program elfogadását követő három hónapon belül dolgozza ki.

Az Országgyűlés fenti számú határozatával felkérte továbbá a fogyatékos személyek érdekvédelmi és a nekik szolgáltatást nyújtó nonprofit szervezeteket, a helyi önkormányzatokat, a kormányzati és önkormányzati intézményeket, a sportszövetségeket, sportszervezeteket, a munkáltatókat, hogy tegyenek meg mindent a Programban megfogalmazott célok megvalósításáért; a tömegtájékoztató szervek vezetőit és munkatársait, hogy vállaljanak részt a Program megismertetésében, a fogyatékos személyeket érintő társadalmi szemlélet kedvező irányú megváltoztatásában;

- _ a fogyatékos személyeket arra, hogy közösségi, helyi, kistérségi, megyei, regionális és országos szinten vállaljanak aktív és kezdeményező szerepet saját jogaik biztosításában, vegyenek részt a sorsukat érintő kérdésekben.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Tekintettel arra, hogy a települések fejlesztéséhez óhatatlanul szükség lesz az állami és uniós források igénybevételére, a hazai és uniós pályázatokon való indulás egyik feltétele pedig a települések esélyegyenlőségi programjának megléte fontos, hogy a települések önkormányzatai az egyenlő

bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény alapján 5 évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogadjanak el, melyet meghatározott időszakonként felülvizsgálják.

A helyi esélyegyenlőségi program pontos megfogalmazásához feltétlenül át kell tekinteni és számba kell venni a meglévő koncepciókat, fejlesztési terveket és stratégiákat általánosságban és az önkormányzat által fenntartott intézményekre, valamint az önkormányzat által nyújtott szolgáltatásokra vonatkozóan egyaránt. Vasszécseny Község Önkormányzata az alábbi koncepciókkal, programokkal, tervekkel rendelkezik:

Költségvetési rendelet - melyet polgármester előterjesztésére az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. §-a szerint minden év február 15-ig a képviselő-testület elfogad.

Gazdasági program – Magyarország önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. § értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzelését rögzíti.

Településszerkezeti terv - a 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait a környezet javítása, vagy szinten tartása érdekében.

Településfejlesztési koncepció – az 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében a fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító és a településrendezést is megalapozó a település közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati döntéseket rendszerbe foglaló, dokumentum, amely a település jövőbeni kialakítását tartalmazza. Olyan prioritásokat határoz meg, amelyekhez a települési esélyegyenlőségi program hozzá tud járulni.

A program prioritásai a következők:

Az életkörülmények színvonalának fejlesztése, az önkormányzati feladatok minél magasabb színvonalon való ellátása. A társadalmi kapcsolatok erősítése, a népességszám megőrzése és kisebb mértékű emelkedése: e területen a gyermekek helyben történő színvonalas ellátását, a szociális ellátás fejlesztését, (idősek nappali ellátása, időskorúak, elesettek természetbeni támogatása, családsegítés), falukép fejlesztést, természetvédelem, környezetfejlesztést emeli ki program, segítve ezáltal az egyenlő esélyek biztosítását és a minőségi élet feltételeit az itt élő lakosság számára.

A koncepcióban meghatározott gazdaságfejlesztés kiemelt célja, hogy tranzit forgalomra épülő szolgáltatások, vállalkozások megtelepülésére lehetőséget teremtve biztos bevételi forrást teremtsen a település és annak lakói számára.

Cél kell, hogy legyen a településen a vállalkozások megtelepedésének elősegítése, a már működő vállalkozások megerősítése, a helyben foglalkoztatottság növelése, szolgáltatások színvonalának emelése.

Vasszécseny mezőgazdasági területei Szombathely agglomerációs körzetében találhatóak. A város közelsége erősíti a hagyományos mezőgazdasági termelésen alapuló élelmiszer-feldolgozás esélyét a községben.

Vasszécseny településen élő gyermekek nagy részének nevelését és alapfokú oktatását a helyben működő óvoda és általános iskola biztosítja.

Az Ambrózy-Migazzi István Általános Iskolát Vasszécseny község Tanakajd és Csempeszkopács Község Önkormányzatával együtt Oktatási Intézményfenntartó Társulás keretében tartotta fenn 2012. december 31-ig.

2013. január 1-től az iskola állami fenntartásba került. A közoktatási Intézményfenntartó társulás megszűnt. Az iskola 8 osztályteremmel rendelkezik. 1 számítástechnika terem, valamint 1 tornaterem és sportpálya áll a gyerekek rendelkezésére. A megfelelő szintű számítógépek száma 21, mindegyik rendelkezik internetes kapcsolattal is. Az oktatás infrastrukturális feltételei megfelelőek. .

Az Ambrózy-Migazzi István Általános Iskola Köznevelési Esélyegyenlőségi programjának időbeli hatálya 2008. szeptember 1-től 2013. augusztus 31. napjáig határozta meg az esélyegyenlőség irányvonalát, melynek felülvizsgálata indokoltá vált.

Községi Önkormányzat által ellátott kötelező köznevelési feladatok 2013 –tól a nemzeti köznevelésről szóló törvény rendelkezései alapján:

- óvodai nevelés
- a többi gyermekekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai ellátása
- logopédiai szolgáltatás

- pedagógiai szakmai szolgáltatás az óvodai nevelés tekintetében.

A Vasszécsenyi Tündérország Óvoda és Körzeti Bölcsőde szakmai programjának egyik alapvető célja, hogy biztosítsa az intézményben a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. Filozófiája illeszkedik a regionális közoktatás fejlesztés stratégiához.

A nevelési szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyenlőségének biztosításán túl célul tűzi ki az esélyteremtést, támogató lépések, szolgáltatások megvalósítását a közösségben élő hátrányos helyzetű gyerekek hátrányainak kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében.

Az óvoda helyi programmal működik, melyben maximálisan figyelembe veszik a helyi lakosság igényét, összetételét.

A Tündérország Óvoda 2012. szeptember 1-vel telephelyként bölcsődével bővült. Az önkormányzat ezzel is próbál lehetőséget teremteni a környéken élő nők munkaerőpiaci integrációjához.

A halmozottan hátrányos helyzetű a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók tekintetében a regionális közoktatás fejlesztés stratégia prioritása között is szerepel, az együttnevelés, a befogadó oktatási rendszer feltételeinek megteremtése és folyamatos fejlesztése.

E nevelési, oktatási gyakorlat minél szélesebb körű elterjesztése kiemelt jelentőséggel bír, mind a hátrányos helyzetű, mind a sajátos nevelési igényű gyermekek, de a többi gyermek vonatkozásában is.

Az e csoportokba tartozó hátrányos helyzetű sajátos nevelési igényű gyermekek esélyeit, hátrányos megkülönböztetésüket a társadalmi környezet alakítja. Ennek megváltoztatásához nem elegendő az intézkedési tervben megcélzott határidő. A megkülönböztetés felszámolását a társadalmi tolerancia erősítésével, az ágazaton kívülről is szükséges támogatni. Egyszerre kell tiszteletben tartani a diszkrimináció tilalmát és elő kell mozdítani az érintett csoportok esélyteremtését, esélyegyenlőségét.

Az oktatáson belül elsődleges a közoktatásban dolgozók szemléletének megváltozása, a változás elősegítése, a pedagógusok módszertani kultúrájának megerősítése.

Az intézményvezetőknek különösen nagy gondot kell fordítani a jövőben e szemlélet alakítására.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Vasszécseny a Szombathelyi Többcélú Kistérségi Társulás tagja.

Vas megye székhelyének környékén 1996-ban 40 település hozta létre a Szombathelyi Kistérségi Társulást elsősorban a területfejlesztésről és területrendezésről szóló törvény által biztosított fejlesztések összehangolására, a közös területfejlesztési koncepciók, programok, javaslatok és tervek kialakítására.

A kistérség központja Szombathely, Vas megye székhelye. A kistérséget összesen kb. 113 ezren lakják magyarok, németek, horvátok és más etnikumhoz tartozók békésen egymás mellett élve.

A kistérség Vas megye nyugati részén helyezkedik el, nyugaton több mint 50 kilométeren határos Ausztriával, annak keleti tartományával, Burgenlanddal.

Később a társulás célja lett, hogy a kistérség településein élő polgárok részére olyan feladatellátásokat is biztosítson, melyeket a községek önállóan nem tudnak lakóiknak megszervezni, ezért a társulást alkotó települések együttműködése időközben kibővült az egészségügy, közoktatás, szociális ellátás, belsőellenőrzés és könyvtári szolgáltatási feladatok közös intézésével és ezáltal vált többcélú kistérségi társulássá.

A Társulási Megállapodásban vállalt feladatellátás a komplex esélyegyenlőségi terv szempontjából a következő:

- a települési önkormányzatok kötelező és önként vállalt oktatási- nevelési, feladataiban az együttműködés koordinálása, segítése: Pedagógiai szakszolgálati tevékenység (gyógypedagógiai tanácsadás, fejlesztő felkészítés, nevelési tanácsadás, logopédiai ellátás, továbbtanulási pályaválasztási tanácsadás.
- Egészségügyi alapellátáshoz csatlakozó – háziorvosi- Központi Ügyelet működtetése, a kistérségi központban, a mentőállomáshoz csatoltan,
- szociális és gyermekjóléti feladatok (gyermekjóléti szolgálat, családsegítés, házi segítségnyújtás)
- a költségvetési szervek belső ellenőrzése,
- az önkormányzatok érdekképviselője a szilárd hulladék közszolgáltatás ellátásban,
- területfejlesztési projektek végrehajtása.

Szombathelyi Kistérség Többcélú Társulása 2011-2016. közötti időszakra 2011. augusztus 1. napján elfogadta a Szombathelyi Kistérség Többcélú Társulás Esélyegyenlőségi Helyzetelemzését és Intézkedési Tervét.

A Társulási Esélyegyenlőségi Program elfogadását megelőzően a Társulás egyeztetett a kistérségi településekkel, így Vasszécseny községgel is, amelynek során konzultáció és véleményformálás lehetőségét minden, a megvalósításba bevont szakmai és társadalmi partner számára biztosította.

Annak érdekében, hogy az Esélyegyenlőségi Program megvalósítása hatékony, a tervezett intézkedések hosszú távú érvényesülése, fenntartható fejlődése biztosított lehessen, Szombathelyi Kistérség Többcélú Társulása Társulási Esélyegyenlőségi Fórumot állított fel és működtetett.

A Szombathelyi Többcélú Kistérségi Társulásban 2013. júniusától folyamatosan több változás történt. A Társulást már nem 40 település alkotja, a települések száma 34, majd 2021. januártól 26 településre redukálódott. Szombathely Megyei Jogú Város is kilépett a társulásból, intézményei a társulás keretei között 2016. januártól már nem látják el a gyermekjóléti és egyéb szociális segítség feladatait. Az önkormányzat közvetlenül Szombathely Megyei Jogú Várossal megkötött megállapodás során gyakorlatilag változatlanul nyújtja a szolgáltatásokat a település lakói számára.

A Kistérség többcélú megnyilvánulása folyamatosan eltűnt

- a települési önkormányzatok kötelező és önként vállalt oktatási- nevelési, feladataiban az együttműködés koordinálása, segítése: Pedagógiai szakszolgálati tevékenység (gyógypedagógiai tanácsadás, fejlesztő felkészítés, nevelési tanácsadás, logopédiai ellátás, továbbtanulási pályaválasztási tanácsadás *2013-tól a Szombathelyi tankerület feladata lett*
- szociális és gyermekjóléti feladatok (gyermekjóléti szolgálat, családsegítés, házi segítségnyújtás) ellátásáról minden önkormányzat saját maga gondoskodik 2016-tól
- a költségvetési szervek belső ellenőrzésére az önkormányzatok külön-külön kötöttek szerződést belső ellenőrrel
- az önkormányzatok érdekképviselője a szilárd hulladék közszolgáltatás ellátásban, egy másik társulás a Nyugat-dunántúli Regionális Hulladékgazdálkodási önkormányzati Társulás feladata, egyebekben az elmúlt 5 évben a szilárd hulladék szállításának központosítása révén jelentős változások történtek.

A Szombathelyi Kistérség Többcélú Társulása 2016- év elejétől székhelyét Vasszécsenybe helyezte. Jelenleg 26 önkormányzat a kistérség tagja, melynek egyetlen feladata a kistérség, vagyis a vidék számára megfelelően biztosítani, szervezni és működtetni a központi orvosi ügyeleti ellátást. A központi ügyeleti ellátást jelenleg 35 település veszi igénybe.

Szombathelyi Kistérség Többcélú Társulása 2011-2016. közötti időszakra 2011. augusztus 1. napján elfogadta a Szombathelyi Kistérség Többcélú Társulás Esélyegyenlőségi Helyzetelemzését és Intézkedési Tervét.

Újabb Esélyegyenlőségi Helyzetelemzés és Intézkedési terv 2016 óta nem készült.

A Társulási Esélyegyenlőségi Program elfogadását megelőzően a Társulás egyeztetett a kistérségi településekkel, így Tanakajd községgel is, amelynek során konzultáció és véleményformálás lehetőségét minden, a megvalósításba bevont szakmai és társadalmi partner számára biztosította.

Annak érdekében, hogy az Esélyegyenlőségi Program megvalósítása hatékony, a tervezett intézkedések hosszú távú érvényesülése, fenntartható fejlődése biztosított lehessen, Szombathelyi Kistérség Többcélú Társulása Társulási Esélyegyenlőségi Fórumot állított fel és működtet. Az esélyegyenlőségi fórum működése jelenleg kérdéses.

Pedig az esélyegyenlőségi tervezés segíti a térség területfejlesztési koncepciója fő célkitűzéseinek megvalósítását, amely elsősorban a foglalkoztatási helyzetre, a gazdasági és oktatási, szociális és gyermekvédelmi területek célkitűzéseinek megvalósításához járul hozzá. A térségben élők életminőségének javítása, az életszínvonal növelése a foglalkoztatottság szint emelésén és a megújulásra kész helyi közösségeken keresztül.

Életszínvonal, munkavállalás helyi feltételeinek javítása, a településen munkahely-teremtési kezdeményezések támogatása.

Fiatalok lakosság problémáinak felkarolása és kezelése

Szociális gondoskodás – a rászoruló rétegek számára (idősek, felnőtt fogyatékosok ellátása)

Közbiztonság, bűnmegelőzés

Ezek olyan átfogó célok, amelyek a kistérségi és a helyi szereplő által megvalósítandó fejlesztési tevékenységek számára is hosszú távon irányt mutathatnak.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az önkormányzat számára a koherens esélytervhez szükséges információk rendelkezésre állnak.

A települési esélyegyenlőségi program a az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum alapján készült.

A helyzetelemzés elkészítéséhez a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) és a TeIR adatbázis, valamint a népszámlálási adatok szolgáltak alapul. Emellett a Vasszécsenyi Közös Önkormányzati Hivatal által szolgáltatott adatok, a település ismerete és az elektronikus média is hasznos információkkal szolgáltak.

A települési önkormányzat nem rendelkezik a Települési Esélyegyenlőségi terv elkészítéséhez szükséges kellő mennyiségű és minőségű, az öt beavatkozási területre (foglalkoztatás, lakhatás, egészségügy, köz- és szociális szolgáltatások, és oktatás), valamint a három kiemelt célcsoportra (romák, nők, fogyatékkal élők) vonatkozó adattal, információval. Ez utóbbi három területről az információszerzés még nehézkes.

A településről a megfelelő adatokat a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) és a TeIR adatbázis, valamint a népszámlálási adatok szolgáltak alapul. A 2017. évi adatok a Vas Megyei Kormányhivatal Társadalombiztosítási és Foglalkoztatási Főosztály Megyei Kormányhivatal Szombathelyi Járási Hivatal Hatósági Főosztálya, a Vasszécsenyi Közös Önkormányzati Hivatal és a bevont intézményi partnerek (óvoda, bölcsőde, védőnő, általános iskola) adatszolgáltatásai nyújtották. Emellett a település ismerete és az elektronikus média is hasznos információkkal szolgáltak.

A helyzetelemzés elkészítéséhez a HEP fórumba bevont partnerek megállapításaiból és a helyi adatgyűjtésből vontunk le következtetéseket és készítettünk elemzéseket.

Az adatok gyűjtése elsősorban a fogyatékos személyek foglalkoztatásáról, iskolai végzettségéről, a nők helyi gazdaságban elfoglalt szerepéről volt problémás. Az adatgyűjtés azért sem lehet teljes körű, mert a 2017 évre vonatkozóan nem minden esetben találtunk megfelelő adatokat, mert ezeket a nyilvántartások még csak részben tartalmazzák.

Vasszécseny alig több, mint 1300 lélekszámú település, ezért az esélyegyenlőségi szempontból érintett társadalmi csoportok helyzete viszonylag jól követhető.

Az esélyegyenlőségi program elkészítéséhez a településen élő személyek egészségügyi, lakhatási, szociális, oktatási és foglalkoztatási helyzetének megfelelő feltérképezése is, a jelenlévő problémák, hiányosságok, gátló tényezők pontos beazonosítása, e tényezők felszámolása, megelőzése, valamint a kiemelt célcsoportok hátrányainak kompenzálását segítő adatok gyűjtése kiemelt fontosságú.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A szegénységnek nincs mindenki számára elfogadott, örökérvényű definíciója.

Általában azokat a területi egységeket tekintjük mélyszegénység által sújtott településeknek, településrészeknek, ahol „a nagyon alacsony iskolázottság és foglalkoztatási ráta, erős települési, lakóövezeti térségi koncentráció és szegregáció, az ezekből következő súlyos szociális deficit és a hátrányos társadalmi helyzet újratermelődésének nagyon nagy valószínűsége jellemzi.” forrás: TÁMOP – pályázati kiírás.

Ezen meghatározást alapul véve Vasszécseny község nem tartozik a mélyszegénység által sújtott települések közé.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A mélyszegénységgel kapcsolatos vizsgálatok az egyén illetve háztartás saját jövedelmi helyzetének értékelésén alapulnak. A rendelkezésünkre álló adatok alapján elsősorban a munkanélküliség, a szociális rászorultság, a gyermekek helyzete, a lakhatási viszonyok és az iskolai végzettségek figyelembe vételével készítünk elemzéseket. A lakosság jövedelmi viszonyairól nincs megfelelő adatunk.

Mekkora jövedelemből lehet megélni egy-egy településen, ennek megítélése, mint „kategória” behatárolása országtól függően más és más.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2017	60,59	22,86
2018	58,97	22,07
2019	58,64	18,96
2020	58,84	18,15
2021	59,14	17,05
2022	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Vasszécsenyben a szociális támogatásokat egy-két esettől eltekintve szinte évek óta ugyanazok a személyek veszik igénybe, ezért növekedésről és csökkenésről nem beszélhetünk. Róluk elmondható, hogy jelenleg mélyszegénységben élnek, megélhetésüket állami, illetve önkormányzati segítséggel tudják csak biztosítani. Ezen személyek azok, akik munkahelyüket néhány éve elvesztették, helyette másik munkahelyet – életkoruk, szociális körülményeik miatt – nem találnak, jövedelmük kizárólag önkormányzati forrásból biztosított, aktív korúak ellátásában részesülnek, helyenként pedig lakásfenntartási támogatást kapnak ingatlanuk fenntartási költségeihez.

A szegénységben élők ingatlanai – az önkormányzathoz érkezett adó- és értékbizonyítvány kiállítására vonatkozó kérelmek alapján – jelzálogjoggal és végrehajtási joggal terheltek, sok esetben közüzemi számlák kifizetetlensége miatt. Egyes ingatlanokban a villanyórák lecserélésre kerültek, és amennyiben a fogyasztó jogosult rá előre fizető mérő felszerelését végezte el a közüzemi szolgáltató. A közüzemi szolgáltatók központi jogszabály alapján biztosítják a védendő fogyasztók nyilvántartásába való felvételét annak a

fogyasztónak, aki, - vagy akinek családjában él olyan személy, aki- szociális helyzete vagy fogyatékosága miatt rászorulóknak minősül.

A szegénységben élő családok megélhetésüket biztosítandó lakásfenntartási támogatást, átmeneti segílyt, szociális tűzifát, rendkívüli, illetve rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt kaphatnak. A rászoruló családok gyermekei az oktatási-nevelési intézményekben ingyenes étkeztetésben, ingyenes tankönyvellátásban részesülhetnek.

Magyarországon a roma lakosság szociális helyzetére vonatkozóan nincsenek pontos adatok, általánosságban azonban megállapítható, hogy a roma népesség átlagos életszínvonala, lakhatási körülményei, egészségi állapota, iskolázottsága, foglalkoztatottsága a társadalom egészéhez viszonyítva lényegesen rosszabb.

Hazánkban azt a személyt tekintjük romának, aki annak vallja magát. Valamely nemzeti, etnikai csoporthoz tartozás (roma származás) vállalása és kinyilvánítása az egyén kizárólagos és elidegeníthetetlen joga, ezért a kisebbségi csoporthoz tartozás kérdésében nyilatkozatra senki sem kötelezhető, kivétel, amennyiben a törvény vagy a végrehajtására kiadott jogszabály valamely kisebbségi jog gyakorlását az egyén nyilatkozatához köti (*lásd A nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló 1993. évi LXXVII. törvény 7. § (1)-(2) bekezdését.*)

Nem áll rendelkezésünkre adat arra vonatkozóan, hogy Vasszécsenyben hány fő vallja magát roma kisebbséghez tartozónak. De elenyésző számukat mutatja az is, hogy Roma önkormányzat a településen nem működött és nem működik.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Az ország fejlődése és benne élők számára fontos társadalompolitikai, piacgazdasági kérdés, hogy valaki adófizető, vagy segélyből tengődő munkanélküli. Az embereknek szüksége van kiszámítható jövőképre, biztos megélhetésre. Rendszeres jövedelem nélkül egyének, családok, települések, illetve kistérségek mehetnek tönkre. Ez kihat az egészségügyre, az oktatásra, a szociális területekre, a közbiztonságra és számos más területre. Ahol van munkalehetőség ott van a fejlődés, a fejlődést látva fokozódik a település szerepe, jelentősége, nő a lakosságszám, ami generálja a további gyarapodást. Ahol nincs munkalehetőség onnan elköltöznék az emberek, értéktelenné válik a település.

Nemcsak a munkahely teremtésre, hanem a munkahelyek megtartására is nagy gondot kell fordítani. Az elmúlt időszakban megfigyelhető gazdasági átalakulás következtében nagymértékben változott a falvak gazdasági szerepe, jelentősége. Korábban szinte minden településen működött mezőgazdasági szövetkezet, melyek - csak kevés kivétellel - megszűntek, a dolgozók száma a felére csökkent.

A mezőgazdaság visszaszorításával az alacsonyan képzett vagy képzetlen réteg egyik legnagyobb foglalkoztatója szűnt meg a hátrányos helyzetbe, a kilátástalanságba taszítva jó pár embert. Ezen emberek foglalkoztatottsága folyamatosan akadályokba, nehézségekbe ütközik már évek óta, munkaerő képességük alapvetően is, de az évek során még inkább megkopott, egy részük nincs is munkára képes állapotban. A szolgáltatóipar és a versenyszféra, mely manapság a munkaerő legnagyobb felvevő piaca alkalmatlan arra, hogy ezen munkavállalók részére munkát biztosítson.

A Helyi esélyegyenlőségi programban elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Mőtv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

Meg kell azonban jegyezni, hogy a regisztráltak száma nem feltétlenül tükrözi a tényleges munkanélküliséget, mert vannak, akik alkalmi munkavállalóként itthon vagy a szomszédos országokban, vagy éppen a fekete gazdaságban dolgoznak.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2017	1,84	2,31	2,08%
2018	1,86	2,08	1,97%
2019	1,02	2,51	1,77%
2020	1,85	2,35	2,10%
2021	2,12	2,40	2,26%
2022	2,56	1,32	1,94%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Ez a folyamat megfigyelhető Vasszécsenyben is. A korábban jelentős mezőgazdasági munkavállalók egy része ugyan már nyugdíjban van, a fiatalabbak a közeli városokban helyezkedtek el vagy éppen magánvállalkozásban folytatnak mezőgazdasági tevékenységet.

A községben működik egy-két nagyobb és több kisebb vállalkozás, melyek ugyan foglalkoztatnak helyi lakosokat, de általában az ingázás jellemző községünk aktív korú népességére is. A megyeszékhely közelsége miatt ez különösebb problémát nem is jelent tekintve a megfelelő autóbusz közlekedést, illetve az utóbbi időben megnövekedett személygépkocsi parkot.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskereső száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskereső száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	20	19	17	20	21	18
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	1,00	1,00	2,00	1,00	0,00	0,00
	%	5,00%	5,26%	11,76%	5,00%	0,00%	0,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	2,00	3,00	1,00	0,00	3,00	2,00
	%	10,00%	15,79%	5,88%	0,00%	14,29%	11,11%
26-30 év (TS 039)	Fő	2,00	0,00	2,00	2,00	0,00	1,00
	%	10,00%	0,00%	11,76%	10,00%	0,00%	5,56%
31-35 év (TS 040)	Fő	0,00	0,00	1,00	0,00	2,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	5,88%	0,00%	9,52%	0,00%
36-40 év (TS 041)	Fő	4,00	4,00	1,00	2,00	2,00	3,00
	%	20,00%	21,05%	5,88%	10,00%	9,52%	16,67%
41-45 év (TS 042)	Fő	2,00	1,00	3,00	2,00	2,00	2,00
	%	10,00%	5,26%	17,65%	10,00%	9,52%	11,11%
46-50 év (TS 043)	Fő	1,00	2,00	0,00	2,00	2,00	1,00
	%	5,00%	10,53%	0,00%	10,00%	9,52%	5,56%
51-55 év (TS 044)	Fő	2,00	1,00	1,00	4,00	2,00	1,00
	%	10,00%	5,26%	5,88%	20,00%	9,52%	5,56%
56-60 év (TS 045)	Fő	5,00	3,00	1,00	2,00	1,00	1,00
	%	25,00%	15,79%	5,88%	10,00%	4,76%	5,56%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	1,00	4,00	5,00	5,00	7,00	7,00
	%	5,00%	21,05%	29,41%	25,00%	33,33%	38,89%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	30,00	50,00
2018	42,11	62,50
2019	47,06	62,50
2020	70,00	64,29
2021	71,43	40,00
2022	55,56	30,00

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat adatai szerint a településen az aktív korú lakosságon belül a munkanélküliek száma évek óta 4 % körül mozog. Ez az érték az országos, megyei és a kistérségi munkanélküliségi rátával összehasonlítva a település szempontjából kedvező mértékűnek tekinthető, de ez nem jelenti azt, hogy az aktív korúak közel 96 %-a foglalkoztatott, ugyanis a 15-22 éves korosztály nagyobb része még az oktatási, képzési idő meghosszabbodásának eredményeképpen tanuló, vagyis inaktív. Ebben a korcsoportban vannak azok a 60. életévüket még be nem töltött személyek is, akik korhatár előtti nyugellátásban részesülnek, vagyis szintén inaktívak és ebben a csoportban szerepelnek azok a személyek is akik gyermekgondozási díjban, gyermekellátási segélyben vagy gyermeknevelési támogatásban részesülnek, illetve néhányan rokkantsági ellátásban, rehabilitációs járadékban vagy egyéb rendszeres pénzellátásban részesülnek, vagyis szintén inaktívak.

A fenti táblázat számadataiból kiderül, hogy Vasszécsenyben a regisztrált munkanélküliek száma az elmúlt 5 évben fokozatosan csökkent, majd a csökkenés az utóbbi évben megállt. A regisztrált munkanélküliek számának több, mint 50%-a 180 napnál régebb óta regisztrált, vagyis tartós munkanélkülinek tekinthető, akik száma az elmúlt 2 évben szintén csökkent.

A munkanélküliek között a nemek arányában jelentős különbség csak 2009-ben tapasztalható, ezt követően ez nem releváns. A tartós munkanélküliek között viszont mindig több a nők aránya.

A tartós munkanélküliek egy része évente részt vesz az önkormányzat által szervezett közfoglalkoztatásban, mely az elmúlt évek alatt egyetlen esélyükké vált. A tartós munkanélküliek másik része vagy alkalmi munkavállalóként vállal munkát vagy családban él eltartottként.

A helyi társadalmi viszonyokat ismerve kijelenthető, hogy élnek olyan emberek is a településen akik aktív korúak, de nem vesznek részt munkaerő piacon és regisztrálva sincsenek a munkaügyi központban. Az ő helyzetük és számuk ismeretlen, de nem lehet jelentős. Tekintettel arra, hogy Vasszécseny a nyugati határ mellett fekszik többen járnak a településről a közeli Ausztriába dolgozni, akik szintén nem jelennek meg a magyar munkaerő piacon. Számuk nem meghatározható.

A munkaerő piacra való belépéskor hamar megtudhatjuk, hogy az iskolában elsajátított ismeretanyagra, tudásra van-e kereslet.

A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja.

Az ifjúsági munkanélküliség strukturális munkanélküliség, a munkaerő piac elvárásai ma már nem csak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző szakmai kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	20	0	0,00%	4	20,00%	16	80,00%
2018	19	0	0,00%	3	15,79%	16	84,21%
2019	17	0	0,00%	2	11,76%	15	88,24%
2020	20	0	0,00%	3	15,00%	17	85,00%
2021	21	0	0,00%	4	19,05%	17	80,95%
2022	18	0	0,00%	1	5,56%	17	94,44%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A népesség iskolai végzettség szerinti összetételére alapvetően jellemző, hogy a 15 és idősebb korú népességből elsősorban a nyugdíjas korú népesség az, akik nem rendelkeznek 8 általános iskolai végzettséggel. Figyelemmel arra, hogy a munkanélküliek iskolai végzettség szerinti összetételénél csak az aktív korú népesség körében vizsgálódunk már nem találkozunk, vagy csak nagyon ritkán olyan személlyel, aki nem végezte el az általános iskola 8 osztályát.

A táblázatból az is kiderül, hogy a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők száma magasabb a munkanélküliek körében. Ennek oka, hogy a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettség magába foglalja a szakiskolai, szakmunkás végzettséget, a gimnáziumi, szakközépiskolai érettségit, végzettséget, valamint a főiskolai, egyetemi végzettséget, mivel ebbe a kategóriába tartozók létszámailag is többen vannak, ezért fordul elő, hogy a munkanélküliek körében is magasabb az arányuk.

Az elmúlt 15 évben a tankötelezettség életkori határát a 18. életév betöltéséhez kötötték, majd később módosították 16. életévre, vagyis a 8 általános elvégzését követően minden gyermeknek tovább kellett tanulni, ezzel megnövelték az esélyét annak, hogy a fiatalok 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséget szerezzenek.

Vasszécseny községben az általános iskolában felnőttoktatás nincs, így erre vonatkozóan nem rendelkezünk adatokkal. Ha a településen élők közül valakinek nincs meg a 8 általános iskolai végzettsége az legközelebb Szombathelyen tud beiratkozni olyan oktatási intézménybe, ahol az alapvégzettséget meg tudja szerezni.

A településen középfokú oktatási intézmény nincs, ezért erre vonatkozóan adattal nem rendelkezünk. Középfokú oktatási intézmény legközelebb, szintén Szombathelyen található.

c) *közfoglalkoztatás*, a közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

A települési önkormányzat az aktív korú nem foglalkoztatott személyek munkaerő- piaci helyzetének javítása érdekében a Vas Megyei Kormányhivatal Szombathelyi Járási Hivatalának Munkaügyi Központján keresztül foglalkoztatást szervez. A közfoglalkoztatásban résztvevő személyeket az önkormányzat saját fenntartású intézményeiben foglalkoztatja. A személyek alkalmazására főként köztisztasági feladatok ellátása végett volt szükség. A közfoglalkoztatott személyek alkalmazása során hátrányos megkülönböztetésre nem került és kerül sor.

A Nyugat-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség által szervezett munkaprogram keretében Vasszécseny települést átszelő Gyöngyös patak partjának és környezetének megtisztítására kerül sor.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2017	19	9
2018	11	7
2019	7	6
2020	18	4
2021	4	4
2022	3	3

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Vasszécseny község önkormányzata az elmúlt három évben igyekezett minél több foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő személyt bevonni a közfoglalkoztatásba, illetve olyan személyeket is, akik regisztrált munkanélküliek, de az önkormányzattól a család jövedelmi helyzete miatt támogatásban nem részesülhettek.

Közfoglalkoztatásban a foglalkoztatás helyettesítő támogatásban részesülők 80%-a vett részt, az aktív korú lakosság kb. 1.5 %-a. A közfoglalkoztatottak száma egyre csökken, egyrészt, mert nincs olyan személy, aki a közfoglalkoztatásba bevonható lenne, illetve a közfoglalkoztatáshoz biztosított pénzügyi források is korlátozottak.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Vasszécsenyben az óvoda, az iskola, az önkormányzat és a közös önkormányzati hivatalon kívül még a különböző iparban érdekelt nagyobb vállalkozások foglalkoztatnak munkavállalót. A vállalkozások közül a helyben működő, vagyis a ténylegesen a településen munkát végző (helyhez kötött) vállalkozásokat vettük figyelembe. Ezek az ún. nagyobb vállalkozások helyi viszonylatban 40 főnél kevesebb embert foglalkoztatnak. Az önkormányzattól és a vállalkozásoktól az önkormányzat közreműködésével begyűjtött adatok alapján megállapítható, hogy helyben a közszférában, az oktatásban és a vállalkozásokban nagyobb részt vasszécsenyi lakosokat, valamint a környező településeken lakó munkavállalókat foglalkoztatnak. Ezekből a számadatokból megállapítható, hogy Vasszécseny aktív korú népességének (15-64 évesek) 6,5%-a dolgozik helyben, a településen teljes vagy részmunkaidőben (közfoglalkoztatás kivételével).

A község aktív korú lakóinak nagy része azonban a közeli megyeszékhelyen dolgozik, de adódik munkalehetőség a szomszédos településeken is. Tekintettel az infrastruktúra rohamos fejlődésére szinte minden háztartás rendelkezik autóval, néha többel is, ezért a nagyobb távolságok sem jelenthetnek akadályt.

Vasszécsenyt közúton három irányból is meg lehet közelíteni, mivel a településen áthalad a 87-es számú főútvonal a tömegközlekedés is rugalmasabb, sűrűbbek az autóbuszjáratok. A főútvonal a községet összeköti a 8-as számú főútvonallal, illetve a fővárossal, bár autópálya híján a nagyvárosba való eljutás időigényes. Vasszécseny Szombathelytől 12, Budapesttől 220, Zalaegerszegtől 50, Veszprémtől 100, Győrtől 110 km-re található. Vasútállomással nem rendelkezik a település.

A közeljövőben a településen nem várható olyan beruházás, amely a foglalkoztatottságot jelentősen befolyásolná.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2017	20	3
2018	19	3
2019	17	1
2020	20	1
2021	21	1
2022	18	1

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Ha összehasonlítjuk a településen élő 18 és 25 évesek számát a pályakezdő munkanélküliek számával, akkor elmondhatjuk, hogy a pályakezdő munkanélküliek száma nem jelentős és egy bizonyos szinten stagnál. Feltételezhető azonban az is, hogy a pályakezdőknek tekintendő fiatalok egy része még eltartotti pozícióban van, vagyis nem regisztrált munkanélküliként él családban, tekintve hogy ők a munkaügyi központtól támogatásban úgyszemint részesülnek, illetve a 25 év alattiak még közép vagy felsőfokú oktatási intézményben tanulnak.

A fiatalok továbbképzéséhez, képzéséhez, illetve esetleges átképzéséhez a megyeszékhelyen van lehetőség, amely a fentiekben említett tömegközlekedés igénybe vételével könnyen megoldható.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A szakképzettséggel nem rendelkező munkanélküliek vagy a szakképzett munkanélküliek számára az átképzésre, illetve a szakképesítést jelentő tanfolyamok elvégzésére szintén csak a közeli városban van lehetőség.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Az önkormányzat az eddigi években mindig felvállalta a közfoglalkoztatást, ennek keretén belül több ember foglalkoztatott saját intézményeiben, akik közül aztán néhányan az önkormányzat intézményeiben munkaviszonyt is tudtak létesíteni. (roma foglalkoztatott nincs)

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkoztatás területén hátrányos megkülönböztetést tekintetében panasz nem érkezett.

Az önkormányzat elsősorban a gyereket egyedül nevelő anyák, vagy gyermekes családok munkanélküli tagját részesíti előnyben a foglalkoztatás során és igyekszik a lehetőségekhez mérten fokozatosan mindenkit bevonni a közfoglalkoztatásba.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

Településünkön térítésmentes digitális hozzáférési lehetőség van a Művelődési Házban.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	20	2,27%	7	35,00%
2018	19	2,16%	8	42,11%
2019	17	1,95%	11	64,71%
2020	20	2,34%	9	45,00%
2021	21	2,49%	9	42,86%
2022	18	2,02%	13	72,22%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az adatok azonban jól szemléltetik a településen élő, munkanélküli járadékra jogosult személyek számának alakulását, az arányokat. Látható, hogy a nyilvántartott munkanélküliek fele részesül járadékban. Számottevő csökkenés az utóbbi évben tapasztalható, ugyanis a központi jogszabályokkal még inkább szigorítottak a munkanélküliek juttatásainak feltételein.

Az álláskeresési járadék jogosultsága tekintetében azt is fontos megjegyezni, hogy az ellátás csak rövid ideig adható. Ennek időtartama az elmúlt évben 9 hónapról 3 hónapra csökkent. Vélhetően így próbálják ösztönözni a munkanélkülivé vált személyeket arra, hogy minél hamarabb visszajussanak a munka világába, a tapasztalatok ugyanis azt mutatják, hogy minél hosszabb ideig munkanélküli valaki annál nehezebben helyezkedik el ismét.

A nyilvántartott álláskeresők az álláskeresési járadékra való jogosultság lejártát követően foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülhetnek.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	6	30,00%	4	20,05%	13	65,00%
2018	4	21,05%	4	20,47%	12	63,16%
2019	2	11,76%	5	27,35%	13	76,47%
2020	3	15,00%	3	16,80%	12	60,00%
2021	5	23,81%	0	0,00%	14	66,67%
2022	3	16,67%	3	18,39%	16	88,89%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az aktív korúak ellátásának megállapítása 2015. március 2. napjától a járási hivatal hatáskörébe tartozik. Az aktívkorúak ellátását a hátrányos munkaerő piaci helyzetben lévő személyek részére állapítják meg Kétféle típusa van a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, melyet a munkavégzésre alkalmas személyek részére állapítanak meg és az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás, mely támogatást az egyéb okból munkavégzésben akadályozott személyek részére nyújtanak.

Foglalkoztatást helyettesítő támogatást az kaphat, akinek családjában az egy fogyasztási egységre jutó jövedelem nem haladja meg a nyugdíjminimum 90%-át, ami jelenleg 25.650 Ft. Tehát az a munkanélküli, aki családban él és a házastársa, élettársa jövedelemmel rendelkezik, még ha jövedelme nem is több, mint a garantált bérminimum a foglalkoztatást helyettesítő támogatás a munkanélküli házastársának, élettársának nem lehet megállapítani.

A foglalkoztatást helyettesítő támogatást 2011 szeptember 1-jét követően nevezik így. Ezt megelőzően bérpótló juttatásnak, 2011. január 1-jét megelőzően pedig rendelkezésre állási támogatásnak hívták. A megállapítás feltétel rendszerében jelentős változás nem volt észlelhető. Vasszécsenyben az aktív korúak ellátásában részesülő személyek többnyire egyedülálló személyek, általában gyermek nélkül.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	1

Forrás: TeIR, KSH

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2017	489	0	0,00	30,88	90,59	99,59
2018	490	1	2,04	30,82	91,22	99,59
2019	492	2	4,07	30,69	92,28	99,80
2020	492	2	4,07	30,49	93,70	100,00
2021	494	2	4,05	30,36	94,74	100,00
2022	493	0	0,00	19,27	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A község infrastrukturális feltételei kedvezőek. Ivóvíz a lakások 95%-ban van, gáz hálózat a község teljes területén kiépített, a háztartások 64%-a igénybe is veszi ezt a szolgáltatást. Szennyvíz csatorna lefedettség 100 % a településen a rákötött lakások arányában.

Az elmúlt időszakban a recesszió Vasszécsenyben is kézzel fogható volt. A korábbi évekhez képest a településen feltűnően kevés lakás épült, évente 1-2-ről beszélhetünk.

A lakosság szinte teljes egészében saját tulajdonú lakásban él. A 494 lakásból csak kevés tekinthető alacsony komfortfokozatúnak. Erről konkrét adattal az önkormányzat nem rendelkezik.

Vasszécseny községben adósságcsökkentési szolgáltatás, támogatás nincs. *(A lakásfenntartási támogatás megállapításának is megszűntek a törvény adta lehetőségei. Önkormányzat települési támogatásként helyi rendeletben szabályozott módon nyújthat ellátást a lakás fenntartásához.)*

A rászoruló személyek lakásfenntartási kiadásainak csökkentése érdekében természetben nyújtandó lakásfenntartási támogatást vehetnek igénybe. Ebben az esetben a megállapított támogatást az önkormányzat az igénylő által választott közüzemi szolgáltató részére utalja havonta.

a) bér lakás állomány

Az önkormányzat bér lakással nem rendelkezik, mely összkomfortosnak tekinthető.

b) szociális lakhatás

Az önkormányzat ilyen feltételek nem biztosít lakhatást, nem releváns.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlan nincs a településen.

e) lakhatást segítő támogatások

A lakhatási feltételeket a lakásfenntartási támogatásokkal segíti az önkormányzat. A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászorult személyeknek, családoknak az általuk lakott lakás vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásainak viseléséhez nyújtott hozzájárulás.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2017	n.a.	54
2018	n.a.	49
2019	n.a.	54
2020	n.a.	45
2021	n.a.	48
2022	n.a.	55

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A lakásfenntartási támogatást elsősorban természetbeni szociális ellátás formájában, és a lakásfenntartással összefüggő azon rendszeres kiadásokhoz kell nyújtani, amelyek megfizetésének elmaradása a kérelmező lakhatását a legnagyobb mértékben veszélyezteti. (villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhő-szolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzintézeti kölcsön törlesztő részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez)

2015. március 1-től a jogszabály változások már lakásfenntartási támogatás megállapítását nem teszik lehetővé. Minden önkormányzatnak helyi rendeletében kellett szabályozni, hogy települési támogatásként és rendkívüli települési támogatásként milyen feltételeket alapján és milyen címen nyújt támogatást a rászorulóknak részére.

Vasszécseny Község Önkormányzata a szociális rendeletében meghatározottak szerint többek között a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez is nyújt települési támogatást elsősorban természetbeni ellátás formájában.

Vasszécseny Község Önkormányzatának Képviselő-testülete az első lakáshoz jutók helyi támogatásáról szóló 6/2016. (XII.1.) önkormányzati rendelete értelmében támogatásban részesíti azokat a családokat, akik Vasszécseny községben állandó lakosok, vagy rövid időn belül állandó lakosokká válnak és építkezni szándékoznak ennek feltételül jogerős építési engedéllyel rendelkeznek és jogerős használatba vételi engedélyük még nincs; illetve azokat a családokat, akik a településen üres lakást vásárolnak, vagy házat bővítenek.

A képviselő-testület évente családonként maximum 150.000 Ft támogatást nyújt a támogatásban részesíthetők számára. Az első lakáshoz jutók támogatását az önkormányzat költségvetésében az elmúlt években biztosította.

f) eladósodottság

Az elmúlt években fellépő sokat emlegetett devizahitelek problémáival nyilván a településen is sok ember küzd. Ennek eredményeként az ingatlanok jelentős hányada pénzintézeti, a közüzemi szolgáltatók felé való tartozás esetében pedig a közüzemi szolgáltatók jelzálogjogával és végrehajtási jogával terhelt, mely az eladósodás szempontjából komoly veszélyt jelent.

A krízis helyzetben lévő személyek támogatásáról szóló jogszabály hatályának ideje alatt (egy-két évvel ezelőtt) a támogatás igénybevételenek lehetőségével csak kevés ember élt. Az önkormányzathoz beérkezett árverési kifüggesztési kérelmek, illetve a végrehajtó irodák által kért adatszolgáltatásból lehet következtetni az eladósodottság mértékére, mely a település tekintetében nem jelentős. Természetesen nem zárható ki annak eshetősége sem, hogy a településről azért költöznek el emberek és azért adják el ingatlanukat, mert erre kényszerülnek. A lakhatási problémával küzdő és ezáltal veszélyhelyzetben lévő családokról, védendő fogyasztónak minősülő, előrefizetős mérővel rendelkező, vagy szolgáltatásból kikapcsolt személyekről az önkormányzat adattal nem rendelkezik.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Vasszécsenyben külterületi és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, és egyéb lakott helyek nincsenek.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Szegregátumnak nevezzük azokat a területeket, ahol az aktív korú népességén belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya mindkét mutató tekintetében magasabb, mint 50%.

Ez alapján kijelenthető, hogy Vasszécseny községben szegregátum nem alakult ki.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az önkormányzatok számára jogszabály kötelezően ellátandó feladatként írja elő az egészségügyi alapellátásról való gondoskodást. Ez az alapján a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közfogyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi joron: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2017	1	0	0	1	16	5,25
2018	1	0	0	1	18	2,00
2019	1	0	0	1	16	3,03
2020	1	0	0	0	8	3,16.
2021	1	0	0	1	16	4,00
2022	1	0	0	1	18	3,16

Forrás: TelR, KSH Tstar

Az egészségügyi ellátás a településen a háziorvosi ellátás útján történik. A háziorvosi szolgálatot a Megyei Egészségbiztosító Pénztár finanszírozza. Az ellátás a lakosságszámtól függő fix finanszírozás, amit kiegészít a kártyával bejelentkezett betegek utáni teljesítménydíjazás.

Az egészségügyi alapellátáshoz csatlakozó Háziorvosi Központi Ügyeleti feladatokat külön megállapodás alapján biztosítják. A járóbeteg-szakellátás és fekvőbeteg ellátás Szombathelyen valósul meg.

A település háziorvosi szolgálatát 2 asszisztens közreműködésével kisebb-rövidebb időszakokban helyettesítő háziorvosok látják el. Vasszécsenyben mindennap van rendelés. Délután 4 órától másnap reggelig és hétfőként a központi orvosi ügyeleten, Szombathelyen vehető igénybe a szükséges orvosi ellátás.

A településen lakók a fogorvosi ellátást legközelebb Szombathelyen vehetik igénybe, akárcsak a Központi Orvosi Ügyeletet. 2005-ig a községben fiókgyógyszertár is működött, majd 10 év után 2015-től újra van fiókgyógyszertár a településen, mely hetente háromszor 2-3 órát tart nyitva.

Vasszécseny, Tanakajd és Csempeškopács községben 1 védőnő látja el a gyermekek alapvető egészségügyi ellátásával kapcsolatos feladatokat.

2015. augusztus 31. napjával a házi orvos 17 év szolgálati viszony után felmondta Vasszécseny Község Önkormányzatával a házi orvosi feladatok ellátására kötött feladat-ellátási megállapodást. Az ellátás folyamatosságának biztosítása érdekében 2015. szeptember 1-től Vasszécseny Község Önkormányzata megállapodást kötött Tanakajd Község Önkormányzatával és Csempeškopács község Önkormányzatával a házi orvosi feladatok ellátására. Vasszécseny Község Önkormányzata a házi orvosi szolgálatot 2015. szeptember 1-től 2016. április 6-ig megbízási szerződés keretében, 2016. április 7. napjától 2021. július közepéig egy fő közalkalmazott házi orvossal és 2 fő közalkalmazott asszisztenssel biztosította Vasszécseny, Tanakajd és Csempeškopács községek részére. 2021. július közepe óta a házi orvosi szolgálat betöltetlen, helyettesítő házi orvosok látják el a házi orvosi alapellátást.

Vasszécseny község esetében a központi orvosi ügyeleti ellátást 2015. november 1-től, új helyen, a Szombathelyi Kistérség Többcélú Társulása látja el a Kistérség tagtelepülései, így Vasszécseny esetében is.

A helyi házi orvos a felnőttek és a gyermekek ellátását is biztosítja.

Azok, akik gyermekük ellátásával mégis gyermekorvost bíznanak meg legközelebb az 5 km-re található Vépen és Szombathelyen tudják ezt az ellátást igénybe venni.

Vasszécsenyben havonta csak egy alkalommal rendel a gyermekorvos, aki főállásban a városi kórházban dolgozik.

A természetben nyújtott támogatások köréből kiemelkedik a közgyógyellátásban részesülők száma. Valamennyien alanyi jogon jogosultak közgyógyellátásra. A gyermekek közül azok a gyermekek, akik után szüleik magasabb összegű családi pótlékban részesülnek, a felnőttek közül pedig azok, akik rokkantsági ellátásban, rokkantsági járadékban, illetve hadigondozotti ellátásban részesülnek.

Az alanyi jogon járó közgyógyellátás megállapítása 2013. január 1-től a járási hivatal feladat és hatáskörébe tartozik.

2015. március 1-től méltányossági közgyógyellátás alapján közgyógyellátási igazolvány kiállítása nem lehetséges, az önkormányzat rendkívüli települési támogatás révén nyújt támogatást a gyógyszerköltségek enyhítésére.

Ápolási díjban Vasszécsenyben az részesülhet, aki súlyosan fogyatékos, vagy 18 éven aluli tartósan beteg hozzátartozóját ápolja. 2014. január 1-től változtak az ápolási díj megállapítás szabályai és a támogatás összege is.. Az ápolási díj összege a költségvetési törvényben megállapított összeg 100%-a, fokozott ápolási szükséglet esetén az emelt összegű ellátás az alapösszeg 150%-a, a kiemelt ápolási szükségletű személy ápolása esetén 180 %-a.

Ápolási díjmegállapításának feladat és hatásköre a járási hivatalt illeti meg.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Kötelező jellegű népegészségügyi szűrések már nem léteznek. A hozzáférhető rendszeres, ún. behívóleveles szűrések vannak manapság, például méhnyak és emlőszűrés, tüdőszűrés. Kötelezően elrendelt szűrővizsgálat járványügyi indokkal lehetséges, ezek nem tartoznak a népegészségügyi szűrések közé. A szűrővizsgálatokat különböző intézményekben a közeli városban, vagy a házi orvos által helyben szervezett szűréseken vehetik igénybe, de az ezeken való részvételről a településen nem rendelkeznek adatokkal.

A kisgyermekkorban, óvodás korban és iskoláskorúak körében kötelező oltások és státusz vizsgálatok elvégzését a gyermekorvos ill. védőnő folyamatosan végzi. A házi orvos egyben az iskolaorvos is. A kötelező védőoltások jelentősége a településen általánosan elismert, s nem jellemző, hogy maradnának ki gyermekek a védőoltásból. A fogászati szűrővizsgálatokat az iskola-egészségügyi feladatok közt a gyermek fogorvos végzi az oktatási intézménnyel történt megállapodás alapján. A fogászati szűrővizsgálaton ily módon szinte minden tanuló megjelenik.

2009-től az Egészségügyi Minisztérium kezdeményezésére és támogatásával az Országos Tisztiorvosi Hivatallal kötött megállapodás alapján indult el Védőnői Méhnyakszűrő Program. Célja, hogy az önként jelentkező, elsősorban községekben dolgozó, vidéki védőnők megtanulják és helyben végezhessek a méhnyak szűrését. Erre azért van szükség, mert hazánkban a 35-55 év közötti nők körében az elmúlt

időszakban megnövekedett a méhnyakrák miatti halálozások száma. Bizonyított, hogy a méhnyakrák főleg a vidéken, hátrányos helyzetű településeken élő nők körében fordult elő nagy számban. A szándék az volt, hogy a helyben dolgozó védőnők, akiknek a nővédelmi tanácsadás amúgy is feladatuk, hozzá segítsék a vidéki nőket a méhnyakrák szűrés lehetőségéhez és ne kelljen a városba utazniuk emiatt. 2015-től már központi jogszabályokba is beépül a védőnők feladatai közé a méhnyak-szűrés. Ezen időponttól már Vasszécseny településen is van erre lehetőség.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A család- és nővédelmi gondozás (Eütv., családtervezés, fogamzás előtti gondozás, várandós szoptatós anya gondozása) a védőnői feladatellátás keretében biztosított a településen. Az ifjúsági egészségügyi gondozás speciális feladatainak ellátása (Eütv.) a kistérségben biztosított.

A fejlesztő foglalkozások kisgyermek, óvodások és iskolások részére szintén csak Szombathelyen biztosított állandó jelleggel a gyógypedagógiai ellátást biztosító Aranyhíd Oktatási Nevelési Központban.

Egészségügyi szakellátás helyben (kórház, sürgősségi ellátás, emlő-szűrő állomás, méhnyak-szűrő szakrendelés és fogyatékos személyek rehabilitációja) nem biztosított. Ezeket az ellátásokat a kb. 12 km-re lévő megyeközpontban, Szombathelyen lehet igénybe venni, akárcsak a rehabilitációs ellátásokat.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzat fenntartásában működő konyha biztosítja a gyermekétkeztetést mind a bölcsődei, óvodai nevelésben, mind pedig az iskolai oktatásban részesülő gyermekek részére. Biztosítja továbbá Vasszécseny Község Önkormányzata Képviselő-testületének a szociális ellátásokról szóló 6/2021. (VIII. 31.) önkormányzati rendeletében meghatározott feltételeknek megfelelő jogosultak részére kedvezményesen a szociális étkeztetést. A konyha működése során a hatósági előírásoknak megfelelően kellő figyelmet fordít a változatos és egészséges táplálkozásra, a vonatkozó jogszabályi előírásokat figyelembe veszik.

A 2015. szeptember 1-től hatályba lépő 37/2014. (IV.30.) EMMI rendelet értelmében az önkormányzatoknak a megfelelő diétás étkeztetés biztosítása is feladatuk.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Vasszécseny községben korábban a Petőfi Sportegyesület, 2023-tól a vasszécsenyi Torna Club köré szerveződnek a sport programok, az egyesület főleg labdarúgással foglalkozik. Az önkormányzat a költségvetéséből jelentős anyagi eszközöket biztosít a helyi sportolással foglalkozó civil szervezet támogatására.

A község korszerű, jól felszerelt és karbantartott sportpályával rendelkezik, mely igényes körülmények között várja a sportolni vágyókat. A sportpálya mellett kapott helyet a pályázati pénzből kialakított játszótér, mely a kisebbek gyermekek szabadidő eltöltését szolgálja. A játékok pótlására karbantartására az önkormányzat szintén nagy gondot fordít.

A Művelődési Házban helyi szerveződés alapján heti rendszerességgel nők részére tornát, illetve táncot tartanak egy helybeli, illetve Szombathelyről járó oktató vezetésével. 2013-tól jóga oktatás is folyik az intézményben.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

2016. január 1-től hatályba lépő jogszabály változások miatt a helyi rendeletben foglalt szociális és gyermekjóléti szolgáltatások felülvizsgálata vált szükségessé. A felülvizsgálatot 2015. október 31. napjáig el kellett végezni.

Vasszécseny Község Önkormányzata döntése értelmében feladat-ellátási megállapodást kötött Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzatával, így a házi segítségnyújtás feladatait Vasszécseny községben a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat szociális gondozója látja el. A gyermekjóléti szolgálat és családsegítés feladatai jogszabályváltozás következtében összevonásra

kerültek és így az összevont család- és gyermekjóléti feladatokat is a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat látja el.

g) drogprevenációs szolgáltatások;

Vasszécseny nem elérhető a drogprevenációs szolgáltatás, legközelebb Szombathelyen, illetve időszakonként egyéb ismeretterjesztő programok szervezése során a településen is igénybe vehető.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az önkormányzatnak nincs tudomása és adata arra vonatkozóan, hogy hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése lenne tapasztalható a szolgáltatások nyújtásakor.

Panasz a szolgáltatások ellátásával kapcsolatosan nem érkezett az önkormányzathoz.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

A pénzbeli ellátások és a közszolgáltatások szervezése során pozitív diszkriminációval segíti az önkormányzat a célcsoportokhoz tartozókat. Ez részben a helyi rendeletben szabályozási eszközökkel, részben eljárások bevezetésével történik.

(Ilyen támogatások a temetési segély, átmeneti segély, szociális tűzifa juttatás, étkezési kedvezmény biztosítása)

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.
2022	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

Vasszécseny községben népkonyha nem található. A szociális rászorultak étkeztetését a működési engedélyben foglaltak szerint szociális főzőkonyháról biztosítja az önkormányzat.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

A település életében fontos szerepet töltenek be közösségi színterek, a sport, a művelődés helyi feltételeinek biztosításával.

A közművelődési színterünk irányítását, a közösségi programok szervezését főállású művelődésszervező látja el.

A község kiemelt rendezvénye a már évente hagyományosan megrendezésre kerülő falunap és szüreti felvonulás.

A művelődési ház az óvodával és az iskolával együttműködik egy-egy esemény kapcsán, ilyenek például a könyvtári meseláda foglalkozások, a kézműves foglalkozások, a Magyar Kultúra napjához és a költészet

napjához kapcsolódó versmondó verseny, jeles évfordulók megünneplése, egy-egy kiállítás megszervezése (pl. Madárkiállítás), táborok szervezése.

Az egyházzal is kölcsönös együttműködésben áll a művelődési ház.

A Vasszécsenyi Hagyományőrző Klub szintén sokat segít a kulturális programok szervezésében, lebonyolításában. A nevükhöz kapcsolódik a májusfa állítása és kitáncolása, a szüreti felvonulás, bálók szervezése, kiállítások szervezése.

A sportkör is kiveszi részét a faluban szervezett programokból, melyeket sporttal, mozgásos játékokkal színesítik.

A művelődési Ház állandó, rendszeres programjai:

- Foltvarró Kör: Évek óta varrogatnak a hölgyek, asszonyok, akik a portékáikat évente pár alkalommal eladásra is kínálják, valamint kiállítást is szerveznek.
- Baba-ruha börze
- Nyelvtanfolyamok: Helybeli oktató segítségével a gyermekek ismerkedhetnek a német nyelvvel játékos formában
- Kézműves kuckó: Egy-egy ünnepkörhöz, évszakhoz kapcsolódóan kézműves foglalkozásokon ügyeskedhetnek a kisebb és nagyobb gyerekek egyaránt.

Színjátszás: A falu lakóiból összeállt kis csapat évente 2 alkalommal lepi meg a vasszécsenyieket egy kis mókás jelenettel, előadással.

A településen a kulturális ágazat is hozzájárul a község békés, kiegyensúlyozott közösségi életéhez. A község könyvtára heti 20 órában áll a polgárok rendelkezésére, melynek során helyi dokumentumhasználatra, kölcsönzésre, könyvtárközi kölcsönzésre, teleház használatára, nyomtatásra, fénymásolásra nyílik lehetőség.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
1	igen	98	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A beiratkozott könyvtári olvasók száma: 114 fő. Egy adott évben átlagban 488 db könyvet kölcsönöznek az olvasók.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A közösségi együttélés pozitívnak mondható, etnikai konfliktusok nincsenek.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Önkéntes munkát elsősorban a helyi egyházi közösség, alkalmanként az önkormányzat, illetve a civil szervezet végez. A településen lakó és önkéntes tevékenységet végző személyekről az önkormányzatnak nincs tudomása. Az új köznevelési törvény fokozatos hatályba lépésével a 2016-ban érettségiző diákoknak 50 óra önkéntes munkát kell végezniük, melynek során az oktatás, az egészségügyi és szociális ellátás, a környezetvédelem stb. területeken tudnak letölteni, olyan szervezeteknél és intézményeknél, akik előzetesen regisztráltak az önkéntes munka igénybevételére.

c) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Vasszécsenyben nincs jelen nemzetiség, így a más nemzetiségekhez tartozók kulturális identititásának megőrzése céljából speciális intézkedések nem jellemzőek településünkön.

e) helyi lakossági önszerveződések.

A helyi lakosság időről időre megvalósít valamilyen önszerveződést, ami a közösségben rejlő potenciál jelentőségét jelzi.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A községben magyar nemzetiségű állampolgárok élnek, így kisebbségi önkormányzat, közöttük roma kisebbségi önkormányzat nincs.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A közfoglalkoztatás és a munkanélküliség összehangolása	Adatbázis létrehozása a munkanélküliekről, A Munkaügyi Központ által nyilvántartott álláskínálatok helyben való közzététele, folyamatos frissítése, a képzéseket, átképzéseket, támogatott tanfolyamok feltérképezése és helyben történő közzététele, kapcsolat felvétel a helyi vállalkozókkal, munkaerő igényük felmérése
Bérlakások kialakítása	Pályázatok segítségével a lakások felújításra kerülnek a településen keletkező orvos, pedagógus vagy más munkaerőhiány könnyedén megoldható más megyéből érkező munkavállalóval, a krízis helyzetben élő családok, anyák is elhelyezhetők, a lakosság száma nő
Letelepedés elősegítése	Önkormányzati honlap fejlesztése, az ingatlan tulajdonosok felkeresése, lehetőség megteremtése a honlapon az eladásra vagy kiadásra kerülő ingatlanok publikálása céljából, az üres ingatlanok száma csökken a lakosság száma növekszik

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

4.1. számú táblázat – Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoport szerint (2022)(2. számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	667	670	1337	49,89%	50,11%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			41	3,07%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	107	77	184	8,00%	5,76%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	19	21	40	1,42%	1,57%

Forrás: önkormányzati TSZR adatok

A 18 éven aluliak száma az elmúlt években fokozatosan csökkent, mind országos, mind kistérségi, mind megyei, mind a település vonatkozásában.

A gyermekszám folyamatos csökkenésének okai egyrészt az általános társadalmi jelenségek, szemléletmódbeli változások rovására írhatók, másrészt pedig a családtámogatási és foglalkoztatáspolitikai jellemzőkben keresendők.

Ez az általánosságban tapasztalható csökkenés az utóbbi időszakban megállíthatatlannak tűnik és a település fokozatos előregedését vonja maga után, mely folyamatot megállítani, a gyermekvállaláshoz kedvező feltételeket a településen megteremteni a lakossággal közös cél kell, hogy legyen.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	1
2020	0	0
2021	3	5
2022	0	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A gyermek veszélyeztetettség: olyan-magatartás vagy mulasztás következtében kialakult-állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza. Olyan állapotról van szó, amelynek kialakulásában számtalan tényező játszhat közre a szülők, a környezet vagy éppen a gyerek részéről.

A veszélyeztetettség nem akut állapot, hanem egy folyamat, amelynek során a gyermek magatartásában, állapotában deviáns tünetek jelennek meg. A veszélyeztetettség okai lehetnek elsősorban környezeti, magatartási, anyagi, egészségi okok, továbbá alkoholizmus, bántalmazás, elhanyagolás, lakáskörülmények, bűncselekmények, tankötelezettség elmulasztása miatti veszélyeztetettség.

A gyermekek védelmének rendszere ezeket a veszélyeztetettségeknek a feltárását és orvoslását hivatott végezni. Fontos filozófiája a prevenció és egyik eszköze pedig a védelembe vétel, mely a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a gyermekvédelmi törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják. A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 15. § (1) bekezdése szerinti pénzbeli és természetbeni ellátások (2017. december 31-i hatályos szabályozás szerint) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, a települési támogatás, a gyermektartásdíj megelőlegezése, az otthonteremtési támogatás és az ezekkel összefüggő egyéb kiegészítő jellegű támogatások.

A gyermek védelembe vételét az illetékes gyámhatóság akkor rendeli el, ha a gyermek veszélyeztetettsége olyan mértékű, hogy az szorosabb családgondozói kontrollt igényel. Ilyenkor a gyámhatóság a védelembe vételt elrendelő határozatban meghatározza a gyermek illetve a törvényes képviselői számára azokat a magatartási szabályokat, amelyeket be kell tartani annak érdekében, hogy a gyermek veszélyeztetettsége csökkenjen és ellátása, nevelése a családban megmaradhasson.

2013. január 1-től a gyermekek védelembe vétele és egyéb gyermekvédelmi hatósági feladatokban a járási hivatal gyámhivatala jár el.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2017	6
2018	9
2019	8
2020	6
2021	6
2022	4

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A települési önkormányzat jegyzője, törvény szerinti jogosultság esetén, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg egy év időtartamra, az arra rászoruló gyermekek részére (Gyvt.18.§ (1) bekezdés és 19-20/A.§).

A gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményére, az eseti támogatásra, valamint egyéb kedvezményekre.

Az ellátás rászorultsági alapon jár, a támogatás megállapítása a család egy főre jutó jövedelmétől függ. A jövedelem vizsgálatnál az öregségi nyugdíjminimumhoz viszonyítjuk a család egy főre jutó jövedelmét. Az öregségi nyugdíjminimum 2008 óta nem emelkedett, a minimálbér pedig igen. Jellemzően a gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek az egyedülálló szülők vagy a munkanélküli szülők gyermekei.

Míg 2012. augusztus és november hónapban Vasszécseny községben 25 gyermek volt jogosult rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, 2022-re ez a szám nagyon lecsökkent. 2022-ben már csak 4 gyermek részesült gyermekvédelmi kedvezményben, ez a 4 gyermek 3 családban élt.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2017	1	1	2
2018	0	2	2
2019	0	2	2
2020	0	1	1
2021	0	1	1
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A gyermekek iskola kezdésének, óvoda kezdésének támogatására és egyéb a gyermekeket érintő támogatás igénye esetén az önkormányzat, átruházott hatáskörben a polgármester Vasszécseny Község Önkormányzata Képviselő-testületének a szociális ellátásokról szóló 6/2021. (VIII.31.) önkormányzati rendelete alapján nyújt támogatást.

Vasszécseny Község képviselő-testülete a gyermeket a rendeletében meghatározott mértékű rendkívüli települési támogatásban részesíti, ha a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került.

Elsősorban azokat a gyermekeket, illetve családokat kell alkalmanként rendkívüli támogatásban részesíteni, akiknek az ellátásáról más módon nem lehet gondoskodni, illetve az alkalmanként jelentkező többletkiadások - különösen a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartása, a gyermek fogadásának előkészítéséhez kapcsolódó kiadások, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásának, illetve a gyermek családba való visszakerülésének elősegítése, betegség vagy iskoláztatás - miatt anyagi segítségre szorulnak (Gyvt. 21.§)

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

Az 1997. évi XXXI. törvény 2015. szeptember 1-jén hatályba lépő módosítása jelentős változásokat hozott a gyermekétkeztetés területén.

2015. szeptember 1-től a gyermekétkeztetés során az intézményi térítési díj 100%-át normatív kedvezményként kell biztosítani

- a) a bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek után, ha
  - aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
  - ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
  - ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
  - ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkel csökkentett összegének 130%-át, vagy
  - ae) nevelésbe vették;
- b) az 1–8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló után, ha
  - ba) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy
  - bb) nevelésbe vették;
- c) azon a) és b) pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek után, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó intézményben helyeztek el;
- d) az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló után, ha
  - da) nevelésbe vették, vagy
  - db) utógondozói ellátásban részesül.

A gyermekétkeztetés során az intézményi térítési díj 50%-át normatív kedvezményként kell biztosítani

- a) az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló után, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;
- b) az 1–8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló után, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogyha a tanuló nem részesül ingyenes étkezésben;
- c) a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek után, feltéve, hogy az nem részesül ingyenes étkezésben.

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	37	8	19	n.a.	n.a.	n.a.
2018	35	6	20	n.a.	n.a.	n.a.
2019	45	8	18	n.a.	n.a.	n.a.
2020	51	9	21	n.a.	n.a.	n.a.
2021	52	7	13	n.a.	n.a.	n.a.
2022	51	4	16	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A táblázat adataiból látható, hogy az óvodában ingyenes gyereketkeztetésben részesülők száma 2015-ben jelentősen megnövekedett a törvény változása miatt. Ugyanis 2015. szeptember 1-től a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülőknél túl annak sem kell fizetnie az étkezésért, akinek a családjában az egy főre jutó jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíjminimum 130%-át. A jövedelemről elég nyilatkozni, igazolás nem szükséges.

Továbbá már nemcsak a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek után nem kell fizetni, hanem egyik gyermek után sem, ha olyan családban nevelkedik, ahol tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek él. Nem kell továbbra sem fizetnie térítési díjat annak, ahol a családban 3 vagy több gyermeket nevelnek. Az ingyenes tankönyvellátásban részesülők számának növekedése szintén jogszabály változás eredménye, ugyanis felmenő rendszerben vezették be az ingyenes tankönyvellátást, így valamennyi tanuló érintett a támogatásban. Az óvodáztatási támogatást 2015. szeptember 1. napjától megszüntették, mert bevezették a 3 éves kort betöltött gyermekek kötelező jellegű óvodai nevelését.

2016. január 1-től a gyermekek védelméről szóló törvény értelmében az önkormányzatnak a hátrányos helyzetű és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére a szülő kérelmére a napi egyszeri meleg étkeztetést kötelező jelleggel ingyenesen kell biztosítani. Ezen túlmenően, más gyermekek részére nem kötelező jelleggel de biztosíthatja a szünidei étkeztetést

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

A településen minden gyermek magyar állampolgár.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

nem releváns

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Vasszécseny községben szegregátumok nem alakultak ki. A lakások belterületen épültek, külterületen és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások nincsenek. Mindenkinél egyformán biztosított a közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, valamint a közösségi közlekedéshez való hozzáférés, így a gyermekek esélyegyenlőségének biztosítását, a településen élőknek a helyi gyermekvédelmi ellátó rendszerhez való hozzáférés ugyancsak biztosított.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A hátrányos helyzet, valamint a halmozottan hátrányos helyzet megállapítására vonatkozó szabályozásban jelentős változások következtek be 2013. szeptember 1. napjától.

2013. augusztus 31. napjáig a közoktatásról szóló 1993. évi LXIX. törvény 121. §-ának 14. pontja tartalmazta a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló fogalmát. 2013. szeptember 1-jei hatállyal ezen fogalmak a Gyvt. ben kerültek szabályozásra, és így e tény fennállásának megállapítása a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó hatósági intézkedésekké vált, hiszen a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzet megállapítására a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódóan kerülhet sor. A jegyző a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg – külön döntésben, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra – megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását. A hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető. Fenti időponttól kezdődően a Gyvt. 67/A. §-a (1) bekezdésének értelmében **hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:**

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Hivatkozott § (2) bekezdése szerint **halmozottan hátrányos helyzetű**

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)–c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

Hátrányos helyzetű gyermekek részére igénybe vehető egyéb kedvezmények:

Ingyenes tankönyvellátás, eltérő (kedvezőbb) előírások az óvodai elhelyezés megszűnésére, eltérő (kedvezőbb) szabályok a tanulói jogviszony megszüntetésénél, térítésszint-mentesség a közoktatási szolgáltatásoknál, iskolaotthonos nevelésben biztosított kedvezmény, tehetséggyakornok programban való részvétel, ösztöndíjakra való pályázás, előnyben részesítés a felsőoktatási intézménybe való felvételnél, közműfejlesztési támogatás, jogi szolgáltatás szempontjából rászorultság, bölcsődei felvételnél előnyben részesítés, életkezdési támogatásban részesült további támogatása, védendő fogyasztó, személyes költségmentesség a közigazgatási hatósági eljárásban, szociális célú nyári gyermekétkeztetés.

Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére igénybe vehető egyéb kedvezmények:

Ingyenes oktatásban való részvétel és kollégiumi ellátás, beleértve az első alapfokú művészetoktatásban való részvételt is, képesség-kibontakoztató felkészítésben való részvétel, útravaló ösztöndíj csomag a középiskolások részére.

Hátrányos helyzetű gyermekek száma tekintettel arra, hogy a községben a rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma is alacsony – elhanyagolható.

Mivel a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapítása a nyilatkozat és kérelem alapján történik és megállapítása esetén az érintetteket kézzelfogható előnyökhöz nem juttatja, ezért nem nyilatkoznak és nem kérik a halmozottan hátrányos helyzet megállapítását. Hátrányos helyzetű gyermekek száma tekintettel arra, hogy a községben a rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma is alacsony – elhanyagolható.

2015. szeptember 1-jével a kötelező óvodáztatás bevezetésével összefüggésben a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényből hatályon kívül helyezésre került az óvodáztatási támogatásra vonatkozó rendelkezés is.

a) A védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A gyermekekkel való kapcsolat felvétel első színtere a védőnői ellátás

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2017	1	55	92
2018	1	66	102
2019	1	55	98
2020	1	54	98
2021	1	48	97
2022	1	54	101

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A védőnői feladatok ellátására Vasszécseny, Tanakajd és Csempezkopács községek megállapodást kötöttek. Ennek értelmében a védőnő székhelye Vasszécsenyben található, ezért az álláshely is Vasszécsenyben számít mutatónak.

A táblázat az egy védőnőre jutó 0-3 éves vasszécsenyi gyermekek számát mutatja, az átlagos gyerekszám mindhárom település 3 éves és 3 éven aluli gyerekszámát számszerűsíti.

A védőnő emellett még ellátja Tanakajd és Csempezkopács községek hasonló korú gyermekeit is.

A védőnői körzethez három település tartozik: Vasszécseny, Tanakajd és Csempezkopács.

A védőnő a körzeti munka mellett látja el a Vasszécsenyben található bölcsődét, óvodát és a nyolc osztályos általános iskolát.

Védőnői Tanácsadó csak Vasszécsenyben van, Tanakajdon és Csempezkopácson a védőnő az orvosi rendelőben tudja a gyermekeket fogadni. A védőnő rendszeresen jár családlátogatásra.

A három településen jelenleg a 2022-es adatok szerint összesen 403 fő 0-17 éves gyermek él.

Vasszécsenyben a 17 éven aluliak száma 208 fő. Az ő ellátásukat 0-7 éves korig otthonukban és a bölcsődében, óvodában a védőnő biztosítja, a vasszécsenyi általános iskolába járó valamennyi gyermek ellátását szintén a helyi védőnő látja el. A helyben élő, középfokú tanulmányokat folytató gyermekek ellátásáról az adott középfokú oktatási intézményben működő védőnő gondoskodik.

A védőnői ellátás szempontjából figyelembe vehető Vasszécseny községben lakóhellyel rendelkező 0-7 éves gyermekek száma: 2017-ben 96 fő, 2018-ban 105 fő, 2019-ben 102 fő, 2020-ban 109 fő, 2021-ben 104 fő, 2022-ben 101 fő.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2017	1	0	0	n.a.	n.a.
2018	1	0	0	n.a.	n.a.
2019	1	0	0	n.a.	n.a.
2020	1	0	0	n.a.	n.a.

2021	1	0	0	n.a.	n.a.
2022	1	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Vasszécsenyben vegyes háziorvosi praxis működik, a gyermekeket és felnőtteket is ugyanaz a háziorvos látja el.

Vasszécsenyben, Tanakajdon és Csempezkopácson évtizedek óta közös háziorvosi ellátás van (korábban a körzeti orvos) A háziorvos, körzeti orvos ezt a három települést együtt látta/látja el. A 2000-es évek elejétől vállalkozóként végezte feladatát, az önkormányzatokkal megkötött szerződés alapján.

2015. szeptember 1-től a háziorvosi ellátásba változások történtek, ugyanis a feladatot ellátó korábbi háziorvos felmondta a feladat-ellátási szerződést Vasszécseny község Önkormányzatával. Ezért Vasszécseny község Önkormányzata Tanakajd község Önkormányzatával és Csempezkopács Község Önkormányzatával megállapodást kötött a háziorvosi szolgálat ellátásának biztosítása érdekében. Vasszécseny község Önkormányzata a feladat ellátásának biztosításához működési engedélyt kért és kapott az illetékes hatóságtól, a megfelelő működés biztosítása érdekében 2 fő asszisztensnőt alkalmaz és finanszírozási szerződést kötött az Országos Egészségbiztosítási Pénztár Területi Hivatalával.

2015. szeptember 1. napjától Vasszécseny Község Önkormányzatával közalkalmazotti jogviszonyban álló szakképzett háziorvos látta el a feladatot. 2021. július közepén a háziorvos felmondott, azóta a háziorvosi szolgálat betöltetlen körzetként működik. Helyettes orvosok biztosítják a településeken az egészségügyi alapellátást. Vasszécsenyben naponta van rendelés.

Gyermekorvos havonta egyszer rendel Vasszécsenyben a védőnői tanácsadóban. Ilyenkor védőnői szolgálathoz tartozó településen élő kisgyermeket is ide hozzák vizsgálatra.

b) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A gyermekkorú személyek speciális egészségügyi, szociális és oktatási ellátási igényeire, korai fejlesztésre, rehabilitációjára a közeli megyeszékhelyen működő korai fejlesztő központban van lehetőség.

Ezeket *a speciális ellátásokat igénybe vevő gyermek számáról az önkormányzatnak tudomása nincs.*

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 38. §-a értelmében a gyermekjóléti alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez.

A gyermekvédelmi törvény 15.§ (2) bekezdésébe tartozó és a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások (2017. december 31-i hatályos szabályozás szerint):

- a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
- b) a gyermekek napközbeni ellátása,
- c) a gyermekek átmeneti gondozása.

Gyermekjóléti szolgáltatás, gyermekjóléti alapellátások biztosításának módja

Az önkormányzat gyermekjóléti alapellátásként biztosítja a gyermekjóléti szolgáltatást és a gyermekek napközbeni ellátása keretében a bölcsődei, óvodai és iskolai napközis foglalkozást.

A gyermekjóléti szolgáltatást feladatainak ellátását Vasszécseny község 2007. január 1-től Szombathelyi Kistérség Többcélú Társulása keretén belül a szombathelyi székhelyű Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ intézménye útján biztosította.

A jogszabályi változások következtében 2016. január 1. napjától a közös hivatal székhely településének kötelezettsége biztosítani a gyermekjóléti szolgáltatás feladatait a közös hivatalhoz tartozó valamennyi település esetében. Így 2016. január 1-től Vasszécseny Község Önkormányzat feladatellátási megállapodást kötött Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzatával. A gyermekjóléti szolgálat feladatait változatlan formában továbbra is a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ családgondozója látja el a településen.

Vasszécseny községben gyermekjóléti alapellátásban részesülők száma: 17 fő, 5 család.

- gyermekek veszélyeztetettségének okai: életviteli, illetve a gyermek nevelési problémák
- válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása: jelzés 2022-ben nem volt.
- családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása nem volt 2022. évben.
- jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai:

A gyámhatóság tapasztalata szerint a jelzőrendszer tagjainak együttműködése jó, a szervek döntő többsége egymással szoros kapcsolatot tart.

A gyámhatóságnak napra kész munkakapcsolata van a családgondozóval, a gyermekjóléti szolgálat munkatársával, az iskola és az óvoda ifjúságvédelmi felelősével, a védőnővel valamint a háziorvossal. Fontos szerepe van munkánk során a megelőzésnek és így a jelzőrendszernek: a családokkal történő megfelelő foglalkozás és odafigyelés eredménye, hogy a gyermekek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődése nincs veszélyeztetve.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	26	25
2018	26	25
2019	26	26
2020	26	26
2021	26	26
2022	26	26

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	26	25
2018	0	0	0	0	0	0	26	26
2019	0	0	0	0	0	0	26	26
2020	0	0	0	0	0	0	26	22
2021	0	0	0	0	0	0	26	26
2022	0	0	0	0	0	0	26	26

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Vasszécsenyben 2012-től két bölcsődei csoporttal kezdte működését a helyi bölcsőde. Felvételi körzete Vas vármegye egész területe. 2023. október 1-től további két bölcsődei csoporttal bővült az intézmény, ahol már 50 fő kisgyermek ellátását tudják biztosítani, 8 kisgyermeknevelő és két bölcsődei dajka

foglalkoztatásával. A jogszabály módosítások miatt 2018. január 1-től minden önkormányzat köteles bölcsődei ellátást biztosítani, ahol a 0-3 éves gyermekek száma meghaladja a 40 főt, illetve ahol legalább 5 gyermek szülője kéri a bölcsődei ellátást.

A településen családi napközi nincs.

A gyermekek napközbeni ellátását a településen a Tündérország Óvoda és Körzeti Bölcsőde, és az Ambrózy-Migazzi István Általános Iskola biztosítja. Gyermekek átmeneti gondozását (helyettes szülő, gyermekek és családok átmeneti otthona) a községben egyelőre nem lehet megoldani, de még nem volt rá igény.

A vasszécsenyi óvodában óvodai ellátásban 35 vasszécsenyi gyermek részesül. Más település óvodájába Vasszécseny község óvodás korú gyermekei közül csak nagyon kevés jár. A szülők többnyire munkahelyi elfoglaltságuk miatt veszik igénybe főként a közeli város intézményeit. Az óvoda hosszabb nyitva tartása lehetővé teszi a városban dolgozó szülők számára a vasszécsenyi intézmény igénybevételét.

A Tündérország Óvoda fenntartója Vasszécseny, Tanakajd és Csempezkopács Községek Önkormányzatai. A fenntartásra Társulást hoztak létre. Az óvoda székhelye Vasszécsenyben van. Az óvoda megbízási szerződéssel heti 10 órában foglalkoztat logopédust és gyógypedagógust. A gyermekek étkeztetése az önkormányzat fenntartásában működő konyhán megoldott.

Az óvoda felvételi körzete elsősorban Vasszécseny és Tanakajd községek közigazgatási területe, de járnak gyermekek a más szomszédos, vagy közeli településekről is. Az óvoda férőhelyéhez képest, a 2008-2013-as időszakban folyamatosan csökkent az óvodások száma. Majd a születésszámnak és a bölcsődei intézménynek, valamint a kötelező óvodai felvétel miatt az elmúlt időszakban az óvoda kihasználtsága maximális lett.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 2015. szeptember 1-jétől hatályba lépő rendelkezése szerint a gyermeknek abban az évben, a melynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától legalább napi négy órában óvodai foglalkozáson kell részt vennie.

Az óvodakötelezettség teljesítését a jegyző ellenőrzi.

Az iskolában 8 évfolyamon folyik az iskolai nevelés-oktatás. A tanulók száma jelenleg 143 fő. A 2023/2024-es tanévben a 98 állandó lakóhellyel rendelkező általános iskoláskorú vasszécsenyi gyermekek közül 73 fő a vasszécsenyi Ambrózy Migazzi István Általános Iskolába jár.

Az iskola tárgyi feltételei jók. Minden tanulócsoportnak saját tanterme van, ezen kívül rendelkezik szertárral, számítástechnika és tornateremmel. Az iskola személyi feltételei jók, pedagógusai valamennyien megfelelő iskolai végzettséggel rendelkeznek. Az iskolában két idegen nyelv (angol és német) tanulása közül választhatnak a tanulók.

Az iskoláskorú gyermekek szociális, anyagi háttere eltérő, az átlagnál magasabb színvonalon kevesen élnek.

A különböző szociokulturális hatások tükröződnek a gyerekek lehetőségeiben, teljesítményében, valamint viselkedés és beszédtechnikájában egyaránt. Egy részük az átlagosnál is nagyobb odafigyelést, törődést, türelmet és szeretet igényel.

Az iskolában az iskolaorvosi teendőket a helyben működő háziorvos látja el. Az iskolában a sajátos nevelési igényű gyermekeket szakértői véleményben történő fejlesztéséről heti 7,5 órában fejlesztő pedagógus gondoskodik. Ezen kívül heti 2 órában gyógypedagógus óraadóként foglalkozik a logopédia ellátást igénylő gyermekekkel. Az iskola gyógypedagógiai asszisztense az első osztályosoknál a tanítási év első félévében hetente 2 órában, ezt követően igény szerint heti két órában látja el szakértői vélemény szerint a gyermekek fejlesztését.

A gyermekvédelmi felelős a felső tagozatosokat tanító pedagógus, aki tanítási feladatai mellett látja el a gyermekvédelmi feladatokat.

f) gyermekvédelem

A gyerekvédelem középpontjában a meghatározó szereplő a gyermekjóléti szolgálat által működtetett észlelő és jelző rendszer áll. Fő feladata a prevenció. A már kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a megfelelő családgondozást a gyermekjóléti szolgálat biztosítja.

A már kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a megfelelő családgondozást a gyermekjóléti szolgálat biztosítja.

A szolgálat munkatársa kéthetente, illetve szükség szerint látja el a családgondozói feladatokat: rendszeres kapcsolatot tart a jelzőrendszer tagjaival, így többek között az iskola ifjúságvédelmi felelőssével és az óvoda vezetőjével, védőnővel. Prevenciós tevékenységet végez, tájékoztatást nyújt a gyermeki jogokról és kötelezettségekről, másrészt egyéni esetkezelést végez, javaslatot tesz gyermekvédelmi gondoskodás-védelembe vétel- alkalmazására, egyéni gondozási tervet készít.

A gyermekvédelmi törvény a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó intézményként nevezi meg az iskolát, és ezzel együtt meghatározott gyermekvédelmi feladatot ró a köznevelési intézményekre. Az intézmények kötelesek jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál, valamint hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása esetén. A rumi iskolában ifjúságvédelemmel 1 fő pedagógus foglalkozik.

A gyermekek védelmét szolgálják a pénzübeli és természetbeni ellátások is, melyeket központi jogszabályok és helyi rendeletek szabályoznak.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A község önállóan ilyen ellátást nem nyújt. Szükség esetén a szolgáltatásokat a közeli városban vehetik igénybe a rászorultak. Az információk szerint azonban a krízis helyzetbe került családok elhelyezésére a családok átmeneti otthona férőhely hiányában más településen lakóhellyel rendelkező családok részére nem kínál. Problémát jelent számukra a szombathelyi családok elhelyezése is. Krízis helyzetbe került várandós anya elhelyezésére Vas megyében információink szerint nincs mód. Végszükség esetén a krízis helyzetbe került, ellátatlan gyermek ideiglenes elhelyezéséről az illetékes gyámhatóság gondoskodik.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A gyermek részre a sport és szabadidős tevékenységet a helyi általános iskola, valamint a művelődési ház biztosítja. Az iskolában a tornateremben, valamint a település sportpályáján, illetve a játszótérhez kapcsolódó kosárlabda pályán van lehetőség az iskola, illetve a helyi sportkör által szervezeten az aktív sportolásra. (kézilabda, futball és görkorcsolya). A művelődési házban szervezett táborban, illetve délutánonként egyéb kézműves foglalkozások keretében van mód a szabadidő hasznos eltöltésére. Ezenkívül a település sportpályája és játszótere is rendelkezésre áll a sportolni vágyók részére.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A helyi bölcsődében, óvodában és az iskolában minden rászoruló gyermek igénybe tudja venni az ingyenes és kedvezményes étkeztetést, az ingyenes tankönyv-ellátást. Hétvégén a gyermekek étkeztetése nem megoldott. Nyári szünidőben az állandóan üzemelő konyhai étkeztetés révén az ellátás megoldható lenne, de leginkább ezen kedvezményt a nyári napközis tábor idején veszik igénybe.

2016.január 1-jén hatályba lépett jogszabályváltozást követően az önkormányzatoknak már kötelező jelleggel kell biztosítani a szünidei gyermekétkeztetést azoknak a hátrányos helyzetű és rendszeres gyermekvédelmi kedvezménybe részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermeke részére, akik szülei ezt kérelmezik. Továbbá az önkormányzat más gyermekek, különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek szünidei gyermekétkeztetését is biztosíthatja.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Településünkön és intézményeinben gyakorlatilag minden gyermekeknek szóló program lehetővé teszi az eltérő kultúrájú vagy családi háttérű gyermekek közti kapcsolatok kialakulását, a rendezvények abban a szemléletben kerülnek megszervezésre, hogy minden gyermek számára igényes szabadidős programot biztosítson származástól, anyagi helyzetétől, családi körülményektől függetlenül.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs problémára vonatkozó jelzés nem érkezett az önkormányzathoz.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Vasszécseny községben az önkormányzat szociális rendelete értelmében települési támogatásban részesíti kérelemre az arra rászoruló családokat különös tekintettel a beiskolázás idején.

Az önkormányzat szociális rendelete értelmében a községben állandó lakóhellyel rendelkező nőt gyermeke születése esetén kérelemre az önkormányzati rendeletben teljesülő feltételek teljesülése esetén újszülöttek támogatásában részesíti.

A felsőfokú tanulmányokat folytató tanulók részre havonta biztosít támogatást az önkormányzat a BURSA ösztöndíj program keretében.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Az iskolában a szakértői véleménnyel rendelkező sajátos nevelési igényű gyermekek elsősorban logopédiai ellátását 1 fő gyógypedagógus látja el óraadóként, heti 2 órában.

Az iskolában főállásban fejlesztő pedagógus alkalmaznak, aki heti 7,5 órában látja el a gyermekek fejlesztését, mellette egyéb tantárgyat is tanít. Munkájukat gyógypedagógiai asszisztens segíti.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2017	57	3	5,26
2018	68	3	4,41
2019	74	1	1,35
2020	81	0	0,00
2021	77	0	0,00
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2017	n.a.	0	0,00
2018	n.a.	3	2,70
2019	n.a.	0	0,00
2020	n.a.	0	0,00
2021	n.a.	0	0,00
2022	n.a.	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2017	0	2
2018	3	2
2019	0	2
2020	0	2
2021	0	2
2022	0	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen lakóhellyel rendelkező hátrányos helyzetű gyermekekről csak részben rendelkezünk adatokkal. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekről az önkormányzat a szülő által megtett önkéntes nyilatkozata alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása során szerez információt. A sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók óvodai, iskolai ellátása vonatkozásában az önkormányzat nem rendelkezik adattal. Az ellátás minősége és intenzitása ezáltal teljes értékűen nem megítélhető.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A beszédhibás tanulók részére logopédiai foglalkozások szervezése a nemzeti köznevelési törvényben előírtaknak megfelelően, óraadó logopédus bevonásával történik. A közösségbe nehezen illeszkedő sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelését egy bizonyos szinten biztosítják. A tanulók fejlettségi, képesség- és teljesítményvizsgálata a Pedagógiai Szolgáltató Központjának szakszolgálata igénybevételével történik.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	11	
Óvodai férőhelyek száma	81	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	3	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	06.00-17.00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	-	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	6	
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	4	
Gyógypedagógusok létszáma		
Dajka/gondozónő	3	
Kisegítő személyzet	3	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A lelkileg sérült és emiatt tanulmányi, vagy magatartási problémákkal küzdő tanulók iskolai neveléséhez szintén a Pedagógiai Szolgáltató Központ szakmai támogatását veszik igénybe.

Az elmúlt időszakban országos viszonylatban megnőtt a tanulási és magatartási valamint beilleszkedési zavarral küzdő gyermekek száma. Az ő részükre a szakértői véleményben meghatározott, képességük szerinti oktatás és társaikkal való együttnevelés megfelelő biztosítására fejlesztő pedagógusra, intenzív gyógypedagógiai foglalkozásokra van szükség. Esetenként iskolapszichológus, vagy megfelelő családterápiás beavatkozások, egyéb kiscsoportos foglalkozások tartása válhat szükségessé, melynek megvalósítása anyagi erőforrások hiányában a települések általános iskoláiban, illetve óvodáiban nem megoldott. Ennek egyik oka az anyagi erőforrások, másrészt a megfelelő szakemberek hiánya.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2017	65	3	75	1	54	0	0	18
2018	78	3	81	1	57	0	0	19
2019	92	3	81	1	68	0	0	23
2020	109	3	81	1	74	0	0	25
2021	109	3	81	1	81	0	0	27
2022	110	0	81	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A 4.4.2. számú táblázat 3-6 éves korú gyermekek száma a Vasszécsenyi Tündérország Óvoda és Körzeti Bölcsőde körzetébe (Vasszécseny, Tanakajd, Csempeszkopács) tartozó 3-6 éves korú gyermekek lélekszáma.

Vasszécsenyben a 3-6 éves gyerek száma: 2017-ben: 38 fő, 2018-ban 48 fő, 2019-ben 50 fő, 2020-ban 62 fő, 2021-ben 58 fő, 2022-ben 53 fő.

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2017	0	8	1	17,43	44,26
2018	0	7	1	15,86	44,14
2019	0	7	1	16,71	48,72
2020	0	7	1	15,71	46,36
2021	0	8	1	14,63	47,86
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2017	16
2018	24
2019	19
2020	20
2021	15
2022	8

Forrás: TelR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs

Hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs problémára vonatkozó jelzés nem érkezett az önkormányzathoz.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Megállapítható, hogy a vasszécsenyi gyerekek közül az általános iskolát mindenki elvégzi, a bukás, osztályismétlés egy-két kivétellel nem jellemző. Az iskola után minden fiatal továbbtanul, majd a középiskola elvégzése után elég gyakran főiskolán, egyetemen folytatják a tanulmányaikat.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	n.a.	n.a.	n.a.	3
2018	n.a.	n.a.	n.a.	5
2019	n.a.	n.a.	n.a.	2
2020	n.a.	n.a.	n.a.	2
2021	n.a.	n.a.	n.a.	2
2022	n.a.	n.a.	n.a.	2

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

Pozitív diszkriminációra vonatkozó a fogyatékkal élő gyermekek ellátására vonatkozó esetekben van példa, így az utazási kedvezmény, tankönyvtámogatás, emelt összegű családi pótlék, fejlesztő foglalkozások, korrepetálások.

Szünidei étkeztetést a szülő kérelmére a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermeke részére biztosítani kell az oktatási-nevelési intézmények zárva tartása idején, őszi, téli, tavaszi és nyári szünet idején.

Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása

Jelzőrendszer tagjainak együttműködése és a szervek döntő többségének egymással történő szoros kapcsolatfenntartása rendkívül indokolt a gyermekek védelme érdekében, ezért fokozottan törekedni kell arra, hogy ez a jövőben is fennmaradjon, illetve tovább fejlődjön.

A rendszeresen megtartásra kerülő észlelő és jelzőrendszeri esetmegbeszélések figyelemmel kísérése.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Fogyatékkal élő és tartósan beteg gyermekekről pontatlan adatbázis.	Adatbázis, nyilvántartás létrehozása
gyermekek nyári felügyelete nem teljes körűen biztosított	a nyári szünidő hasznos eltöltésének szervezése, lehetővé tétele

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

E témakör elemzését megelőzően néhány fontos jogszabály, amely a nők esélyegyenlőségét szabályozza:

- a) az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és a férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- b) • a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- c) a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- d) a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról

A nők és férfiak közötti egyenlőtlenség okai, mely jelenleg is észrevehető a mai magyar társadalomban a szocializációs folyamatok legmélyebb gyökerei között keresendő. Nem könnyű tenni ellene. Nagyon nehezen észrevehető, mert sokszor maguk a nők azok, akik tiltakoznak, ha arról van szó, hogy a mindennapi életükben hátrányt szenvednek-e el a férfiakhoz képest. A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést az Alaptörvény és a Munka Törvénykönyve is tiltja, de az egyenlőtlenség felszámolása érdekében jogszabályi szinten alig történik valami.

A nők és férfiak eltérő társadalmi helyzetű csoportok. Eltérő helyzetüket különböző szükségleteik, speciális, éppen nemük miatt rájuk jellemző problémáik tartják fenn.

A két nem közötti egyenlőtlenség megszüntetésének egyik eszköze a települési esélyegyenlőségi programban meghatározott célok, intézkedések.

Magyarország szinte minden településére jellemző, hogy kisgyermekkorban a nők száma kevesebb, az életkor előre haladtával a férfiak száma fokozatosan csökken és időskorúak között már jellemzően a nők száma több. A népesség nemek szerinti megoszlása a népességen belül helyi szinten is jól mutatja, hogy a nők átlagosan magasabb életkort érnek meg, mint a férfiak

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint
(a 3.2.1. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2017	1,84	2,31	2,08%
2018	1,86	2,08	1,97%
2019	1,02	2,51	1,77%
2020	1,85	2,35	2,10%
2021	2,12	2,4	2,26%
2022	2,56	1,32	1,94%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A foglalkoztatás egyik meghatározója az iskolai végzettség, mely tekintetében a nők általában az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező népesség és a magas iskolai végzettséggel rendelkező népesség arányában felülreprezentáltak.

A nőket is foglalkoztató munkahelyek jellemzően a közsféra és a szolgáltatási szektor. Vannak kifejezetten csak nők által betöltött munkakörök (varrónő, óvónő, ápolónő stb.) és vannak olyan munkakörök melyek az elmúlt időszakban pontosan az alacsony bérezésük miatt elnőiesedtek (pedagógus, orvos,).

A település nem rendelkezik kimutatással a nők foglalkoztatottságára vonatkozóan.

A település területén működő intézmények tekintetében elmondható, hogy az önkormányzat hivatalában, az iskolában és az óvodában is több a női foglalkoztatott, mint a férfi.

A vasszécsenyi Közös Önkormányzati Hivatal székhelyén 8 nő dolgozó van.

Az óvodában és bölcsődében 19 teljes és 1 részfoglalkoztatott női dolgozóra egy részfoglalkoztatott férfi jut.

Az egészségügyi ellátás rendszerében helyi szinten a védőnővel együtt 4 nő dolgozik, a közművelődési szakember is nő. Az iskolában 13 női dolgozó mellett 4 férfi dolgozik. A helyi mikro- és közép vállalkozásokban dolgozók 60%-a nő, 30%-a vasszécsenyi lakos.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél (TS 058)
	%	%
2017	30	50
2018	42,11	62,5
2019	47,06	62,5
2020	70	64,29
2021	71,43	40
2022	55,56	30

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskereső száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskereső száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskereső száma (TS 053)
	fő	Fő
2017	20	3
2018	19	3
2019	17	1
2020	20	1
2021	21	1
2022	18	1

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nők foglalkoztatottságát gátló legfőbb akadály a gyermeknevelés. A családi, magánéletbeli feladatok és felelősségek általában egyoldalúan a nőket terhelik. Ezek mértékéről a településen adatok nincsenek.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Vasszécseny községben foglalkoztatást segítő és képzési programok nincsenek. Ilyen programok csak a közeli városban, Szombathelyen vehetők igénybe. Csak nőknek szóló képzésről az önkormányzatnak tudomása nincs.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők elhelyezkedési lehetőségeiről adat szintén nem áll rendelkezésre.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők és férfiak foglalkozási szegregációja és az ún. üvegplafon az egyenlőtlen bérezés és általában a javakhoz és lehetőségekhez való egyenlőtlen hozzáférést eredményezi. A nők jellegzetesen az alacsony bérezéssel bíró munkahelyeken dolgoznak. Statisztikai és szociológiai tanulmányok megfogalmazzák, hogy a nők évente 95 napot ingyen dolgoznak, mert férfi társaikhoz képest ugyanabban a munkakörben kb. rendelkezünk.

A külső és belső munkaerőpiac a nők hátrányára rangsorolja a foglalkozásokat, munkaköröket. A felvételi és az előmeneteli diszkrimináció korlátozza az egyenlő esélyeket. Jóllehet a nők előnyben vannak az iskolázottság szempontjából, a nemek szerinti iskolázottsági és foglalkozási koncentráció azonban korlátozza munkaerő-piaci versenyképességüket, karrieresélyüket. A feminizálódás mechanizmusa a foglalkozási hierarchia alsó szféráiba szorítja ki a nőket, ahol az előmeneteli lehetőség, az elérhető jövedelem, az állásbiztonság az átlagosnál rosszabb, és ennek következtében nagyobb a szegénységkockázat.

Különösen nehéz helyzetben vannak a gyermeküket egyedül nevelő nők, akik gazdaságilag ki vannak szolgáltatva. Róluk még a kis települések önkormányzatai sem rendelkeznek pontos adatokkal.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2017	1	55	92
2018	1	66	102
2019	1	55	98
2020	1	54	98
2021	1	48	97
2022	1	54	101

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A táblázat az egy védőnőre jutó 0-3 éves vasszécsenyi gyermekek számát mutatja, az átlagos gyerekszám mindhárom település 3 éves és 3 éven aluli gyerekszámát számszerűsíti.

Vasszécseny község mellett a védőnő ellátja Tanakajd és Csempeszkopács hasonló korú népességét is.

A védőnő heti rendszerességgel várandós tanácsadást is tart, otthonában is meglátogatja a várandósokat. A gyermeket váró nőknek havonta Szombathelyen a terhesgondozóban is meg kell jelennie.

Az elmúlt időszakban nem fordult elő, hogy a terhesgondozást valaki is elmulasztotta volna.

Vasszécsenyben az elmúlt időszakban a 3 vagy több gyermekes családok száma fokozatosan csökken. Jellemző, hogy a családok egy vagy csak két gyermeket vállalnak. A gyermek számának csökkenése a 18 éven aluli népesség körében, azon belül több évre visszamenően vizsgálva bármely korcsoportban fokozatosan csökkent, viszont az utóbbi egy-két évben fokozatos emelkedést is tapasztalhatunk a születések számának emelkedésével, illetve annak köszönhetően, hogy a településen az üres ingatlanokat a bevezetett szociálpolitikai intézkedések következtében főleg kisgyermekes családok vásárolják meg.

2015-től folyamatosan került bevezetésre a méhnyak-szűrés lehetősége, amely során a nők részére helyben biztosítva van a szűrés igénybevétele. Központi nyilvántartás alapján a védőnő értesíti azokat a településen élő, 25-55 év közötti nőket, akik az elmúlt három évben nem vettek részt méhnyak-szűrésen. Eleinte a behívásra több, főleg idősebb hölgy jelent meg a védőnőnél szűrővizsgálatra, de az utóbbi időben a számuk nagyon lecsökkent.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	26	25
2018	26	26
2019	26	26
2020	26	26
2021	26	26
2022	26	26

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	26	25
2018	0	0	0	0	0	0	26	26
2019	0	0	0	0	0	0	26	26
2020	0	0	0	0	0	0	26	22
2021	0	0	0	0	0	0	26	26
2022	0	0	0	0	0	0	26	26

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Vasszécseny községben 2012. szeptember elejétől működik bölcsőde, mely a 3 éven aluli gyermekek részére nyújt megfelelő ellátást, felügyeletet és gondozást. A Tündérország Óvoda és Körzeti Bölcsőde nyitva tartása illeszkedik a szülők munkaidő beosztásához. Az óvoda naponta 17 óráig tart nyitva és nyári időszakban sem zár be, a bölcsődébe reggel 6 órától délután 5 óráig gondozzák a gyermekeket folyamatosan, leállítás csak nyáron van előretervezetten 4 hét időtartamban. A bölcsőde működési engedélye szerint 26 gyermek ellátását tudja biztosítani, 2023. október 1 óta a bölcsőde bővítésével már 50 kisgyermek ellátására nyílt lehetőség. A bölcsőde Vasszécseny, Tanakajd és Csempeszkopács község bölcsődés korú gyermekei mellett a környék összes településéről várja a bölcsődés korú gyermekeket, ezáltal a térség valamennyi női munkavállalója részére lehetőséget teremt a munkaerő piacra való visszatérésre. Ezen kívül a bölcsőde további szolgáltatásként naponta térítés ellenében vállalja bölcsődés korú gyermekek felügyeletét arra az időre, míg a szülő szükséges dolgait elintézi.

A településen családi napközi nem működik. Ma már a 81 férőhelyes óvodában sincs férőhely, a születés számának emelkedésével, illetve a bölcsőde létrehozása az óvoda kihasználtságát is pozitív irányba befolyásolta. Ugyanis előfordul, hogy a nem körzetben élő, de korábban a vasszécsenyi bölcsődébe járó gyermekeket a szülők a megtapasztalt színvonalas nevelés miatt a vasszécsenyi óvodába íratják.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A nőket érő erőszak nagyobb részt a családon belüli fordul elő, ezért gyakran emiatt láthatatlan. Az érzelmi kiszolgáltatottság révén az áldozat számára megnehezíti a segítségkérést, így nagyon ritka, hogy ezekről a települések adatokkal rendelkezzenek.

Az önkormányzat nem mindig rendelkezik adatokkal az illetékes hatóság által a családtól való távoltartás ügyében hozott döntésekről sem. 2020-tól a helyi önkormányzat jegyzője családvédelmi koordinációs szervként közreműködik a rendőrség által elrendelt ideiglenes megelőző távoltartás, valamint a járásbíróság által elrendelt megelőző távoltartás esetében. A bántalmazott kérelmére meghallgatja őt, illetve a bántalmazót, tanácsot ad és a megfelelő szolgáltatás igénybevétele érdekében közvetít.

A nőket érő erőszak elkerülése és megelőzése érdekében szükséges a nők köztudatformálása, önvédelmi oktatások szervezése, az ismeretek tananyagba építése (iskola, nevelőintézmények). Az áldozatok támogatása, rehabilitációja fontos teendője a pszichológusoknak, jogászoknak, civil szervezeteknek, valamint a település közösségének is. A leány-, illetve fiatal anyák támogatása során szükséges a nevelés, gyermekfelügyelet, továbbtanulás, munka, önismeret, önvédelem, stb. biztosítása.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A krízishelyzetbe került családok, nők, gyermekek lakhatási problémáinak megoldására Vasszécseny községben megoldást nem találhatunk. Az önkormányzat anyagi forrásai jelenleg nagyon szűkösek, a korábbi időszakban pedig a lakhatási gondok megoldása igényként nem merült fel, így a községi önkormányzatok ezen problémák megoldására nem rendezkedtek be. Családok átmeneti Otthona legközelebb a 12 km-re található városban, Szombathelyen van. Anyaothton a 20 km-re lévő Gencsapátiban működik, amelynek férőhelye annyira kevés (2 fő), hogy ez az adat a település tekintetében nem releváns.

A helyi önkormányzat tudomása szerint a Családok Átmeneti Otthona szombathelyi lakóhellyel rendelkező személyeken és családokon kívül más településről krízishelyzetben lévő családokat nem, vagy csak nagyon ritkán tud fogadni. A tájékoztatás alapján szinte folyamatosan férőhelyhiánnyal küzdenek.

A családok átmeneti otthona a gyermekvédelmi alapellátások rendszerébe tartozik. Az 1997. évi XXXI. törvény rögzíti, hogy az otthontalanná vált szülő kérelmére a családok átmeneti otthonában együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, ha az elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított és emiatt el kellene választani a gyermeket a szülőjétől.

Az anyaothtonok elsődleges feladata a megelőzés a gyermek állami gondozásba vételének megakadályozása.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az elmúlt években a képviselő-testület női tagjainak száma lecsökkent. A helyi önkormányzatban a 7 képviselő között nincs nő.

Az önkormányzati hivatal tájékoztatása szerint a helyhatósági választások során a Képviselő-jelöltek száma között is mindig kevesebb volt a nő, mint a férfi.

A helyben működő intézményekben ezzel szemben (önkormányzati hivatal, óvoda, bölcsőde, iskola) viszont több nő dolgozik, mint férfi. Ez is igazolja azt a tendenciát, hogy a közsféra területén több nőt foglalkoztatnak, mint férfit.

A településen működő vállalkozásoknál, mely az ipar és mezőgazdaság területét jelentik elsősorban a női foglalkoztatottság dominanciája már nem annyira jelentős.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A demográfiai és közszolgáltatási adatok vizsgálatából az alábbi összefüggések állapíthatók meg:

- a település összlakosságának 50,11 %-a nő (670 fő);
- a női lakosok több mint fele 19-65 éves tehát aktív korú (434 fő);
- a regisztrált munkanélküliek közül a nők aránya: 50 %-ra csökkent; (VMK 2020. év adata)
- közfoglalkoztatásban résztvevő nők aránya: alacsony, nem mérhető
- a nyugdíjas nők száma 191 fő (Teir 2021 évi adata)

A nők helyzetének és esélyének növelése érdekében a nők és férfiak egyenlőtlenségének vizsgálatához a részletesebb adatok és információk szükségesek, melyeknek nyilvántartása szükséges.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Családok átmeneti otthona és anyaoththon férőhely hiány.	Családok átmeneti otthona és anyaoththon kialakítása, létrehozása, fenntartása mikrotérési, kistérségi szinten.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A 21. század egyik legpozitívabb eredménye a születéskor várható élettartam meghosszabbodása. A fejlett országokban ez az egyik legnagyobb társadalmi siker és egyben a legnagyobb kihívás is.

Magyarország népessége fogy, korösszetételében változik: idősödik. A növekvő élettartam hatással van a különböző ellátó és szolgáltató rendszerekre. A társadalmi és demográfiai változások hatására új szükségletek és új keresletek jelennek meg, melyre mind politikai, mind társadalmi, mind gazdasági és szolgáltatói szinten reagálni kell és a megnövekedett életkorból adódó kihívásokra stratégiai fel kell készülni. A növekvő élettartam szükségessé teszi a társadalmi szemlélet formálását, a meglévő védelmiszolgáltató rendszerek hozzáigazítását a demográfiai és családi struktúrákban bekövetkezett változásokhoz. Hozzá kell segíteni a társadalom tagjait, hogy már jóval az időskor előtti szakaszban tudatosan készüljenek a saját időskorukra. Ez feladatot ad az egyénen kívül az idősök ellátásában érintett egészségügyi, szociális és humánszolgáltató szervezeteknek is. Világossá kell tenni, hogy a szolgáltatások milyen körére számíthat az időskorú, és a feladatok hogyan oszlanak meg az érintettek között.

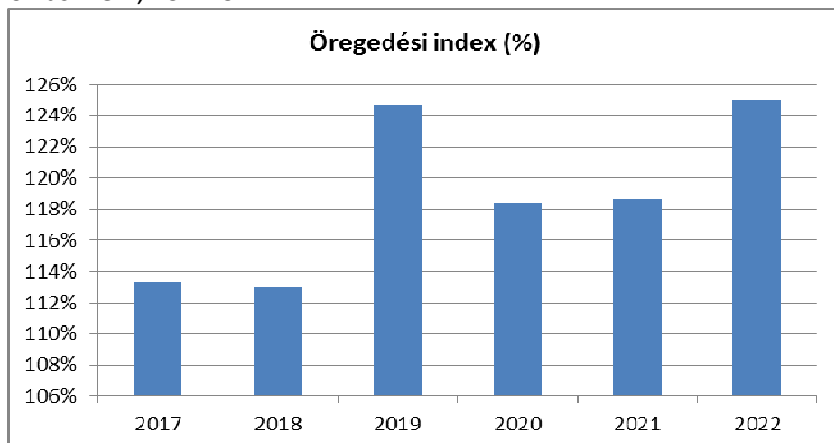
A demográfiai előrejelzések szerint Magyarországon 2050-ben a jelenlegi 28 százalékhelyett 50,5 százalékhelyett lesz az idősök aránya a hazai népességben belül, azaz minden második ember túl lesz a hatvanadik életévén. Magyarországon egyre többen érik meg a századik évüket, míg a 90 év felettiek számát 35 ezerre becsülik. A születéskor várható élettartam a férfiaknál 69, a nőknél 77 év, csupán pár évvel marad el az európai uniós átlagtól.

A legdinamikusabban a 80 évesnél idősebbek korcsoportja növekszik.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	204	180	113,33%
2018	209	185	112,97%
2019	212	170	124,71%
2020	219	185	118,38%
2021	216	182	118,68%
2022	230	184	125,00%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Mint a korábbi adatokból láthatjuk, az időskorúak száma fokozatosan növekszik, az öregedési index emelkedik.

Ez az öregedési folyamat nemcsak települési szinten, hanem Magyarországon túl egész Európára érvényes általános öregedési folyamat. Kezdetben csak folyamatosan, az utóbbi években pedig gyorsuló ütemben csökkent a 14 éves és ennél fiatalabb korcsoportok aránya és emelkedett az idősebb aktív korúaké, de még inkább a 60 éven felülieké. Ezen arányok a születések és halálozások trendjeiből erednek, melyen az egyes települések szintjein a vándorlások szerepe sem segített.

A demográfiai öregedés, maga után vonja az életkor meghosszabbodásának jelenségét is, mely pozitívként értelmezhető, ugyanakkor mindez a korstruktúra romlását okozza, amely a maga társadalmi hatásaival kedvezőtlen folyamatot jelent. Az inaktívak, ellátásra szorulóknak száma megnövekedik, miközben az aktív korúak száma csökken.

A társadalmi szolidaritás megkívánja, hogy a fiatal generációk fokozott gondot fordítsanak a teljes népesség immár egyötödét kitevő, a munkából lassan kiöregedő, vagy már kiöregedett népesség életkörülményeire, életminőségére.

Az időskorúak, az irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött emberek általában nyugdíjban vagy nyugdíjszerű ellátásban részesülnek, mely egy fix és többnyire évről évre kisebb- nagyobb mértékben emelkedő tendenciát mutató pénzbeli ellátást jelent.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	131	190	321
2018	128	193	321
2019	126	192	318
2020	127	191	318
2021	117	191	308
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar

A korábbi adatokból megállapítható, hogy az idősebb korcsoportban a nők száma több, mint a férfiaké, így feltételezhető az is, melyet a táblázat adatai is igazolnak, hogy nyugellátásban is több nő részesül, mint férfi.

A nyugdíjba részesülők számát a fenti táblázat mutatja a legpontosabban. 2021-ben a statisztikai elemzések még nem tartalmaznak adatokat, de figyelembe véve a korábbi évek számait 2021-ben sem lehetnek sokkal többen a nyugdíjban és nyugdíjszerű ellátásban részesülők. A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában irányadó a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer, mely saját jogú és hozzátartozói nyugellátásokat biztosít. A saját jogú nyugellátások körébe tartozik: az öregségi nyugdíj, a rehabilitációs járadék. A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás: az özvegyi nyugdíj; az árvaellátás; a szülői nyugdíj; a baleseti hozzátartozói nyugellátások valamint az özvegyi járadék. Ide tartoznak az öregségi, özvegyi nyugdíjban, rokkantnyugdíjban, a nők szolgálati idő kedvezményében részesülők is.

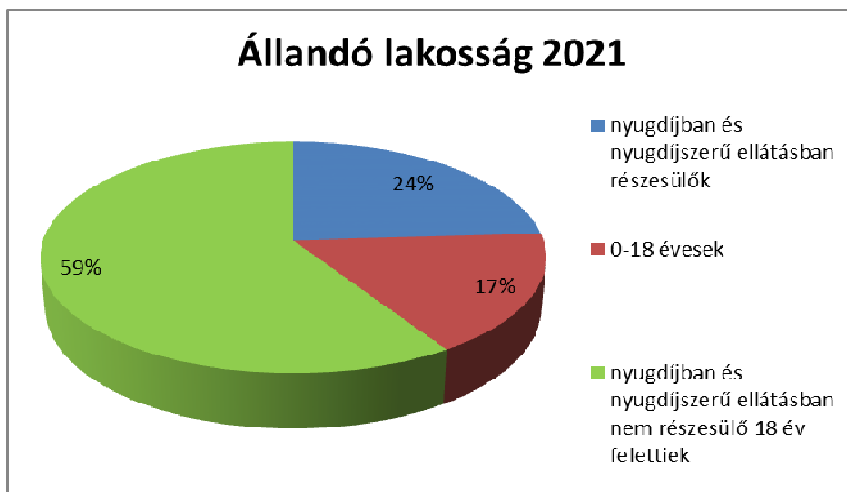
6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2017	14	1	88	156	0	6	2
2018	13	0	88	159	1	5	1
2019	13	0	89	162	0	5	1
2020	13	1	90	164	0	3	0
2021	13	1	81	164	0	3	0
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 6.1.2. táblázat csak az öregségi és özvegyi nyugdíjba részesülő nők és férfiak számát mutatja nem számol az egyéb okból nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülőkkel. Időskorúak járadékában nem részesül évek óta a településen senki sem. Az időskorúak járadékát gyakran összekeverik a nyugdíjjal. Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás, vagyis annak a személynek állapítható meg, aki a nyugdíjhoz és a nyugdíjszerű ellátások megállapításához nem rendelkezik minimális szolgálati idővel sem, betöltötte 65. életévét és egyedülálló. A járadék a házastársi vagy élettársi kapcsolatban élő személynek is jár, amennyiben a házastárs vagy élettárs jövedelme nagyon alacsony. A járási hivatal állapítja meg és folyósítja, míg a nyugdíjat és nyugdíjszerű ellátást a nyugdíjfolyósító Igazgatóság.

Ha a nyugdíjban, illetve nyugdíjszerű ellátásban részesülők számát a település lakosságszámához és a másik eltartotti kategóriához a 18 éven aluliak számához viszonyítjuk, akkor közel pontos információt kaphatunk a település aktív és inaktív népességének arányáról.

2021-ben a település állandó lakóinak száma 1337 fő volt, a 0-18 évesek száma 229 fő, nyugdíjban és nyugdíjszerű ellátásban összesen 308 fő részesült. (Teir, KSH Tstar)

A diagram azt mutatja, hogy a településen állandó lakóhellyel rendelkező személyek 24 %-a nyugellátásban, illetve nyugdíjszerű ellátásban részesül, közel 17 százalékuk életkoruk és társadalmi helyzetük alapján egyéb okból eltartott. A számadatok nem szerepeltetik a GYED-en, GYES-en vagy gyermeknevelési támogatásban, a munkanélküli ellátásban részesülő személyeket, valamint a felsőfokú vagy középfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató 18 évesnél idősebb személyeket.

Ha őket is figyelembe vesszük az adatok elemzése során kijelenthetjük, hogy a településen lakók több, mint a fele inaktívnak tekinthető.

Az elmúlt években a nyugdíjrendszert többször átalakították, mely leginkább a nyugdíjkorhatár emelésével járt, de számos ellátási formát is megváltoztattak, felülvizsgáltak kormányzati szinten, mely az emberek anyagi helyzetét némely esetben jelentősen érintette.

A I-II-III csoportú rokkantsági nyugdíj megszűnt. A rokkantsági nyugdíjban részesülő személyek közül több ember felülvizsgálatát elvégezte a szakértői bizottság, mely alapján a nyugdíjbiztosítási igazgatóság döntött arról, hogy a felülvizsgálat után ezek a személyek rokkantsági ellátásban vagy rehabilitációs járadékban részesülnek. A rehabilitációs járadékban részesülőket az új rendelkezések értelmében a közeljövőben vissza kell vezetni a munkaerő piacra.

A felülvizsgálattal érintett emberek számáról a részükre megállapított ellátásról az önkormányzat információval nem rendelkezik.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskereső száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	20	19	17	20	21	18
41-45 év (TS 042)	Fő	2	1	3	2	2	2
	%	10,00%	5,26%	17,65%	10,00%	9,52%	11,11%
46-50 év (TS 043)	Fő	1	2	0	2	2	1
	%	5,00%	10,53%	0,00%	10,00%	9,52%	5,56%
51-55 év (TS 044)	Fő	2	1	1	4	2	1
	%	10,00%	5,26%	5,88%	20,00%	9,52%	5,56%
56-60 év (TS 045)	Fő	5	3	1	2	1	1
	%	25,00%	15,79%	5,88%	10,00%	4,76%	5,56%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	1	4	5	5	7	7
	%	5,00%	21,05%	29,41%	25,00%	33,33%	38,89%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A községben élő nyugdíjasok további foglalkoztatásáról nincsenek adataink. A településen élő idős emberek életvezetésükből fakadóan többnyire a házuk körül található kertben zöldségeket termesztnek, illetve kisebb haszonállatokat tartanak, ezzel is segítik önmaguk és szűkebb családjuk megélhetését és biztosítják saját maguk részére az aktív időskort.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

2013. január 1-jén hatályba lépett jogszabály-módosítás alapján az öregségi nyugdíjban és egyéb nyugellátásban részesülő, közszférában foglalkoztatott személyek nyugellátását 2013. július 1-jét követően szüneteltetni kellett, melyet azonban felülvizsgáltak és 2022 óta a közalkalmazottak és köztisztviselők is dolgozhatnak nyugdíjazásukat követően. Továbbra is szüneteltetik azonban a nyugellátását - jogviszonya típusától függetlenül - annak a személynek, aki biztosítással járó egyéb jogviszonyban áll és nyugdíjárulék alapja meghaladja a tárgyév első napján érvényes kötelező legkisebb munkabér havi összegének tizennyolcszorosát.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az időseket az élet számos területén éri hátrányos megkülönböztetés, legjelentősebb az idősebbek foglalkoztatásbeli diszkriminációja, különösen nők esetében. A kor alapú megkülönböztetés, az új állások betöltésénél és a létszám leépítésnél is gyakori.

Az állam által bevezetett munkahely védelmi program ezen korosztály munkanélküliségi problémáinak enyhítésére került bevezetésre, ugyanis az 55 év feletti munkavállaló után a munkáltató 50%-os társadalombiztosítási kedvezményben részesül.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A településen az elmúlt években az 55 éven felüli munkanélküli személyek száma fokozatosan csökkent.

Az idősebb nőket érintő foglalkoztatás politikai döntés keretében lehetővé vált a 40 év szolgálati idővel rendelkező hölgyek nyugdíjba vonulása. A tapasztalatok azt is bizonyítják, hogy a jelenlegi foglalkoztatásbeli problémák miatt a nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel rendelkezők inkább a biztos nyugellátást és a megérdemelt pihenést választják.

Az elmúlt rövid időben egyre több nyugdíj előtt álló személy kérte nyugdíjazását és távozott a munkaerő piacról. Ezért csökkent jelentősen az 55 éven felüliek munkanélkülisége és emiatt nőtt meg a nyugellátásban részesülő személyek száma.

a) az idők egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A településen nappali ellátást nyújtó intézmény nem működik, ezért az idők általában otthon tartózkodnak.

Tekintettel arra, hogy az idős korosztály egyre több időt tölt a lakásában, kevesebbet mozdul ki, így életük minősége szempontjából nem mindegy, hogy milyen lakásuk nagysága, komfortfokozata, felszereltsége. A megteremtett körülmények már véglegesnek tekinthetők, mivel az időskorú emberek már ritkán változtatnak lakóhelyükön. A lakás nyújtotta biztonság egyre fontosabbá válik. A "lakásba való bezárkózás" viszont a társas kapcsolatok beszűkülését, elmagányosodást okozhat. A problémák nagyrészt az egyszemélyes háztartásokban jelentkeznek, ahol az idős ember egymaga kénytelen megélni jövedelméből, és gondoskodni életviteléről.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2017	204	0	3	31
2018	209	0	3	37
2019	212	0	3	39
2020	219	0	1	41
2021	216	0	1	30
2022	230	0	1	25

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az idők részére az önkormányzat saját főzőkonyhájáról munkanapokon egyszeri meleg ételt biztosít. Lehetőség van az étel főzőkonyháról történő elvitelére is, de általában az önkormányzat alkalmazottja az ebédet házhoz szállítja.

Vasszécseny község önkormányzata 2016. január 1. napjától a házi segítségnyújtást a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat szociális gondozói látják el. Az utóbbi időben egyre kevesebben igénylik az ellátást, pedig az idősekről való gondoskodás társadalmi feladat. Nagy problémát jelent a család és a társadalom számára is a magatehetetlen, tartós felügyeletre és gondozásra szoruló idősök, elesett emberek ellátása, mely az utóbbi időben nagy terhet és feladatot ró a szociális intézményeire.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az idősök helyi Művelődési Házba való akadálymentes bejutása megoldott.

A településen évente megrendezésre kerül november vagy december hónapokban az idősök napja, amire minden 60. életévét betöltött ember meghívást kap. Ilyenkor műsorral egybekötve megvendégelik a település időskorú lakóit. Évente egy alkalommal, nyáron kirándulást, illetve fürdőzéssel egybekötött kirándulást szervez az önkormányzat a nyugdíjasok részére.

Ezen túlmenően a Berzsényi Dániel Megyei Könyvtár által biztosított könyvtárszolgáltatás igénybevételére is lehetőségük a vasszécsenyi nyugdíjasoknak. A könyvtár szolgáltatásait a művelődésszervező tájékoztatása szerint az idősök is igénybe veszik heti rendszerességgel.

c) idősök informatikai jártassága

A művelődési házban elhelyezett megfelelő internet kapcsolattal rendelkező teleház szolgáltatásait az idősök is bármikor igénybe vehetik, ez azonban nem jellemző.

d) a generációk közötti programok.

6.4 Az idősöket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A művelődési házban jelenleg idősök klubja nem működik. Évente egy alkalommal a nyugdíjasok számára helyi lakosok kirándulást szerveznek. Pár hónapja a művelődési házban elsősorban a nyugdíjasok hetente több alkalommal örömtáncot járnak.

2011 szeptemberétől a nyugdíjba vonult védőnő kezdeményezésére és aktív részvételével megszervezésre került a lakosság általános és alapvető szűrővizsgálatának elvégzése. A szűréseket minden hónap első szombatján végezték, igénybevétele önkéntes volt. A szűrésen vércukorszint mérés, koleszterin szint mérés, testsúly és vérnyomásmérés történt. A szűrővizsgálatok 2015 év végére befejeződtek.

Helyi igényre a művelődési házban jogát oktatnak, melyre várják az idősebb lakókat is. A kisgyermekek számára mozgásfejlesztő csiribiri torna van heti egy alkalommal.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Idősök elszigetelődése, elmagányosodás megakadályozása, az idősök és fiatalok érintkezési pontja kevés, az ellátásra szoruló idősök ellátása problémát jelent	idősök klubjának létrehozása, önkéntes segítők szervezése, a középiskolások bevonása az idősök ellátásába az 50 óra önkéntes munkát végezzék a saját településükön az idősök segítségével, falugondnoki szolgálat létrehozása
idősök száma növekedik, ellátásuk megoldást kíván	környező önkormányzatok összefogásával idősök elhelyezését biztosító ellátás megszervezése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékos emberek és családjaik világszerte a legérzékenyebb társadalmi csoportot alkotják, évszázadok óta a szociális élet peremére sodródva élnek, boldogulásukat ezernyi tényező hátráltatja.

Az Egyesült Nemzetek Közgyűlése által 2006. december 13-án elfogadott a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló Egyezményt Magyarország a 2007. évi XCII. törvénnyel ratifikálta. Az Egyezmény szerint: „fogyatékossgal élő személy minden olyan személy, aki hosszantartó fizikai, értelmi, szellemi vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

Legfontosabb feladat a társadalom számára, hogy a fogyatékos emberek esélyegyenlőségének szempontjait figyelembe véve megtegye azokat a lépéseket, amelyek helyzetüket javítja. Mindannyiunk feladata a fogyatékos emberek integrációjának megteremtése, amely csak részben jelent pénz kérdést. Az emberek szemléletének, hozzáállásának megváltoztatására is nagy szükség van, ami nem függ az adott ország, település anyagi helyzetétől.

Tekintettel arra, hogy a népszámlálás során a fogyatékossgal kérdésére nem kötelező a válaszadás, ezért a statisztikai hivatal adatbázisa is csak hozzávetőleges adatokkal rendelkezhet a fogyatékosok számára vonatkozóan.

Kézelfogható, számszerű adatok a fogyatékossgal támogatásban részesülő, valamint a megváltozott munkaképességű személyekre vonatkozóan vannak, amely adatok a támogatásokat megállapító hivatal nyilvántartásában szerepelnek.

A településen élő fogyatékosok számáról, fogyatékossgukról az önkormányzat adattal nem rendelkezik, ezért nem lehet pontos elemzést készíteni a fogyatékkal élő emberek helyzetéről, szükségleteiről.

2012. december 31. napjáig a települési önkormányzat jegyzője állapította meg az ápolási díjat. Ápolási díjban a súlyosan fogyatékos vagy tartósan beteg 18 éven aluli hozzátartozóját ápoló személy részesülhetett. Ezekből az adatokból csak annyit tudhatunk, hogy Vasszécsenyben 6 súlyosan fogyatékosnak minősülő személy él. 1 halmozottan fogyatékos, 1 mozgásfogyatékos, 3 értelmi fogyatékos, 1 látássérült.

2013. január 1-től a hatáskört a járási hivatal gyakorolja, így a fogyatékosok számáról azóta még közvetetten sincs információnk. A 2013. évben készített helyi esélyegyenlőségi program során célul tűztük ki a településen lakó fogyatékos és megváltozott munkaképességű személyekről egy adatbázis felállítását, mely nem valósult meg.

2015. májusában belföldi jogsegélyben adatszolgáltatást kértünk a fogyatékos gyermekek és személyek számáról, valamint a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermekekről. Az illetékes hatóság megkeresésünket elutasította.

A szándék, mely szerint a helyi háziorvostól kérünk erre vonatkozóan adatokat az adatbázis létrehozása szempontjából nem releváns, ugyanis a helyi háziorvos csak a lakosok egy részének a háziorvosa, a tőle kapható adat nem tükrözi a valóságot.

Így tehát az adatok összegyűjtése nehézkes, csak házról- házra történő adatgyűjtés során valósulhat meg, mert a fogyatékos vagy megváltozott munkaképességű személyekkel kapcsolatba kerülő intézmények azóta sem adnak semmiféle felvilágosítást.

A felnőtt fogyatékos személyek közül többen rokkantnyugdíjasok, vagy rokkantsági járadékban, illetve többnyire közgyógyellátásban részesülnek.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2017	26	23	49
2018	24	23	47
2019	23	21	44
2020	24	20	44
2021	23	20	43
2022	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A megváltozott munkaképességű személyek a 15-64 éves vagyis a munkaképes korosztály körülbelül 4 %-át teszik ki. A nők száma a munkaképeskorú nőkhoz viszonyítva 4% alatt van, a férfiak esetében ez az arány valamivel 4 % felett alakul.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

Vasszécseny községben nem működik fogyatékos személyek számára nappali ellátást nyújtó intézmény. A legközelebb ezen szolgáltatás is Szombathelyen vehető igénybe.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A településen található vállalkozások csak kevés számban alkalmaznak megváltozott munkaképességű személyt, többnyire csak a törvényi előírások figyelembe vételével kötelező mértékben vállalják foglalkoztatásukat.

Az önkormányzat közfoglalkoztatás keretében megváltozott munkaképességű és fogyatékos személyt az elmúlt időszakban nem alkalmazott.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A fogyatékos személyek számára a fogyatékosukat is toleráló munkahelyek felkutatása nagyon nehéz. Fogyatékos személyeket általában speciális munkáltatók foglalkoztatnak, amelyek csak a közeli városban találhatóak és csak korlátozott számban alkalmazzák a megváltozott képességekkel rendelkező személyeket. A közlekedés feltételei sem minden esetben kedveznek a fogyatékos személyeknek, ezáltal a munkahelyre való eljutás nehézségekbe ütközik.

A különböző mértékben megjelenő akadályok miatt a fogyatékos emberek nagy része kizorul a munkaerő piacról és ha állapota jogosulttá teszi rokkantsági nyugdíjasként vagy rokkantsági járadékosként inaktívá válik. Jobb helyzetben vannak azok, akik családban élnek és családtagjaik segítségével élik a mindennapjaikat. Az idősebb, egyedül élő fogyatékos személyek többsége szociális otthonokban él le életüket.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A fogyatékosok önálló életvitelét támogató helyi intézmények, szolgáltatások nem működnek a településen. Ezt legközelebb a közeli városban tudják igénybe venni az érintettek, amennyiben ezek igénybevételét a közlekedési akadályok lehetővé teszik.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élők pénzügyi, természetbeni ellátása a jogosultság alapján történik. A központi rendelkezések értelmében a teljesség igénye nélkül:

A gyermekek vonatkozásában a fogyatékos vagy tartósan beteg gyermek részére emelt összegű családi pótlékot folyósítanak

A szülőt tartósan beteg, fogyatékos gyermeke után 2 nap pótszabadság illeti meg. A magasabb összegű családi pótlékban részesülő gyermek és kísérője a tömegközlekedési eszközök igénybevétele során kedvezményben részesülnek. 2015. szeptember 1-jétől az óvodába vagy bölcsődébe járó gyermek, aki tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek ingyenes étkezésben részesül. A 1-8. osztályba járó, illetve 8. osztályon felül oktatási intézményben tanuló tartósan beteg, vagy fogyatékos gyermekek részére, illetve azon gyermekek részére akiknek családjában tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek az étkeztetést 50 %-os kedvezményrel kell biztosítani.

A fogyatékosági támogatásban részesülő személyek gépkocsi szerzési és átalakítási támogatásban is részesülhetnek, illetőleg parkolásuk megkönnyítése érdekében parkolási igazolványt igényelhetnek. A munkáltatót megváltozott munkaképességű személy alkalmazása során járulékfizetési kedvezmény illeti meg. A tartósan beteg munkavállaló adókedvezményt kap.

A magasabb összegű családi pótlékban részesülő gyermekek részére közgyógyellátás jár. Némely betegség kezelését egészségügyi térítésköteles tevékenységgel támogatják.

A súlyosan fogyatékos, illetve 18 év alatti tartósan beteg személyek ápolása, gondozása okán orvosi szakértői vélemény alapján a járási hivatal az ápolást végző személy részére ápolási díjat állapít meg.

A fogyatékos és tartósan beteg személyeket közel egyenlő mértékű támogatás illeti, aztán később az életkor előre haladtával a tartósan beteg gyermekek, személyek részére megállapítható támogatások, jogosultságok ritkulnak, figyelemmel arra, hogy a két állapot eltérő sajátosságokkal rendelkeznek.

A fogyatékos vagy tartósan beteg gyermekek részére központi jogszabály rendelkezés alapján ingyenes tankönyvellátás jár.

Az önkormányzat nem tekinti külön egy-egy a helyi rendeletében megállapítható ellátások biztosításánál a fogyatékos személyeket.

Az önkormányzat hatályos rendelete szerint az önkormányzat a fogyatékos vagy tartósan beteg hozzátartozó rehabilitációjának biztosításához települési támogatást nyújt.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

A fogyatékos személyek részére biztosítandó esélyegyenlőség egyik eszköze az akadálymentesítés, amely alatt ma már valamennyi fogyatékosági csoporthoz tartozó ember speciális szükségleteinek figyelembe vételével kialakítandó komplex akadálymentesítést kell érteni. Nemcsak liftek és rámpák szerelését jelenti, hanem hangos térkép, indukciós hurok, könnyen érthető tájékoztató füzetek stb. elhelyezését, beszerzését is. Sőt nemcsak az épületek, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáférését is jelenti, pl honlap akadálymentesítés, ezen kívül az emberek részéről megkívánja azt a megváltoztatott szemléletet is, amely a fogyatékos személyt egyenjogúnak tekinti. Mindezek megvalósításának egyik eszköze az esélyegyenlőségi terv és annak betartása.

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

Az egészségügyi alapellátás a településen akadálymentesen vehető igénybe, rehabilitációs ellátások a járásközpontban szintén akadálymentesen elérhetők.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Az elmúlt években a községben zajló felújítások eredményeképpen az önkormányzati épületek részben vagy teljes egészében akadálymentesítettek lettek, de ez az akadálymentesítés elsősorban a mozgáskorlátozottak részére nyújt segítséget, a rámpák kiépítésével.

A községben az akadálymentesítés az egyéb közszolgáltatásokra és a többi fogyatékoságra nem terjed ki.

c) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A sportpályához való jutás, játszótér igénybevételének akadálymentesítettsége is csak részben megoldott.

A helyi boltok szolgáltatásainak igénybevétele is nehezített.

A község jelenleg üzemelő honlapja nem akadálymentesített, elektronikus ügyintézésre lehetőség nincs.

Az önkormányzat tájékoztatása szerint a közeljövőben új honlap létrehozásával ez a probléma megoldódni látszik.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége

A településen működő munkahelyek akadálymentesítettsége csak részben megoldott.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A községben lévő önkormányzati utak és járdák állapota többnyire nem teszi lehetővé az akadálymentes közlekedést.

A tömegközlekedési eszközök közül a község tekintetében csak az autóbusz közlekedés jöhet szóba, amely azonban nem minden esetben alkalmas a fogyatékos személyek utazásához. Vasszécseny Község Önkormányzata pályázati pénzből beszerzett személygépkocsi segítségével segíti a tömegközlekedést igénybe venni nem tudó mozgáskorlátozott személyek utazását.

f) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

A település nagyságából adódóan a fogyatékos személyek helyi ellátása valamint szociális szakellátása helyben nem megoldott.

g) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A községben jelenleg a fogyatékosok esélyegyenlőségének biztosítása érdekében hátránykompenzáló intézkedések az épületek és terek megkezdett akadálymentesítésén túl nem történtek.

7.4. Fogyatékossággal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Nincsenek helyben szervezett programok a fogyatékossgal élők számára.

7.5 A fogyatékossgal élöket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Mivel településünkön a fogyatékossgal élők száma igen csekély, nincsenek rájuk fókuszáló kezdeményezések és öket különösebben érintő társadalmi problémáról sincs helyi tudomásunk.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
akadálymentesítés nem mindenhol megoldott	akadálymentesítés kiterjesztése minden közintézményre, útra és járdára, a komplex akadálymentesítés létrehozása

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Letelepedés elősegítése, az intézmények humánerőforrásának biztosítása	A lakosság száma az elmúlt 10 évben jelentősen csökkent, az intézmények humánerőforrás hiánya folyamatos, az iskola-óvoda szakember hiánnyal küzd
A településen nincs szolgálati lakás, de vannak olyan önkormányzati tulajdonú épületek, melyek felújíthatóak. az intézményekben humánerőforrás hiány jelentkezik, melynek megoldása helyi szakemberek igénybevételével egyre nehezebb	Szolgálati lakások kialakítása
Szükséges elősegíteni, hogy a település és a környék egészségügyi alapellátásának a szintje javuljon, bővüljön a családok egészségének védelme érdekében	Egészségügyi alapellátás fejlesztése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Az Országgyűlés 2003-ban elfogadta a 2003. évi L. törvényt, a Nemzeti Civil Alapprogramról. Ezzel elismerte a szervezetek működési feltételeihez források biztosításának szükségességét. A Nemzeti Civil Alapprogram célja a civil társadalom erősítése, a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának segítése. Kerületünkben a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak. Az önkormányzat látókörébe főleg azok a civil szervezetek kerültek, amelyek együttműködnek a településsel valamely programokban való aktív részvétellel.

Civil szervezetek a településen:

- Magyar Vöröskereszt helyi szervezete,
- Egyház Megyei Karitasz helyi szervezet
- Vasszécsenyi Torna Club
- Együtt Vasszécsenyért Egyesület
- Vasszécsenyi Polgárőr és Önkéntes Tűzoltó Egyesület

Az önkormányzat elismeri a civil szervezetek függetlenségét, és tiszteletben tartja működésüket, velük partneri viszonyt alakított ki.

Az együttműködésnek köszönhetően az önkormányzati rendezvényeken, közösségi és kulturális programokat a szervezetek részt vesznek.

A Vöröskereszt szervezete folyamatos segítséget nyújt a rászoruló személyek részére. Tevékenységükkel segítik a különböző célcsoportokat a hétköznapi életben, mindennapjaikban, melyhez elsősorban a véradások helyben történő szervezésével járulnak hozzá.

Az Egyház Megyei Karitasz a megyei szervezethez kapcsolódóan végzi tevékenységét.

Az érintett közösségek, rászorulóik részére alkalmanként élelmiszer csomag helybe történő szállításával és kiosztásával támogatja az érintetteket.

korábban a Petőfi Sport egyesület, 2023-tól a Vasszécsenyi torna Club a helyi sport tevékenységek aktív magvalósítója, szervezi és intézi a településen a szabadidős sportágak és a versenyszerű labdarúgás ügyeit, amivel rendszeres sportolási és szórakozási lehetőséget biztosít a falu minden fiatal és kevésbé fiatal de sportszerető lakójának. E célok érdekében felvállalja, hogy segítséget nyújt a szabadidő hasznos eltöltésében sport, oktatási és kulturális programok szervezésével, és az arra rászoruló családok részére tanácsadás nyújtásával. Továbbá a község fejlődését elősegítő képzések, előadások, közéleti vitafórumok szervezésével próbálja megvalósítani a "közérdekért" történő eredményes együttműködést.

Az Együtt Vasszécsenyért Egyesület elsősorban Vasszécseny község lakosságának az összefogását és tájékoztatását tekinti feladatának. A község lakóinak érdekeit képviselve, kulturális, egészséges életmódra nevelő, közösségépítő, közérdekű céllal alakult.

A Vasszécsenyi Polgárőr és Önkéntes Tűzoltó Egyesület a szilárdabb közrend és közbiztonság érdekében bűn- és baleset- megelőzési, gyermek- és ifjúságvédelmi, valamint környezetvédelmi céllal megalakult törvényesen működő, lakossági önszerveződésű polgárőr és önkéntes tűzoltó szervezet. Célja a működési területen eredményes tűzvédelmet folytatni, részt venni a tűzoltási, kárelhárítási munkák feladataiban, saját tagjait és a lakosságot felkészíteni a tűz elleni védekezésre, a megelőzésre. Ápolni és a köztudatban ébren tartani a tűzoltó hagyományokat, Vasszécseny polgáraiért és a köz javáért a község területén és közvetlen körzetében keletkezett tüzek oltásánál, katasztrófa-és baleseti eseményeknél, ár- és belvízvédekezésnél műszaki, technikai segítségnyújtás.

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Vasszécseny Önkormányzata minden rendelkezésére álló eszközzel igyekszik segíteni és támogatni a társadalmi önszerveződésre épülő civil szervezeteket. Minden évben alkalmanként a civil szervezetek, sportegyesület a helyi lakosokat érintő programokat szerveznek (nyitott programok), az önkormányzat közigazgatási területén belül. Az Önkormányzat és a szervezetek közötti aktív, rendszeres kapcsolat és a közös munka tapasztalatai az, amely alakítja az együttműködés tartalmi elemeit. A partneri együttműködés alapfeltétele pedig a folyamatos, rendszeres és hatékony kommunikáció, mely mindkét félnek az elemi felelőssége. Az Önkormányzat külön anyagi erőforrást nem biztosít a szervezetek részére, hanem alkalmanként nyújtott támogatás biztosításával, fenntartási költségeik átvállalásával segíti működésüket. Az Önkormányzat továbbra is szeretné a kiépített kapcsolatrendszert megtartani és a jövőben még jobban erősíteni.

e) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Vasszécseny Község Önkormányzata az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő társulási megállapodásai az alábbiak:

Vasszécseny 2009 óta a Nyugat-dunántúli Regionális Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás tagja. A társulás 2009 óta működik, mely uniós pályázatból hozott létre egy projektet, összesen hat hulladékudvart építettek, teljes kiszolgáló rendszerrel, valamint egy szelektív válogatóművet. A válogatómű évente 7,5 ezer tonna hulladék feldolgozására képes, az egész megyét, pontosabban a projektben résztvevő 127 település szelektív hulladékgazdálkodását ki tudja szolgálni.

Vasszécseny Község Önkormányzata a helyben működő óvodát és iskolát évek óta a szomszédos települések Tanakajd és Csempezkopács Községek Önkormányzataival tartotta fent.

2013. január 1-jétől az iskola állami fenntartásba került, a társulási megállapodás megszűnt.

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény rendelkezései értelmében a 2013. június 30. napjáig az önkormányzati társulási megállapodásokat a képviselő-testületek felülvizsgálták és módosították.

A település közigazgatási feladatát 6 önkormányzat által létrehozott Vasszécsenyi Közös Önkormányzati Hivatal látja el.

Az önkormányzatok számára kötelezően biztosítandó óvodai nevelési feladatok ellátása érdekében Vasszécseny, Tanakajd és Csempezkopács Községek Önkormányzatai megállapodást kötöttek.

A házi segítségnyújtás Szombathely Megyei Jogú Város által kötött megállapodás alapján van biztosítva a településen élők számára. A gyermekjóléti alapellátást és családsegítést Szombathely Megyei Jogú Város által kötött megállapodás alapján biztosítja Vasszécseny Község Önkormányzata a közös hivatalhoz tartozó 6 település számára

Vasszécseny Község Önkormányzata tagja és székhelye a Szombathelyi Kistérség Többcélú Társulásának is, amelynek jelenleg 26 települési önkormányzat a tagja. A társulás már csak a központi orvosi ügyeleti ellátást szervezi a kistérség települései számára.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Vasszécseny községben nemzetiségi csoportok, így nemzetiségi önkormányzat sincs.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége lehetőségükhöz mérten segíti a hátrányos helyzetű gyermekek és családok támogatását. A civil szervezetek közül többen részt vesznek a hagyományörzésben, a közösségépítésben, idősök részére szervezett programokban, rászorulóknak részére történő lehetőségek felkutatásában, a gyermekek támogatásában.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában a helyben működő for profit szervezetek elsősorban a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásában vesznek részt.

A helyi esélyegyenlőségi program elfogadását követően az önkormányzat célja a helyi munkáltatókkal való intenzív partneri kapcsolat kialakítása és fenntartása a helyi esélyegyenlőségi program intézkedési terveinek megvalósítása céljából.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzeti és önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A helyzetelemzés előkészítésénél adatot szolgáltatott a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, a polgármester, a jegyző, az óvodavezető és a védőnő. Az adatszolgáltatás elektronikus úton, telefonon, illetve személyesen történt. A helyzetelemzés során feltárt problémák megoldásához szükséges partnerek bevonása személyes kapcsolatfelvétel útján történik. A partnerek tájékoztatást kapnak az esélyegyenlőség fontosságáról, és a problémák megoldásának szükségességéről.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

A szervezeteknek és a lakosság számára is elérhetővé válik az elfogadott, a honlapon közzétett esélyegyenlőségi program. A határidőket figyelembe véve, az intézkedések eredményeiről nyílt képviselő-testületi üléseken történik beszámolás és ilyen módon biztosított lesz a megvalósítás

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települési önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

Honlap címe: <https://hep.tef.gov.hu>
www.vasszecsény.hu

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mély szegénységben élők	Munkanélküliek száma, és a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők száma viszonylag magas, miközben az önkormányzatnál kevés a közfoglalkoztatott	munkanélküliek között felmérés végzése, munkaügyi központok állásajánlatainak helyben történő közzététele, a munkaügyi központok által támogatott képzések tanfolyamok helyben történő közzététele, illetve az adott munkanélküli célzott tájékoztatása, a közfoglalkoztatás továbbfolytatása, kapcsolat felvétel a helyi vállalkozókkal, munkaerő igényük felmérése
Gyermekek	Az iskoláskorú gyermekek felügyelete nem megoldott a 10-11 hetes nyári szünet nagy részében	Gyermekek biztonságos felügyeletének megszervezése, részükre megfelelő ellátás biztosítása, szabadidő hasznos eltöltése, tartalmas programok szervezése
	Az intézményekben kialakított játszótereken néhány alapvető játszótéri eszköz hiányzik. A gyermek létszám növekszik az óvodában és az iskolában is. Fontos a minél több idő eltöltése a szabad levegőn	Intézménynek játszótereinek bővítése, óvodakert program és KRESZ park kialakítása
Idősek	Idősek elszigetelődése, elmagányosodás megakadályozása, az idősek és fiatalok érintkezési pontja kevés, az ellátásra szoruló idősek ellátása problémát jelent	idősek klubjának létrehozása, önkéntes segítők szervezése, a középiskolások bevonása az idősek ellátásába az 50 óra önkéntes munkát végezzék a saját településükön az idősek segítségével, falugondnoki szolgálat létrehozása
	idősek száma növekedik, ellátásuk megoldást kíván	környező önkormányzatok összefogásával idősek elhelyezését biztosító ellátás megszervezése
Nők	családok átmeneti otthona és anyaoththon férőhelyek száma rendkívül kevés,	családok átmeneti otthona és anyaoththon férőhelyek számának növelése, intézmény kialakítása térségi szinten,
Fogyatékkal élők	akadálymentesítés nem mindenhol megoldott	akadálymentesítés kiterjesztése minden közintézményre, útra és járdára, a komplex akadálymentesítés létrehozása

<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>	Letelepedés elősegítése, az intézmények humánerőforrásának biztosítása	A lakosság száma az elmúlt 10 évben jelentősen csökkent, az intézmények humánerőforrás hiánya folyamatos, az iskola-óvoda szakember hiánnyal küzd
	A településen nincs szolgálati lakás, de vannak olyan önkormányzati tulajdonú épületek, melyek felújíthatók. az intézményekben humánerőforrás hiány jelentkezik, melynek megoldása helyi szakemberek igénybevételével egyre nehezebb	Szolgálati lakások kialakítása
	Szükséges elősegíteni, hogy a település és a környék egészségügyi alapellátásának a szintje javuljon, bővüljön a családok egészségének védelme érdekében	Egészségügyi alapellátás fejlesztése

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák felzárkózási esélyei és életminősége illeszkedik a község mindennapjaihoz.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők életminősége fokozatosan javuljon és minél előbb felzárkózzanak a nem szegények közé.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek testi és lelki fejlődését, nevelésük, oktatásukhoz szükséges legoptimálisabb feltételek megteremtését, megfelelő és biztonságos környezetük kialakítását, megtartását és fejlesztését.

Folyamatosan odafigyelünk az idős személyek szociális, egészségügyi szolgáltatásainak biztosítására, életminőségük javítására és a nemzedékek közötti szolidaritás megvalósulására.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén helyzetük javítását, megfelelő intézményi ellátással terheik csökkentését.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők szükségleteinek felmérésére és mindennapi életükhöz szükséges feltételek biztosítására.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Letelepedés elősegítése, az intézmények humánerőforrásának biztosítása	A lakosság száma az elmúlt 10 évben jelentősen csökkent, az intézmények humánerőforrás hiánya folyamatos, az iskola-óvoda szakember hiánnyal küzd	A megüresedő ingatlanok eladásának elősegítése annak érdekében hogy fiatalok telepedjenek le a faluban. Önkormányzati tulajdonú telkek kialakítása, infrastruktúrával történő ellátása, lakóépületek építése	településfejlesztési koncepció, költségvetési koncepció	Magyar Nemzeti Településfejlesztési Stratégia 2030	A település honlapjának bővítése annak érdekében, hogy azon az érdekeltek vasszécsenyi ingatlant hirdethessenek és kereshessenek, pályázatok figyelése, pályázatok benyújtása	önkormányzat	2028. 12. 31. (vasárnap) módosítva	A 18 éven aluli lakosság száma növekedik. az öregedési index megáll, nagyobb esély a pályázati forrás elősegítésére	humánerőforrás, helyi vállalkozások, vállalkozók igénybe vétele, pályázati forrás	pályázati forrás esetén megvalósítható, folyamatosan fenntartható	nem releváns
2	Szolgálati lakások kialakítása	A településen nincs szolgálati lakás, de vannak olyan önkormányzati tulajdonú épületek, melyek felújíthatóak, az intézményekben humánerőforrás hiány jelentkezik, melynek megoldása vagy helyi szakemberek igénybe vételével egyre nehezebb	A szolgálati lakások kialakításával a településen keletkező orvos, pedagógus, logopédus, fejlesztő-pedagógus, gyógypedagógus, vagy más munkaerőhiány könnyedén megoldható más megyéből érkező munkavállalóval	településfejlesztési koncepció, költségvetési koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Probléma megfogalmazása, tisztázása, elfogadtatása. A lehetséges ingatlanok feltérképezése, átépítésük, felújításuk megvitatása és a feladatok kiosztása, pályázatok felkutatása, pályázatok figyelése	önkormányzat	2028. 12. 31. (vasárnap)	Az orvos, pedagógus vagy egyéb szükséges munkavállaló önkormányzat elhelyezése nem jelent problémát, lehetőséget ad a krízis helyzetbe került családok átmeneti elhelyezésének megoldására is. A népesség száma növekedik, mert a kezdeti nehézségek után megteremtődik az igénybe vevő számára a letelepedés lehetősége	Pénzügyi erőforrás: pályázat, önkormányzat költségvetése, Humán erőforrás: polgármester, képviselő-testület	pályázati forrásból megvalósítható, folyamatosan fenntartható	nem releváns

3	Egészségügyi alapelátás fejlesztése	Szükséges elősegíteni, hogy a település és környék egészségügyi alapelátásának szintje javuljon, időben bővüljön a családok egészségének védelme érdekében.	Az érintett szakemberekkel együttműködve célul tűzi ki hogy az elkövetkezendő időben növeli a gyermekek, családok egészségügyi ellátását javító hozzáférés esélyeit. Cél elérni, hogy megfelelő infrastruktúrával rendelkező háziorvosi, házi gyermekorvosi, fogorvosi és egyéb rehabilitációs ellátás alakulhasson ki a településen, gyógyszerári ellátással együtt.	településfejlesztési koncepció, gazdasági program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	vállalkozó szakemberek felkutatása, pályázatok figyelése, benyújtása, rendelők igény szerinti felszerelése	önkormányzat,	2028. 12. 31. (vasárnap) nem releváns	egészségház fejlesztése, energiahatékony ágának kialakítása, az emberek helyben tudják igénybe venni az alapvető egészségügyi ellátást.	szakemberek, vállalkozók, pályázati erőforrás, anyagi erőforrás	pályázat esetén megvalósítható és megfelelő szakemberekkel fenntartható	
---	-------------------------------------	---	---	---	---	--	---------------	---------------------------------------	---	---	---	--

I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége

1	A közfoglalkoztatás és a munkanélküliség összehangolása	A regisztrált munkanélküliek száma és a közfoglalkoztatásba bevonható személyek száma közötti ellentmondás tapasztalható	Munkaerőpiacra való visszatérési elősegítése, az önkormányzat munkaerőhiányának megoldása	gazdasági program, költségvetési koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Munkanélküliek felmérése, munkaügyi támogatások, állás kínálatok felkutatása, Kapcsolatfelvétel a munkaügyi központ ügyintézőjével. Részvétel az állás keresési tanácsadásokon, a Munkaügyi Központ állás kínálatának helyben való közzététele, frissítése Támogatott képzésekre jelentkezés, utazási támogatással Helyi cégek, vállalkozások	önkormányzat, Munkaügyi Központ	2028. 12. 31. (vasárnap) módosítva	munkanélküliek száma csökken, közfoglalkoztatottak, illetve a település üzemeltetésben dolgozók száma kedvezően alakul.	Pénzügyi erőforrás: munkaügyi pályázatból kapott támogatás; Humán erőforrás: munkaügyi ügyintéző, képző intézmények, munkáltatók	Eredményességi mutatók (INDIKÁTOROK) és annak dokumentáltsága (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága munkanélküliek száma csökken, közfoglalkoztatottak, illetve a település üzemeltetésben dolgozók száma kedvezően alakul.	---
---	---	--	---	--	--	---	---------------------------------	------------------------------------	---	--	--	-----

						munkaerő igényének felmérése						
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Nyári tábor gyermekeknek	Az iskoláskorú gyermekek felügyelete nem megoldott a 10-11 hetes nyári szünet nagy részében	Gyermekek biztonságos felügyeletének megszervezése, részükre megfelelő ellátás biztosítása, szabadidő hasznos eltöltése, tartalmas programok szervezése	gazdasági program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030, "Legyen jobb gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)	- igényfelmérés helyi iskolai pedagógusai és önkéntes diákok megkeresése, részvétele helyszínek programok szervezése, programba bevont intézmények felkeresése pályázatok figyelése, benyújtása a gyermekek gazdasági programokkal való ellátása érdekében	- önkormányzat, intézményvezetők, közművelődési szakember	2028. 12. 31. (vasárnap) módosítva	A táborban résztvevő gyermekek száma. A táborban szerzett élmények ösztönzőleg hatnak a gyermekekre, kirekesztettségük csökken. A táborban szerzett új kapcsolatok, barátok révén látókörük szélesedik.	A szervezésben részt vevő önkéntesek és diákok anyagi és tárgyi erőforrások	folyamatosan fenntartható	összefogás, együttműködés a környező települések önkormányzataival, közművelődési szakembereivel
2	Intézménynek játszótereinek bővítése, óvodakerti program és KRESZ park kialakítása	Az intézményekben kialakított játszótéren néhány alapvető játszótéri eszköz hiányzik. A gyermek létszám növekszik az óvodában és iskolában is. Fontos, hogy a gyermekek minél több időt töltsenek a szabad levegőn, a nyári melegben is. Ennek megteremtése érdekében szükséges az óvodakerti kialakítása, árnyékos hely, kerti locsoló vagy páraikapu. Ismereteik bővítése érdekében KRESZ park, kialakítása az intézmények közelében	A meglévő játszótéri eszközök felújítása, új koncepció készítése és telepítése annak érdekében, hogy a gyermekek fejlődjen, szabad levegőn való mozgásuk tartalmas legyen,	Gazdasági program, költségvetési koncepció	Legyen jobb gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2025) Magyar Falu Program	a igényfelmérés, műszaki háttér, pénzügyi és humán erőforrás számbavétele, megteremtése	önkormányzat, intézmények vezetői	2028. 12. 31. (vasárnap)	igénybevevők száma	pénzügyi műszaki erőforrások, pályázati lehetőségek	pályázat esetén megvalósítható	nem releváns
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Családok átmeneti	A településen és	A krízishelyzetbe	költségvetési	Magyar Nemzeti	Partnerek	önkormányzat	2028. 12. 31.	A krízis helyzetek	Szakemberek;	Tartós	csak a környező

	otthona és anyaotthon férőhelyek számának növelése.	annak szűkebb és tágabb környezetében élő, krízis helyzetbe került családok, valamint krízis helyzetben lévő várandós nő vagy anya elhelyezésére nincs megoldás, mert krónikus férőhely hiány van.	került családok számára elhelyezésük biztosításának lehetővé tétele	konceptió	Felzárkózási Stratégia 2030 "Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)	megkeresése, együttműködés létrehozása - szakemberek véleményeztetése, erőforrások számbavétele, Megoldások kidolgozása, tárgyalások folytatása, pályázatok folyamatos figyelése - férőhely bővítés megvalósítása családok átmentési otthona felkeresése a lehetőségek feltérképezés céljából, támogatás biztosítása, megállapodás kötés a családok átmentési elhelyezése céljából, pályázatok figyelése a kialakításhoz, egyeztetés önkormányzatokkal egyéb intézményekkel,		(vasárnap)	megoldására létrejött szolgáltatás, megállapodás kötés a már működő családok átmentési otthonával, sikeres pályázati lehetőség	megfelelő kommunikáció, tárgyalóképeség, egy gesztorok önkormányzat kijelölése, kiválasztása, pályázati pénz, saját anyagi erőforrás	együttműködés, csak az önkormányzat összefogásával valósítható meg	települések összefogásával kistérségi szinten oldható meg a már működő otthonok tapasztalatainak figyelembevételével	
IV. Az idősek esélyegyenlősége													
1	Az idősek életvitelének javítása, elszigetelődésének megakadályozása érdekében az idősek ellátásának szervezése.	Az egyedülélés, elszigetelődés, elmagányosodás, segítség hiánya, kapcsolatok beszűkülése az időskorú népesség körében egyre inkább megfigyelhető	Az alapszolgáltatások összehangolásával és együttműködéssel lehetővé kell tenni, hogy a településen az idősek igénybe tudják venni a szolgáltatásokat. Falugondnoki szolgálat létrehozásnak	gazdasági program, költségvetési koncepció	Időügyi Nemzeti Stratégia 2024	Idős rászoruló helyzetének, igényének felmérése Falugondnoki szolgálat létrehozása, elsősorban a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás kibővítése a helyi fiatalok 50 órás kötelező önkéntes	Művelődésszervező, civil szervezetek	2028. 12. 31. (vasárnap) módosítva	-Hány fő rászoruló van a településen -jelző rendszeres készülék felmérése -Hány idősnél végeznek önkéntes munkát a fiatalok -Létrejött az idősek Klubja, kialakult az önkéntes segítők és idősek kapcsolata, az átmentési jelleggel	Szükséges erőforrások Pénzügyi erőforrást keresni pályázatokkal: jelzőrendszerre, Emberi erőforrás: önkéntes fiatalok, mentálhigiénés szakember-klubvezetőnek, szociális gondozó	Bekapcsolódás a település életébe: közösségi programokba	---	

			lehetősége a nagyobb településeken, együttműködve a kulturális szakemberrel, idősek klubjának létrehozása, programok szervezése. Generációk közötti kapcsolatok kiépítése és fenntartása, tapasztalat csere			munkájának bevonásával: segítség a bevásárlásban, a ház körüli munkákban, életvitelben. Nappali ellátás elindítása: Idősek Klubja, melynek keretében beszélgetések, kézimunka, hasznos előadások tartása, információk átadása, kirándulások szervezése. Bekapcsolódás a település életébe: közösségi programokba			ellátást igénylő idősek helyzetének megoldása bentlakással, csak pályázat esetén megvalósítható			
2	Idősek bentlakásos ellátásának kialakítása	Az idősek száma egyre emelkedik, ellátásuk megoldása, hozzátartozók és a társadalom számára is megoldandó feladatot jelent. Az önkormányzatok által létrehozott társulások funkciója csökken	Az idősek ellátásának megoldása, újabb lehetőség létrehozása ellátásuk megszervezésére, önkormányzatok által elhelyezésükre létrehozott társulások férőhely bővítés	településfejlesztési koncepció, gazdasági program, költségvetési koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030, Idősügyi Nemzeti Stratégia 2023-2024	igények felmérése, elemzése, pályázatok figyelése, benyújtása, egyeztetés megyei, kormányzati szinten, településfejlesztési lehetőségek felmérése	kistérségek önkormányzatai, vállalkozások	2028. 12. 31. (kedd)	idősek elhelyezése, ellátásuk megoldása, férőhely bővítés	pénzügyi erőforrások, szakemberek, pályázati lehetőségek és anyagi források, vállalkozások	pályázat esetén megvalósítható, folyamatosan fenntartható	fontos az összefogás, együttműködés, partnerség, megállapodások létrehozása a feladat megvalósítása érdekében
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Középületek, belterületi utak és járdák felújítása komplex akadálymentesítés megvalósítása	Közfoglalkoztatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférése, az akadálymentes környezet aránya nem 100%-os	A települési önkormányzat számára is kötelező, jogszabályban foglalt előírás, hogy a lakosság számára biztosítsa a közszolgáltatások akadálymentes hozzáférését. Fontos, hogy a fogyatékosok és idősek számára is	településfejlesztési koncepció, gazdasági program, költségvetési koncepció	Országos Fogyatékosügyi Stratégiai Program (2015-2025) Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Lehetőségek számbavétele, engedélyek beszerzése, pályázatfigyelés, pályázás. Anyagi erőforrások feltárása Helyi, vagy közeli építési szakemberek, vállalkozók megkeresése, fogyatékosokkal	önkormányzat	2028. 12. 31. (vasárnap) módosítva	Elégedett lakosság, szolgáltatások mindenki számára elérhetőek akadálymentesítéssel középületek nyertes pályázatvétele esetén megvalósítható! humán erőforrás: helyi építési vállalkozó, honlap, indukciós szakirányú	Pénzügyi erőforrás: önkormányzati pályázatból, egyéb pénzügyi forrás. Csak pályázat esetén megvalósítható! helyi vállalkozó, önkéntes fiatalok, szakirányú	Az akadálymentesített szolgáltatások, közintézménye igénybe vétele sok éven keresztül biztosított.	nem releváns

			<p>könnyedén elérhetőek és igénybe vehetőek legyenek ezek a szolgáltatások, az esélyegyenlőség biztosítva legyen. Az önkormányzat éppen ezért célul, tűzi ki, hogy a pályázati forrás felhasználásával az akadálymentesítést mielőbb megvalósítja az érintett épületek és közterületek vonatkozásában tekintetében.</p>			<p>foglalkozó szakemberek felkeresése információ csere érdekében Megvalósítás: Akadálymentesítés kialakítása a középületekben</p>				szakemberek		
--	--	--	---	--	--	---	--	--	--	-------------	--	--

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet.

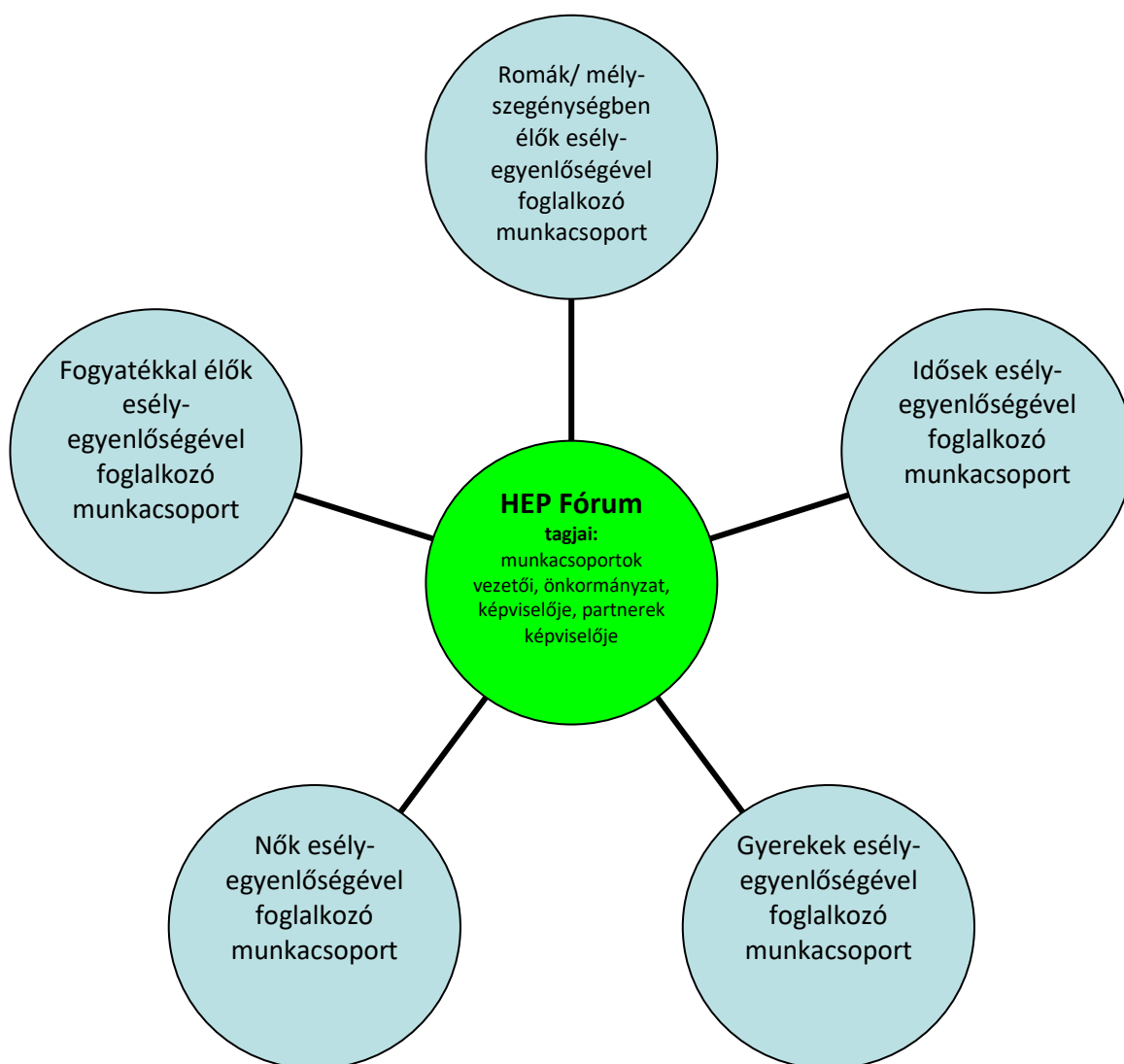
HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken

(opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítsék képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a **HEP Fórum megvitatja a beavatkozási**

tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Vasszécseny város/község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Vasszécseny város/község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a ...../2023. számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Vasszécseny, 2023. december

Zsolnai Zoltán
polgármester

